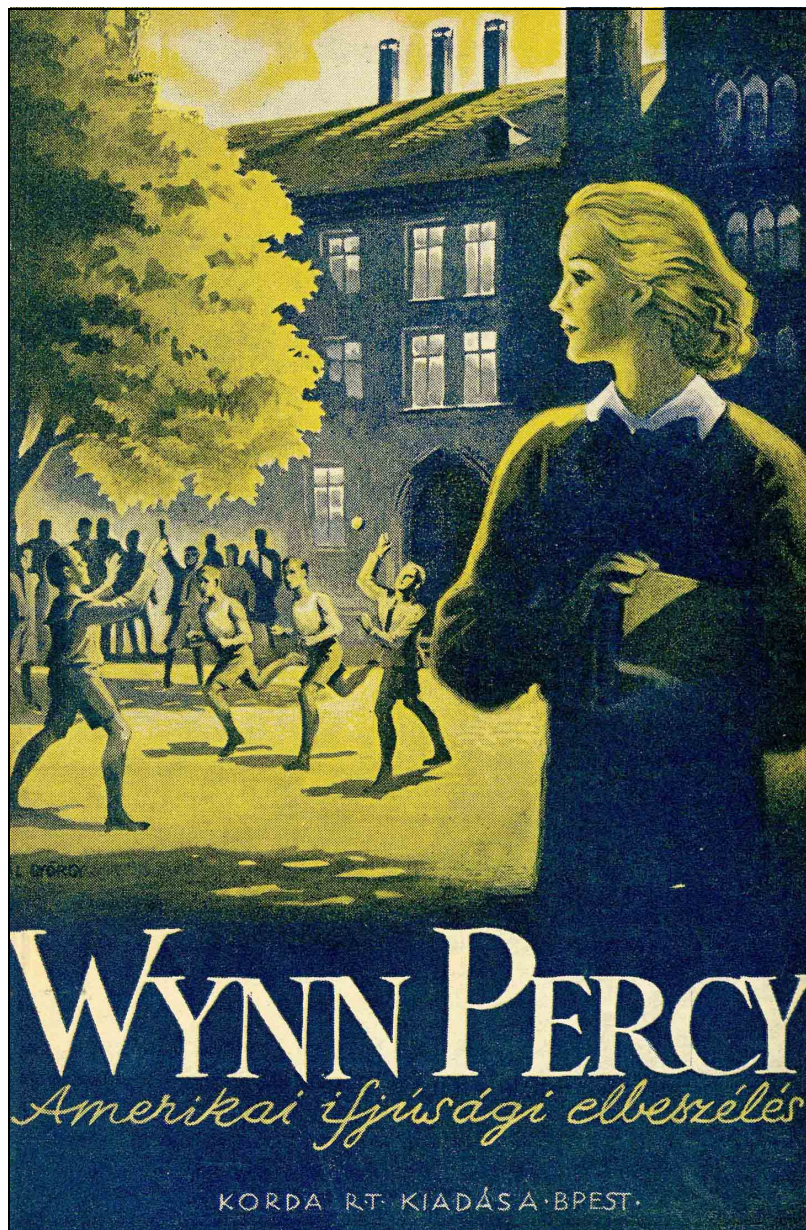

Finn Ferenc
Wynn Percy
Képek egy amerikai nevelőintézetből

mű a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár (PPEK)
– a magyarnyelvű keresztény irodalom tárháza – állományában.

Bővebb felvilágosításért és a könyvtárral kapcsolatos legfrissebb hírekért
látogassa meg a <http://www.ppek.hu> internetes címet.

Impresszum

Finn Ferenc (Francis James) S. J.
Wynn Percy
Képek egy amerikai nevelőintézetből

Fordította és átdolgozta:
Az Esztergomi Növendékpapság Magyar Egyházirodalmi Iskolája

Nihil obstat.
P. Joannes Hemm S. J.
censor dioecesanus.

Nr. 8402/1940. Imprimatur.
Strigonii, die 25. Octobris 1940.
Dr. Joannes Drahos
vic. gen.

A könyv elektronikus változata

Ez a publikáció az azonos című könyv második kiadásának elektronikus változata. A könyv a Korda R. T. kiadásában jelent meg Budapesten, 1941-ben. Az elektronikus változat a Korda Kiadó engedélyével készült. A könyvet lekipásztori célokra a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár szabályai szerint lehet használni. Minden más szerzői jog a Korda Kiadónak.

Tartalomjegyzék

Impresszum.....	2
Tartalomjegyzék.....	3
Előszó a második kiadáshoz.....	4
1. Az új növendék.....	5
2. Percy vizsgálja Tom Playfair előtt. Új ismerősök.....	9
3. P. Middleton nyakkendőt köt.....	11
4. A játszótér és az iskola.....	13
5. A kísértet.....	16
6. A labdázás következményei.....	18
7. A szünetnap.....	20
8. Kenny újabb csínyjei.....	27
9. Összeesküvés Playfair és Quip ellen.....	30
10. A falaknak fülük van.....	32
11. A megmentő.....	34
12. Az összetalálkozás.....	36
13. A betegszobában.....	39
14. Percy íróasztala.....	43
15. P. Middleton megtalálja a szökevényt.....	45
16. A szökevény sorsa.....	47
17. Nyugalom a vihar után.....	50
18. Még mindig a betegszobában.....	52
19. A labdajáték.....	54
20. A „Görbe Fülöp”.....	57
21. Az utcai harc.....	60
22. „Kerékkoldás”.....	63
23. Két levél.....	66
24. Az ünnepély.....	68
25. A váratlan látogatás.....	69
26. Az új növendék.....	71
27. A kis tudományszomjas.....	74
28. Boldog ünnepeket!.....	78
29. A fiatal korcsolyatanító.....	80
30. A különös vándor.....	82
31. Halál a szabad ég alatt.....	84
32. Érdekes találkozás. Búcsúzóul.....	87

Előszó a második kiadáshoz

Immár több mint négy évtized múlt el azóta, hogy az „Esztergomi Növendékpapság Magyar Egyházirodalmi Iskolája” e könyv fordítására vállalkozott. A „Wynn Percy” magyar kiadásának páratlan sikere volt. Ha az elmúlt négy évtized alatt e sikerről nem tanúskodott volna eléggé a fordítókhoz érkezett számtalan elismerés, éppen elég tanúbizonysága volna a sikernek az is, hogy a könyvet ma is keresik és olvassák. Sajnos egyre kevesebben olvashatják. A régi példányok ugyanis teljesen elfogytak a könyvesboltokból az ifjúsági könyvtárak példányai pedig a sok-sok diák kezén úgyszólván lapokra rongyolódtak. Ezek a megfontolások arra indítottak bennünket, hogy a „Wynn Percy” megkapó, derűs és jellemalakító történetét új átdolgozásban ismét könyvpiacra bocsássuk. A kis amerikai hős példája nagyon sok magyar fiút lelkesített a múltban és egész biztosan lelkesít majd a jelenben, sőt a jövőben is.

Esztergom, 1940. december 8-án.

A fordítók.

1. Az új növendék

Akik olvasták Tom Playfaint, már tudják, hogy a maurachi nevelőintézet félórányira fekszik a hasonnevű várostól. Körülötte, amerre csak szemünk ellát, hullámzó mező, gazdag fűvel borított síkság terül el s csak távolabb tűnik föl egy erdő vagy tó.

A növendékek két csoportra oszlanak: nagyokra és kicsinyekre. Mindegyik csoportban száz, százhusz növendék van.

A kicsinyek játszótérén, az ún. „kis udvar”-ban ma is a megszokott vidám, zsongó élet uralkodik Kipirult arcú fiúk kergetik egymást. Egyik-másik bohókás ötletét csengő kacaj kíséri. Csak egy körülbelül 13 éves fiúcska ül csendesen az udvar egyik szögletében. Egész külső megjelenése azonnal elárulja a jónevelésű fiút. Nyílt tekintetéből ártatlanság sugárzik. Arcának minden vonása arról beszél, hogy boldog és meleg családi fészekből került ide.

A magános kisfiú csakhamar magára vonta néhány nagyobb növendék figyelmét.

– Hohó, fiacskám, – szolt Kenny, aki úgy látszik vezére volt a cimboráknak – mit gubbasztasz itt egymagadban?

A megszólított fölemelte fejét, lassan fölemelkedett, s félénken, szinte esdőleg emelte nagy kék szemeit a közeledőkre.

– Süket vagy talán? – folytatta Kenny még hangosabban. – Azt kérdem: mit gubbasztasz itt egymagadban?

A kisfiú ajkai reszkettek. Egy szót sem mert válaszolni.

– Azt mondd meg, hogy hívnak? A nevedet tán még nem felejtetted el!

– Wynn Percy.

– Wynn Percy! Wynn Percy! – ismételte az egész társaság különös hangsúllyal – Wynn Percy! Ha, ha! Valóban finom egy név! Ugye Percy?!

– Ó, igen! – erősítette a fiú élénken, de azért a meggyőződés hangján, mire új hahota támadt.

Az öt jómadár alkalmas időt választott a kis Percy bosszantására: P. Scottnak, aki rájuk felügyelt, a játszótér másik felén akadt dolga. Tehát kellemetlen meglepetéstől nem kellett tartaniuk.

Percy észrevette, hogy most rajta mulatnak. Füle hegyéig elpirult.

– Nézzétek csak, hogyan pirul! Akár egy kisleány! – gúnyolódott Prescott Márton. Szavait új hahota követte.

Percyn mindenesetre sok lányos vonás volt. Testalkata feltűnően karcsú. Ruházata a csinos cipőtől s fekete selyemharisnyától kezdve a széles, tarka nyakkendőig, szinte aggódó szorgosságra mutatott. Aranysárga dús haja hosszú fürtökben csüngött alá vállaira, ami Amerikában is inkább csak a lányoknál szokásos.

Percy még jobban megzavarodott s gyorsan menekülni akart a kellemetlen társaságtól.

Kenny azonban erősen megragadta karját.

– Itt maradsz, Percy!

– Ó kérem, bocsásson el! Úgy szeretnék egyedül lenni!

– Bocsásson?! Ha, ha! Magáz – kiáltották a többiek. – Mily udvarias! – Kenny visszanyomta őt a padra.

– Előbb felelj nekem: mondd csak, Percy, hol alszol te?

– Odaát a nagy hálóteremben. A vezetőtanár úr már megmutatta ágyamat.

– Jó. Te még újonc vagy s így nem tudod az itteni szokást. Én megtanítlak rá. Mikor már az ágyban vagy – sietni kell nagyon a vetkőzéssel. – Tehát, ide vigyázz: Mikor már lefeküdtél, akkor hangosan kiáltd el magad: Oltsa el, páter, a lámpát, már ágyban vagyok! De hangosan mondd ám, mert ezt az egész hálóteremnek hallania kell.

– Igazán kell ezt tennem? – kérdezte Percy megdöbbenve. – Nem kereshetnének erre más valakit?

– Nem, lehetetlen, – szólt Kenny – ez mindig annak a dolga, aki utoljára jött. Két héttel ezelőtt már megkezdtük a tanévet, te csak ma jöttél, tehát neked kell ezt mondanod.

Természetesen ez hazugság volt. Kenny és gonosz barátai azonban kitűnő tréfának tartották s alig tudták kárörvendő mosolyukat eltitkolni.

– De ez mégis különös szokás – szólt Percy jámbor csodálkozással.

– Különös vagy nem különös, de meg kell tenned!

– Ha kell, akkor szívesen megteszem.

– Mit kell tehát mondanod?

– Oltsa el, páter, a lámpát, már ágyban vagyok!

– Pompás! Eddig jól megtanultad a leckét! Lássuk csak tovább! Lépj közelebb és állj tótágast!

– Mit? – Ágast? Miféle ágast?

– Ó, te kis csibe, úgy látszik, te mindig a mamád mellett ültél és egyebet sem tudsz, mint babával játszani.

– Nézzétek a kisleányt, hogy elpirul ismét! – szólt Prescott, miközben a fiúcska arany hajfűrtjeit simogatta.

– Ez a tótágas, látod? – S nyomban meg is mutatta Kenny.

– Ennyire én sohasem fogom vinni! – vallotta be őszintén Percy.

– Márpedig meg kell próbálnod! Ez minden újoncnak kötelessége.

– De hiszen én nem tudom – szólt Percy könyörögve.

– Mindegy! Meg kell próbálnod!

– Ó kérem szépen, most az egyszer engedjék el nekem! Majd egyedül gyakorolom magam e művészetben, és ha megtanultam, örülni fogok, hogy eleget tehetek kívánságuknak. Akaratuk mindig parancs lesz előttem.

– Halljátok ezt a finom beszédet? – gúnyolódott Skipper. – Mernék fogadni, hogy egy egész szótárt magolt be s onnét szedi e szavakat.

– Nem – szólt Percy.

– Előre, Percy! – sürgette Kenny fenyegető hangon. – Semmi teketória!

A magában álló félénk gyermek sírásra fakadt, s újra nekiindult, hogy a tolakodóktól megmeneküljön. De Kenny még erősebben ragadta meg karját.

– Egy lépést se, Wynn! Azt teszed, amit én parancsolok, vagy pedig megismerkedel ökleimmel – s fenyegetőleg emelte föl jobbját.

– No, de ezt én is szeretném ám látni – szólalt meg hátulról egy új hang s két erős könyök szétaszigálta a hetvenkedőket. Az új vendég, akit a véletlen hozott a megkínzott fiú védelmére, Percyhez lépett. Üde, fiatalos arca égett a haragtól, villogó szemeit a meghökkent főkolomposra szegezte.

– Szégyelld magad, Kenny! Mihelyt újonc van a házban, cimboráiddal mindjárt bántalmazod őt! Hordjátok innét magatokat, különben megtanítlak, miként viseljétek magatokat Maurachban.

Aki ilyen bátran beszélt, kisebb s fiatalabb volt, mint Kenny vagy társai, s nem volt más, mint Playfair Tom. Nevéhez a diákhóستettek hosszú sora fűződött. Az öregebbek sokat beszéltek Tom tetteiről. Neve az intézetben szájról-szájra járt s társai előtt nagy tekintélynek örvendett. Nem csoda, ha nem akartak vele ujjat húzni.

Ezalatt a vezetőtanár veszedelmesen közel jött. Ha ő észreveszi az összekoccanást, okvetlenül baj lesz. Ezt jól tudták Kenny és társai, ezért jónak látták elsompolyogni s feltűnés nélkül a játsszók közé elegyedni.

Playfair Tom pedig a kis újonchoz csatlakozott, melléje ült a padra s részvétellel nézte a zokogó fiút. Nemsokára lecsillapult Percy fájdalma. Elővette csinosan összehajtott fehér zsebkendőjét. Letörölte könnyeit. Hálásan tekintett jótevőjére.

– Úgy, most már jól van minden – mondta Tom bátorítólag. – Ugye? Playfair Tom vagyok, St. Louisból. A te nevedet már tudom. Chicagói vagy?

Percynek jólesett a melegség. Nekibátorodva felelt:

– Uram, én baltimore-i vagyok!

– Azt akarod, hogy én is elszaladjak? – kérdezte Tom tréfásan.

– Nem, uram, azt nem akarom – felelt Percy mosolyogva s hátravetette hajfűrtjeit. – Már hogy akarhatnám én ezt?

– De mikor mindig úgy szólítasz: uram! Pedig én nem vagyok úr! Én sem szólítlak úrnak! Nevezd Tómnak!

– Nagyon szívesen, Tom – szólta Percy még vidámabb arccal. – Részemről nagyon örülök a szerencsének, hogy önnel megismerkedhettem!

Tom nagyot nézett. Ilyen finom, előkelő társalgási modort pajtásainál sohasem tapasztalt. Hamarjában nem tudta, mit válaszoljon.

Rövid csend következett.

– Jó, – válaszolta azután – fogjunk tehát kezét! – Csodálkozása azonban nőtt, mikor Percy előkelő magatartással fölállt, ügyesen meghajolt s ünnepélyes arckifejezéssel megfogta Tom odanyújtott kezét.

– Ho-o-onnét, – hebegte Tom zavartan – a világ melyik részéről kerültél ide?

– Baltimore-ból, Marylandból: ha jól emlékszem, ezt már említettem is önnek!

– Önnek? – ismételte Tom elámulva. – Hát Baltimore-ban a fiúk is úgy beszélnek, mint a nagyok?

– Ezt bizony nem tudom, Tom. Én Baltimore-ban egyetlenegy fiút sem ismertem.

Nagy ámulatában kerekre nyitotta Tom szemeit.

– Egyáltalán senkit sem?

– Egyetlenegyét sem. A mama azt mondta, hogy a fiúk nagyon durvák. Igaza volt – s ismét zokogni kezdett. – Csak ön nem, Tom. Ön jó, de ön az egyedüli.

Tom várt egy darabig, míg Percy felindulása kissé lecsillapodott, azután barátságosan így szólt:

– Tegezz engem, Percy, valamint a ház többi növendékeit is. Hiszen még bajuszom sincsen!

Percy szemében meglepetés és öröm ragyogott.

– Dehát kivel játszottál te eddig? – folytatta Tom.

– Kivel? Hát nővéreimmel! Hat nővérem van, a legidősebb tizennyolc, a legfiatalabb pedig ötéves. Milyen jók ők! Szeretném, ha ismernéd nővéreimet. Nagyon szeretnéd őket.

Tomnak ez sehogy se ment a fejébe.

– Sokfélét játszottál velük?

– Ó igen! A zsinórugrást én tudtam köztük legjobban. Gyakran játszottunk főzőcskét, aztán szembekötősdit, néha pedig boltost. Én voltam mindig a boltos, ők pedig a vevők. Be szép volt ez, Tom! Estéknként a mama gyönyörű meséket és elbeszéléseket olvasott föl, sokszor még költeményeket is. Olvastad a „Csipkerózsza” történetét?

– Nem én – válaszolta Tom némileg elkedvetlenedve. Nem bírta megérteni Percy nagy lelkesedését.

– Hát a „Bórharisnya” című elbeszélést?

– Azt sem.

– Pedig milyen szép! Később majd elmondom neked. S ha akarod, egyebet is. Nagyon sok elbeszélést ismerek.

– Örülni fogok neki, mert én is szeretem a szép történeteket.

– Egyébként tudod-e, miért jöttem én Maurachba? Az én jó mamám nagy beteg volt s amint fölgyógyult, az orvos meghagyta, hogy Európába menjen üdülni. Édesapa is vele ment. Nővéreim a „Szent Szív”-ről nevezett apácázárdába kerültek, a legidősebbet és legfiatalabbat kivéve. Ők Baltimore-ban nénikémmél vannak. Nővéreim föl váltva mindennap írnak nekem, írnak a tieid neked is, Tom?

– Nekem nincsenek nővéreim – szólta Tom mosolyogva, de mosolyába némi szomorúság is vegyült.

– Mit mondasz, Tom? Nincsenek nővéreid?

– Egyetlenegy sincs! Sőt fivéreim sincsenek.

Percy részvevő csodálkozással nézett barátjára.

– Szegény fiú! – kiáltott. – De hát, hogy lehet ez?

– Egymagam voltam otthon. – Anyám – és itt könny csillogott Tom szemében – már régen meghalt.

Percy egy szót sem szólt, de kifejezés teli vonásai a legmélyebb részvétet tükrözték vissza. Megragadta Tom kezét s melegen megszorította.

– Percy, – szólta Tom, miután kissé összeszedte magát – te jó, de tapasztalatlan vagy. Én megpróbálok életrevaló fiút faragni belőled!

– Életrevaló fiút? De Tom, ha szabad kérdenem, minek tartottál te engem eddig?

Tom habozott a válasszal.

– Rossznéven veszed, Percy, ha megmondom?

– Ó nem, Tom! Tőled semmit sem veszek rossznéven! Hisz te olyan jó vagy irántam. Te barátom vagy.

– Lásd, Percy, – mondta Tom némileg vontatva – te olyan ... olyan különös, olyan egészen más vagy, mint mi többiek. Olyan, mint egy kislány.

Percy szemei tágra nyíltak a meglepetéstől.

– Tom, igazán? Én erről mit sem tudtam. A mama és nővéreim sohasem mondták ezt nekem.

– Valószínűleg fogalmuk sem volt, milyennek kell lennie egy fiúnak!

– Dehogy nem, hiszen ismertek engem!

– Éppen az a baj, hogy csak téged ismertek, te pedig nem hasonlítasz más fiúkhöz.

– Igazán nem? – mondta Percy még mindig csodálkozva. – Pedig sokat olvastam fiúkról, nagy művészek, festők, zenészek és költők életéből és műveiből.

Tomnak – s társai közül a legtöbbnek – még nem jutott eszébe költőket olvasni. Amit Percy mondott, bizonyos tisztelettel töltötte el őt új barátja iránt.

– És Longfellow-ot annyira szerettem! – folytatta Percy fokozódó lelkesüléssel – igazán nagy költő! Nem gondolod, Tom?

Éppen tudatlanságát akarta Tom őszintén bevallani, midőn szerencséjére a csengő megszólalt az ebédre. Bevezette barátját az ebédlőbe. – Ott sem hagyta magára, hanem melléje ült. Bizony egész ebéd alatt kellett küzdenie, hogy visszatartsa mosolyát Percy nagy illemtudásán, mellyel első ebédjét Maurachban elköltötte.

2. Percy vizsgálja Tom Playfair előtt. Új ismerősök

– Harry! Quip Harry! – hangzott a kiáltás, mikor a növendékek ebéd után ismét az udvarra siettek.

Harry a tömegben áttörtetett a hang irányában s csakhamar Tom előtt állott.

– Mi baj, Tom?

– Jöjj csak, Harry, megismertetlek egy újonccal.

Nagyon jó fiú. Neve Wynn Percy, Baltimore-ból való.

Harry jókedvű mosolyát bizonyos zavar váltotta föl. Ez rendes dolog a fiúknál, mikor a bemutatkozás formáságain kell átesniük. Meglehetősen ügyetlenül nyújtotta kezét Percynek. Zavara csakhamar álmélkodássá vált, midőn Percy kecses hajlongások közt finoman megfogta Harry kezét s utolérhetetlen illemmel így szólt:

– Harry, rendkívül örvendek, hogy veled megismerkedhetem.

– Költészettel is foglalkozik – súgta Tom Harrynak – és olyan szavakat használ, amelyeket életedben még nem hallottál.

Azután hangosan hozzátette:

– Kérlek, Harry, csak menj a tanterembe s nézd meg, nem hiányzik-e valami még az ő asztaláról. Azután hívd magaddal Whyte Józsefet és Hodder Vilmost oda hátra, ahhoz a két padhoz.

Harry, aki még nem ocsúdott föl bámulatából, örült, hogy elmehetett, s míg a lépcsőn fölfelé ment, folyton azt dünnyögte magában: „még költészettel is foglalkozik”.

– Percy, – kérdezte Tom, amint a játszótér végére értek – futottál te már versenyt?¹

– Nem, – válaszolt Percy – de többször olvastam róla.

– Labdázta már?

– Úgy érted, hogy két labdát egymásután földobunk s elkapjuk? Ó, ezt nagyon gyakran játszottam nővéreimmel, de én nem tudtam olyan jól, mint Klára.

Tom természetesen nem ezt értette, de azért tovább folytatta a vizsgálatot.

– Volt valamikor puska a kezében?

– Igazi puska?

– Nem is gyerekpuska ám, hanem lőfegyver?

Amerikában tudvalevőleg az előkelőbb családok gyermekeinél nem szokatlan multság a vadászat. A maurachi intézet is megengedte növendékeinek e rendkívül edző szórakozást.

– Igazi puskaporral és igazi söréttel? – kérdezte Percy szörnyűködve. – Mi jut eszedbe?

– Halásztál már igazi horoggal?

– Nem. De szívesen megtenném, ha valaki a legyet horgomra akasztaná és a halat onnan levinné!

¹ Kis olvasóink közül bizonyosan sokan tudják, hogy a versenyfutás az észak-amerikaiak nemzeti játéka.

– Csónakáztál már igazi csónakon s igazi vízen?
 – Még nem! A mama azt mondja, hogy a csónak könnyen fölfordul. Sohasem akarta megengedni, hogy ladikba üljek.
 – Hát úszni tudsz-e?
 – Néhányszor már megpróbáltam a fürdőkádban, de ott nemigen ment. A mama azt mondja, hogy veszélyes mély vízbe menni.
 – A legtöbb fiú, még a nálad fiatalabb is, Percy, már régen beleöregedett e szórakozásba!
 – Igazán? Mindez egészen új dolog előttem.
 – Mutasd a kezedet, Percy! Szinte gondoltam, olyan finom és puha, mint a vaj! De most légy olyan jó, tedd meg, amit mondok: Szorítsd ökölbe kezedet! – Úgy – még erősebben! Most üss ide a karomra, amilyen erősen csak tudsz!
 – Nem, Tom, hagyjuk azt. Mit gondolsz, csak nem fogok neked fájdalmat okozni?
 – Ne félj, nem árt az nekem. Csak üss, amekkorát bírsz!
 Percy felemelte kezét, mint egy kislány, mikor dobni akar. Kis öklével leütött, de gyorsan vissza is kapta.
 – Nem értek én ehhez, Tom!
 – No csak próbáld meg! Szedd össze minden erődöt!
 Percy most ismét ütésre emelte kezét, s még mielőtt ideje lett volna meggondolni magát, csakugyan lesújtott, gyengén megérintve Tom izmos karját.
 – Mit simogatsz, mint valami kis macskát? – kiáltott Tom színlelt komolysággal: – Maurachban nem így szokás! Még egyszer! Hisz ily ütés még a légynek sem árt.
 Percy összeszorította ajkát, összeszedve minden erejét, s hogy ismét el ne veszítse bátorságát, behunyta szemeit. Most végre-valahára úgy-ahogy megütötte Tom karját.
 Erre fájdalmas kiáltás hangzott fel, de nem Tom kiáltott.
 – Jaj a kezem, jaj a kezem! De fáj!
 Tom leült a padra és annyira nevetett, hogy a könnyei kicsordultak.
 – Percy, Percy, – szólt – ilyen gyereket sem láttam még életemben! Ha-ha-ha!
 – Igazán? – csodálkozott Percy. – Nagyon örvendek, hogy ily nagy örömet szereztem neked. Áh, – folytatta csendesebben – itt jön P. Middleton. Derék ember, nagyon szeretem őt.
 Azután udvariasan levette kalapját és kecsesen meghajtván magát, így szólt:
 – Jó napot, P. Middleton! Szép idő van ma, ugye?
 – Nagyon kellemes, – vizonozta mosolyogva a vezetőtanár a nélkül, hogy elárulta volna csodálkozását az új növendék szokatlan bizalmasságán. – Te nem voltál jelen, Percy, midőn az ágyadat kijelöltem, és így nem volt alkalmam, hogy az idősebb növendékekkel megismertesselek. De látom, magad is megtalálod pajtásaidat.
 – Nem kedvelem én a fiúkat, páter!
 – Nem? Ez valóban különös. Ebben párod itt aligha akadna.
 – Sajnálom, páter, de nem tehetek róla. A lányokat jobban szeretem.
 – Igazán?
 – Igen! Nővéreim sokkal szeretetreméltóbbak voltak, mint ezek a fiúk.
 – Nem ismered még mindnyájukat, Percy.
 – Az igaz. De azok, akik ebéd előtt hozzám jöttek, nagyon gorombák voltak. Nem tudom, mi történt volna velem, ha Tom nem jó segítségemre, Tom a legjobb fiú, akit csak valaha ismertem. Jósága Szent Pongrácot juttatja eszembe.
 Tom, midőn a vezető tanár megérkezett, felkelt – s elpirult a dicséretre. Alig vette észre előljárója elismerő tekintetét.
 – Hát te olvastad a Fabiolát, Percy?
 – De mennyire, páter! Majdnem az egészre emlékszem. Mily kedves előttem Szent Ágnes! Éppen úgy az ifjú Tarzicius, aki inkább meghalt, mintsem a legméltóságosabb Oltáriszentséget a pogányoknak engedje át. Ez igazán hősies dolog volt tőle!

– Sajátságos fiú! – gondolta magában a vezetőtanár. – Ilyen lányos gyermeket sem láttam még. Másrészt mégis azt hiszem, hogy nemes jellem rejlik benne. Mindenesetre még fejlődnie kell. A legszebb reményeket fűzöm hozzá. Aminek még híjával van, majd megszerzi. Kétségkívül azonban sokat tanulhatnak tőle társai.

Még néhány bátorító szót mondott s aztán otthagya őket.

E közben megjelent Harry Whyte Józseffel és Hodder Vilmossal. Miután a bemutatás kínos ceremóniáján mindketten átestek és Percy finom meghajlásán ők is jót mulattak, beszélgetni kezdtek egyről-másról, míg végre Tom azzal állt elő, hogy most Percy meséljen valamit.

Ez minden vonakodás nélkül a „Szeressétek ellenségeiteket” című elbeszélésbe fogott. Folyékonyan, élénken beszélt és oly szavakat használt, amelyeknek csak kiejtése is elég dolgot adott volna hallgatóinak. A történetke, az elbeszélő élénk előadása, az arcjáték, a hangsúly és az ügyes kézmozdulatok ugyancsak lekötötték a hallgatók figyelmét. Az idő oly gyorsan telt el, hogy alig vették észre, mikor megszólalt a csengő és a tanulóterembe hívta őket. E félóra azonban Percynek elég volt, hogy valamennyi társának bizalmát s barátságát megnyerje.

Aznap este P. Middleton a hálóteremben lámpája mellett olvasott. A növendékek nagy része már nyugodni tért, csak itt-ott mozgolódott még egyik-másik.

Egyszerre ezüstcsengésű hang törte meg a csendet:

– Csak oltsa el a lámpát, páter, már az ágyban vagyok!

P. Middleton végigtekintett a termen és lassan a másik végére ért. Hangosan ugyan senki sem mert nevetni, de egyik-másik mégsem bírta magába fojtani a nevetést.

Percy saját hangjától megrémülve erősen behunyta szemeit és arcát párnáiba temette. Eszébe sem jutott, hogy most olyasvalamit tett, ami a házirendbe ütközött. Nagy sokára aludt csak el az ártatlan fiú, ajkain azzal a szent fohással, amelyre anyja tanította.

3. P. Middleton nyakkendőjét köt

Másnap reggel, mindjárt fél hat után, megélné a gyermekek mosdóterme. Mindig több és több fiú jött ki a hálóteremből. Némelyik még álmosan dörzsölte szemeit és a mosdószekrények felé tartott. Nem beszélgettek egymással, de a medence zörgése, a víz locsogása, a sok fiúnak ide-odafutkosása – élénk, mozgalmas képet mutatott.

Percy e jelenet újságától meglepetve állt meg az ajtóban. Az egyik a kabátját vetette le vagy húzta fel, a másik az ingujját tűrte. Ez fejét szappanozta, amaz fészülködéssel, fogmosással, cipő- és ruhatisztítással bíbelődött. Percynek néhány pillanatra volt szüksége, míg e szokatlan jelenettel megbarátkozott, és talán még tovább is ott állt volna, ha néhány utána jövő fiú magával nem sodorja az élénk terembe.

Az öltözködés művészetében Percy teljesen otthon volt. Megtöltötte tehát mosdóedényét és a mosdás fontos műveletén csakhamar átesett. Most a nyakkendőre került a sor. Ekkor keresve tekintett végig a termen és meg is találta barátját, Tomot, aki már akkor készen volt s csak azon fáradozott, hogy szeméből a csípős szappant kitörölje.

– Jó reggelt, Tom! – köszöntötte hangosan és mellette termett. Mily ágrólszakadt és hanyaveti a kinézésed! Egyszer már rendesen is fészülködhetnél. Add csak ide a fésűd!

A körülállók erre jót nevettek. Tom mosolyogva odanyújtotta neki a fésűt és a hajkefét.

– Nem jól áll neked, Tom, ha úgy lesimítod a hajad; kissé majd felfésülöm. – Légy csendesen. – No, most nézz a tükörbe! Nem sokkal szebb így? De, Tom, ismét az a nyakkendő van rajtad, amely nekem tegnap sehogy se tetszett. Ki visel kék kabáthoz kék nyakkendőt! Az sehogy sem illik össze. Várj egy kissé!

Percy egy lépésnyire hátralépett és fürkésző tekintettel nézte végig.

– Sárga jobb lesz. Inkább illik a kékhez! Nekem van gyönyörű sárga selyem nyakkendőm, neked adom.

Ekkor hallotta, hogy valaki nevén szólítja. Megfordult tehát, és látta, hogy P. Middleton, ujjait ajkára téve mellette áll s intőleg tekint reá.

– Bocsásson meg páter, hogy ily fennhangon beszéltem. Egészen megfélekeztem magamról. Csak Tomnak akartam egy kis szívességet tenni!

Mosdószeletrényéhez sietett, s nemsokára visszajött a magasztalt nyakkendővel, melyet ügyes kézzel Tom nyakára kötött.

– Lepkeformára kötöm, ez neked jól fog állani. Áh, – szólt csendesen, művészi lelkesedéssel szemlélve munkáját – nagyon jól van, pompás! Csak nézz a tükörbe – no, nincs igazam?

– Most kösd meg te az én nyakkendőmet, de szintén úgy, mint én a tiedet, mert másféle kötés nekem nem tetszik.

– Ahhoz én nem értek, Percy – szabadkozott Tom kissé szégyenkezve, hogy jó Percyjének kérését nem teljesítheti.

– Mit? Nem tudsz lepkeformát kötni?

– Nem, Percy. Nekem nincsenek nővéreim, akik megtanítottak volna rá.

– Igaz! – Megyek P. Middletonhoz, gondolom, megteszi nekem! Hiszen ő olyan barátságos.

Mielőtt Tom visszatarthatta volna, Percy P. Middleton mellett termett.

– Legyen olyan jó, páter, kösse meg nyakkendőmet. Magam nem tudom megcsinálni. Otthon mindig Mária nővérem kötötte meg. Most kértem Tomot, de azt mondta, hogy ehhez nem ért.

A páter, csodálkozva a különös kérésen, fogta a nyakkendőt és megpróbálta azt Percy nyakára kötni.

– Kérem, páter, aztán lepkére kösse!

A páter igyekezett ugyan Percy kérését teljesíteni, de a lepke csak nem akart sikerülni. Percy is észrevette ezt, de úgy tett, mintha minden rendjén volna.

– Köszönöm, páter! Máskor nem fogok alkalmatlankodni. Majd megtanítom ma Tomot, hogyan kell ezt csinálni.

Erre udvariasan eltávozott.

Most a szentmise következett, amelyen Percy áhítatos viseletével szomszédjainak épülésére szolgált. Volt szép bársonykötésű, ezüstkapcsos imakönyve. Ügyes kezeléséből rögtön észre lehetett venni, hogy nem először van kezében.

A reggeli után Percy magához hívta ismerőseit: Tomot, Harryt, Willyt és Józsefet.

– Van valamim számotokra – szóló titkolódzó mosollyal, és kérte őket, hogy jöjjenek utazótáskájához.

Illatos dobozt vett ki belőle, kinyitotta és csodálkozó társai elé fényképeket rakott. Szülővárosa nevezetességeit ábrázolták.

– Válasszatok belőle, amint tetszik!

Tom azonban mindent határozottan elutasított.

– Nem azért jöttél te Maurachba, hogy mi itt kifosszunk.

Percy eleinte nagyon meglepődött ezen a vonakodáson, de annyi szeretettel ismételte kérését, hogy végre mindnyájan beleegyeztek és kiválasztottak egy-egy képet.

4. A játszótér és az iskola

– De most rajtunk a sor – szóló Tom. Menjünk az udvarra, majd mi is megtaníttjuk Percy-t egy-két fogásra.

Ezt se kellett kétszer mondani.

– Percy, te most ide állsz. Szétveted lábaidat, hogy erősen állj, kezeidet a csípőkre teszed, amint mutatom, és fejedet annyira hajtod le, hogy ajkad melledet érje.

Percy szót fogadott.

– Csak aztán erősen állj, mert különben elesel!

– De hát mit akarsz csinálni, Tom?

– Csak magad elé nézz, Percy!

E szavak után Tom néhány lépéssel hátrált, nekiszaladt s kezével könnyedén érintve Percy vállait, átugrotta.

A meghökkent Percy kissé megtántorodott, s midőn nagy nehezen visszanyerte az egyensúlyt, aggódva kérdezte:

– Csak nem ütötted meg magad, Tom?

Tom felelet nélkül hagyta e kérdést.

– Most te ugorj át rajtam!

– Nem, Tom, én ahhoz nem értek.

– Csak próbáld meg, Percy!

– Biztosan elesem s bepizskítom – a ruhámat.

– Csak rajta – bízta Harry. Majd mi Józseffel itt állunk két oldalt s megfogunk, ha le találnál esni.

Tom már- készen állt.

– Ó, ez nekem nagyon magas – szabadkozott Percy.

– No jó, majd jobban lehajlok.

És Tom annyira összekuporodott, hogy bármelyik kislány könnyen átugorhatta volna.

– Így már merem.

Percy valami ötven lépésre hátrált, nekiszaladt s összeszedve minden erejét, életében először „bakot” ugrott, mégpedig a nélkül, hogy elesett s a legkisebb baja történt volna.

– Ez pompás, – ujjongott – még egyszer megpróbálom.

– Bravó, Percy, bravó! – kiáltották barátai.

Szavaik által bátorítva még jobban összeszedte magát, s addig ugrált, míg teljesen kimerült. Sikere s az a tudat, hogy másoknak kedvében járhatott, nagy örömet okozott neki. A

bakugrás egészen új dolog volt előtte. A lányosan nevelt fiúnak eddig fogalma sem volt hasonló mulatságokról.

– Ilyen szépen tudnak a fiúk játszani? – volt első kérdése, mihelyt kipihente magát.

– Ez még semmi – bízta Whyte József. A többi sokkal szebb.

– No bizony, – szolt Willy – a bakugrásra csak akkor fanyalodunk, ha más játékra nincs elég időnk. Csak látnád, mikor kapóst játszunk!

– Hát még ha métát! – folytatta Harry. Többet ér, mint a többi együttvéve.

Percy most hirtelen elhívták. A vezetőtanár meg akarta vizsgálni, hogy melyik osztályba sorozza őt be.

Nemsokára Tom és Harry nagy örömeikre megtudták, hogy Percy az ő osztálytársuk P. Middleton osztályában.

Ez az osztály már feltételezett latin előismereteket, de Percy tudománya e tekintetben még gyenge lábon állt. Igaz ugyan, hogy házitanítója megkezdte vele a latin nyelv tanulását. Az idő rövideje miatt azonban a névragozás gépies begyakorlásánál többre még nem vihette.

Most pedig, mivel Percy a többi tárgyakban nagyon előre volt, elég ideje maradt, hogy a latinban is csakhamar utolérje társait. Meg is történt.

Percy életében először lépett az iskolába. Itt azonban mindent másképp talált, mint a bizalmas családi körben: anyjánál és testvéreinél. Nem vette észre, hogy P. Middleton kezével intett és csodálkozott, hogy miért álltak fel mindnyájan, mintegy vezényszóra. Új csodálkozásba esett, midőn az egész osztály rákezdte:

– In nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti. Amen.²

Aztán jött a „Miatyánk”, „Üdvözlégy”, „Dicsőség” és ismét a keresztség – latinul.

Az ima után egy pillanat múlva már mindnyájan nyugodtan ültek. Se könyv, se írószer nem volt a padokon, csak a kezek.

P. Middleton intésére felállott Playfair.

– Seco, secare, secui, sectum, metszek.

– Reseco, resecare, resecui, resectum, lemetszek.

– Disseco, dissecare, dissecui, dissectum, szétmetszek.

– Frico, fricare, fricui, frictum vagy fricatum, dörzsölök.

Így következett tizenkét ige fennakadás nélkül. Más két tanuló is éppoly folyékonyan mondta el azokat. Egy következő megakadt és Percy csodálkozott, hogy mily szégyenkezve ül le, mialatt P. Middleton összeráncolt homlokkal írta be a rossz feleletet jegyzőkönyvébe. Percy egy szót sem értett mindebből. Szomszédja azonban rögtön megmutatta neki, hol van szó a nyelvtanban az igékről. Egyiknek aztán a múlt időket kellett elmondani: secui, metszettem és így tovább.

Percy élénk szelleme mindent gyorsan felfogott.

– Mégis csak szép a latin, – gondolta – és nem is olyan nehéz.

Vígan elővette a többiekkel együtt gyakorlókönyvét és megkérdezte, mennyire haladtak már. De csalódott. Mert már jóval előbbre voltak, mint ameddig ő eljutott. Már három mondatot fordítottak le és elemeztek, mielőtt ő csak az elsőnek végére ért volna. Egyik-másik szó jelentését csak megértette, de hogy miért változnak annyira a végzetek, talány maradt előtte. Csakhamar lelohadt buzgósága és egy-két pillanatig türelmesen hallgatott.

Végre így szolt – természetesen a nélkül, hogy felszólították volna:

– Nem gondolja, P. Middleton, hogy a latin nyelv tudása igen nagy nehézségeket okoz a kezdőknek?

A tanulók sokkal inkább meg voltak lepve, semhogy nevettek volna.

² A keresztség szavai latinul.

– Valóban, nem könnyű dolog az eleinte – szólt erre P. Middleton barátságosan. – Hiszen ismered a közmondást: Minden kezdet nehéz. De minél többet tanul az ember, annál többet tud. A nehézségek idővel maguktól is szétfoszlanak és az ember kedvet kap a munkához.

– Elhiszem, – felelt rá Percy, úgy, mintha anyjával vagy nővérével beszélt volna. – Mikor angolul tanultam, én is ugyanazt tapasztaltam. Eleinte nem ízlett az olvasás, mert nem sokat értettem hozzá. Idő múltával meggyőztem magamat és most semmi sem okoz nagyobb örömet, mintha olvashatok. – Kérem, páter, szíveskedjék nekünk valamit mesélni!

A tanulók erre általános hahotába törtek ki, P. Middleton elmosolyodott, de mintha semmi sem történt volna, más tanulót hitt föl, hogy folytassa a fordítást.

Ebbe az osztályba jártak Kenny és Prescott is, akiknek figyelme most ismét a szelídlelkű Percyre irányult.

– Mily együgyű fiúcska ez a Percy – szólt Kenny, mikor iskola után egyedül maradt Prescotttal. – Édesanyja bizonyára mindig az ölen ringatta.

– Körülbelül, – erősítette pajkos barátja – annál jobb! Majd megrézfáljuk egy kissé! Erre titkos beszélgetésbe ereszkedtek.

– Pompás! – kiáltott föl végre Prescott félhangon. – Kitűnő gondolat! Felöltözködöl valami borzasztó kísértetnek, melynek rémes ördögarca lesz s tűzvörös szemei.

– Jól van Prescott. Már előre is képzelem, milyen halálos veríték fog kiülni annak az anyás fiúnak homlokára.

– Én meg hátad mögött leszek, hogy veled együtt láthassam megrémült tekintetét.

Ugyanakkor Percy, nem is sejtve, hogy milyen tervet kovácsolnak ellene, vidám hangulatban vizsgálgatta a fiúk játékszereit.

Végre Tom kemény bőrlabdát vett elő.

– Nézz ide, Percy, ismered ezt?

– Jaj, de kemény! – kiáltott fel Percy és óvatosan tapogatta puha ujjacskáival a bőrlabdát. Olyan, mint a kő!

– Ha akarod, azonnal megtanítlak rá, hogyan kell az ilyen jószágot elkapni.

– Ilyen labdát? Nem, Tom, az nem lehet. Én csak egészen szép és lágy labdával tudok játszani. De ezzel elrontanám ujjaimat s aztán nem tudnék többé zongorázni.

– Ejnye, Percy, te zongorázni is tudsz?

– Hogyne, mégpedig nagy örömmel. Sőt énekelni is tudok.

– Te mindent tudsz, Percy, amit én nem. És megfordítva: te semmit sem tudsz abból, amit én tudok.

– Épp nem rég tanultam meg nővéreimtől – jegyezte meg mosolyogva Percy és hátravetette hosszú hajfürtjeit.

– De most rajta, Percy, meg kell tanulnod, hogyan kell e labdával bánni.

– Az teljes lehetetlenség, Tom. Hiszen ez éppen annyi volna, mintha ágyúgolyóval kellene játszanom.

– Ne félj, nem olyan nehéz az. Csak fogd meg, és menj vele egészen ahhoz a fához.

Onnét dobd felém, ahogy csak bírod s figyeld meg, hogy kapom el én.

– De ha megütlek, Tom?

– Ne félj semmit! Vigyázni fogok magamra, s ha nagyon erősen találsz dobni, – folytatta elfojtott nevetéssel – hamar lebukom és kikerülöm a labdát.

– De olyan messzire még egyszer sem dobtam életemben, Tom.

– Sebaj! Csak próbáld meg. Meglátod, sikerülni fog.

Percy fogta a labdát s azzal az erős elhatározással ment kijelölt helyére, hogy a lehető legerősebben fogja kidobni a labdát.

Ott aztán néhányszor megforgatta a feje felett és csak úgy találomra elhajította.

Nem ok nélkül reszketett a következmények miatt. A labda ugyanis a helyett, hogy Tom felé repült volna, egészen más irányt vett, és éppen Donnel arcát érte volna, ha Tom idejekorán rá nem kiált:

– Donnel, a fejed!

Így csak a feje búbját súrolta.

– Ej! – kiáltott föl Donnel kissé meglepetve. Meglepetése azonban csakhamar csodálkozássá változott, midőn látta, hogy a kis aranyfürtös újonc hangos sírással közeledik feléje.

– Te szegény fiú! – kiáltott föl Percy és könnyek toltak kék szemeibe. – Bizonyára nagyon megütöttelek. De én nem tehetek róla. Ugye, Tom? Hiszen nem készakarva tettem. Bocsáss meg!

Ezeket a részvevő, szívből jövő szavakat, arcának szomorú kifejezését Donnel éppenséggel nem tudta mire magyarázni.

– No persze – szólt haragos tekintettel. – Majdnem halálra sebesítettél, most már csak gyorsan vigy a betegszobába.

– Tom, kérlek, segíts! Nekem nincs annyi erőm. Fogd meg a lábát, én meg majd a vállainál tartom. Mit tettem, én szerencsétlen! Bocsánat, kegyelem ügyetlenségemért! – S szavait hangos zokogás fojtotta el.

– Te szegény – nevetett Donnel. – Hát komolyan gondolod, hogy bajom lett? Hiszen a szűnyogcsípést is jobban megéreztem volna! De ha mindenáron akarod, hát szóval is megbocsátok neked. És ha máskor is kedved lesz ily tréfákra, csak jöjj és dobj meg, ahogy csak tudsz.

– Úgy sem kell félned, János, – szólt Tom – hogy eltalál. Mert ha rád céloz, bizonyára máshová dob. Ő csak azokat találja el, akiket nem vett célba. Percy arca erre újra felderült. Félig zavarodottan azt susogta Tomnak:

– Mutass be neki, kérlek!

– Szívesen. – Donnel János, ez Wynn Percy.

Percy szokás szerint mélyen meghajtotta magát, és biztosította őt, hogy nagyon örül, hogy megismerkedhetett vele.

Donnelnek nagyon megtetszett ez a különös apróság, ő különben a kis udvarnak nemcsak a legnagyobb, de a legbarátságosabb és legközlékenyebb növendéke is volt. A kicsinyek „öregapónak” címezték, jó szíve miatt.

Amint tehát megtudta, mit szándékozik tenni Tom Percyvel, ő is hozzá csatlakozott, hogy életrevaló fiút neveljenek belőle. Mindjárt hozzá is fogtak, és egész órán át oktatták őt a labdázásban.

Az ügyes vezetés alatt Percy csakhamar odáig vitte, hogy a szemes nézők már elég biztonságban lehettek dobásaival szemben.

– Holnap ugyan kissé merev lesz a karod – jósolgatta Tom, midőn a játékot abbahagyták.

– De ne aggódjál miatta! Ez mindig úgy szokott lenni kezdetben.

Midőn beesteledett, Percy, az intézetben töltött első nap fáradalmától kimerülve, abban a pillanatban álomba merült, amint a párnára hajtotta fejét.

5. A kísértet

Alig aludhatott azonban tovább két óránál, midőn felébredt. Félálmosan fölült ágyában, a nélkül, hogy szemét kinyitotta volna. Úgy rémlett neki, mintha valaki lábát érintette volna, de nem tudta biztosan, hogy nem csalódik-e. Újra lefeküdt, midőn valami halk, de ijesztő morgás teljesen kiverte az álmod a szeméből. Ágyánál rémséges alakot vett észre: egészen

fehér volt, arca pedig hamvas szürke és oly hosszú, mint Percynek a karja, piros szemekkel, kendőt viselt és arcát kísérteties fény világította be.

Kenny – mert ő volt a kísértet – és Prescott, aki a háttérben rejtőzött, kárörömmel várták Percynek elrémülését s már előre is gyönyörködtek, hogyan fog a félénk fiú elhalványulni s ijedségében segélyért kiabálni. Amint tehát észrevette Kenny, hogy Percy fölébredt, még egyszer mélyen fősóhajtott, amint a hazajáró szellemekről hallotta mesélni.

– Ha-ha-ha! Ez pompás! Még a bohócoknál is mulatságosabb! Megbecsülhetetlen tréfa! Percy nevetett, ahogy csak tudott és gyermekded örömeiben tapsolni kezdett.

A fiúk erősen aludtak, s azért nem csoda, hogy legelőször csak Percy legközelebbi szomszédai ébredtek fel. Mindenekelőtt pedig Quip Harry, akinek az ágya közvetlenül Percy mellett állott.

Ő azonban egészen más szemekkel nézte a szellem-jelenést, mint a szelídlelkű Percy. Azonnal rájött, hogy valami éretlen fickó meg akarta ijeszteni félénk barátját.

Egy pillanat alatt harcra készen felugrott, rávetette magát a kísértetre, mely más szellemtől eltérőleg észrevehetően összeborzadt közeledésére. Kevés fáradsággal földre teperte a megzavarodott Kennyt. Cinkostársa, Prescott pedig gyáván megszökött, hogy meg ne csípjék.

Kenny ugyan előre megállapította, miképp fog ismét ágyába lopódnai, mielőtt Percynek jajkiáltása a páttert felkeltené. A fiú nevetése azonban zavarba ejtette. Az oldalról jövő támadásra meg éppen nem számított.

Félelmes, belülről gyertyafénnyel megvilágított papíralarca nyomban lángra gyúlt. A fehér lepedő is, melybe burkolózott, tüzet fogott.

– Segítség! Segítség – kiabált a szellem, ahogy csak a torkán kifért – Elégek! Elégek! A hálósobában erre mindenütt nagy riadalom támadt.

– Víz! Víz! – Keltsétek fel a páttert! – kiáltották a kicsinyek össze-vissza zavarukban.

Egyesek már halálos veszedelemben képzeltek magukat és fennhangon keltették föl magukban a tökéletes bánatot, amint azt a hittanórákon tanulták. Ez szép volt tőlük, félelmükben azonban túlbecsülték a veszedelmet.

P. Middleton gyorsan ott termett a helyszínen, ahol a kísértet lángokban hevert a földön.

Playfair Tom azonban megelőzte. Hamarjában ágytakaróját borította Kenyre. Olyan buzgalmat fejtett ki a tűz oltásában, hogy a szegény kísértet majdnem megfulladt.

Kenny a betegápoló szobába került. Nem szenvedett nagy sérüléseket. Haja megperzselődött és itt-ott összeégett a bőre. Büntetést csak később szabtak rá. Azonban a nélkül sem jött volna soha kísértésbe, hogy újra ilyen szerepre vállalkozzék.

6. A labdázás következményei

A szellemjelenést követő reggel a növendékek többnyire már mind készen voltak a mosakodással és öltözködéssel, midőn egy kis, szánalomra méltó alak fájdalmasan bicegett a lépcsőn lefelé.

– P. Middleton, – szólt Percy és úgy állott ott, mint maga a megtestesült szerencsétlenség – nagyon beteg vagyok. Nem vagyok rossz színben?

– Arcodnak szokott színe van, Percy. De kissé fáradtnak látszol. Hol érzed a fájdalmat?

– Mindenütt, páter.

– Talán megártott a kísértet?

– Éppenséggel nem! Hát igazán kísértetnek akart felcsapni az a szegény fiú? Én azt hittem, hogy csak meg akar nevetetni. Oly pompás volt. Egy cseppet sem féltem.

– A lábam, páter. Alig bírom mozgatni. A jobb karom is iszonyúan fáj.

– Ah, tudom már, mi bajod van. Tegnap bizonyára sokat játszottál, ugye?

– Igen, páter, annyit, amennyit még soha életemben.

– Azért vagy oly rosszul, Percy. Ez mind elmúlik, ha egy-két napig nyugodtan maradsz.

Menj csak tehát vissza és aludjál még egy keveset. Tom majd fölébreszt annakidején.

– Köszönöm szépen, páter. Igazán olyan fáradt vagyok, hogy talán egész hétig tudnék aludni. – De igaz az, kérem, amit az összes növendékek beszélnek, hogy olyan vagyok, mint egy leány?

– Bizonyos tekintetben igaz, – válaszolt a páter, akit a váratlan kérdés kissé meglepett.

– Magam is gondoltam, – felelte Percy, a nélkül, hogy találva érezte volna magát. –

Playfair Tom szintén azt mondja, pedig ő olyan jó irántam. Csakugyan olyan különös az, ha valaki olyan, mint egy leány?

– A fölött még nem gondolkoztam – felelte mosolyogva a páter. – Természetesen, ha valaki nem tehet róla, akkor azt nem lehet neki hibául fölróni.

– De az emberek mégis fönnakadnak rajta. Néha nekem is úgy tetszik, hogy van rajtam valami, amit mások megbámulnak. Igazán nem tudom, mi az. Nem kellene valami hibáról letennem? – Nagyon rosszul esik, ha engem megbámulnak. Önnek nem, páter?

– Hogyan eshetnék az nekem jól, Percy?

P. Middleton tudta, hogy Percy főképpen hosszú haja miatt volt oly feltűnő. Már tanácsolni is akarta neki, hogy váljék meg ettől a kevésbé férfias díszről. De kedvezőbb időre halasztotta az egészet.

Feleletül pedig ezt adta:

– Legjobb lesz, ha megtanulsz jól játszani. Ezzel megerősödöl, férfias leszel. Így a növendékek nem fognak bámulni. Most csak menj és feküdjél le. Később újra rátérhetünk erre.

– Köszönöm szépen, páter – válaszolt Percy örömeiben. – De tagjainak merevsége egészen megakadályozta abban, hogy a szokásos módon végezze meghajlását. A lépcsőkön is alig tudott felvászorogni.

Mikor aztán Tom fölkelte, sokkal jobban érezte már magát, bár merevsége még most is akadályozta abban, hogy a játékban részt vehessen.

– Percy, te nagyon szeretsz olvasni – kezdte Tom, mikor megreggeliztek. – Fogj hát valami könyvet és ülj le ott hátul a padra. Majd felkereslek időnkint, hogy ne unatkozzál.

– Tom, kérlek, ne zavartasd magad miattam. Ha érdekes könyvem van, egészen boldog vagyok.

– Szép, Percy, csak olvas! Bár én is úgy tehetnék. De én a legjobb könyv mellett is unom magamat. Eddig majdnem semmit sem olvastam, kivéve néhány elbeszélést.

Tom jól tudta, hogy a lányos Percy messze fölülmúlja őt szellemi érettségben. Nagyot sóhajtva távozott, hogy folytassa a megkezdett labdajátékot.

Percy csakhamar mélyen belemerült az olvasmányba. De nem sokáig élvezhette a zavartalan nyugalmat.

Prescott Márton, aki a kísértetet kisütötte és Kennyvel keresztül is vitte, sehogy sem tudott tisztába jönni Percy jellemével. Gyakran látta, miképp pirult el, midőn szemtelen kérdéseket hallott. Miképp vonakodott átugrani Tomot. Milyen izgatott lett, mikor megdobta Donnell. Tehát mindenképpen gyávának kellett lennie. És a kísértet mégsem tudta megijeszteni. Ez valóban furcsának látszott előtte.

– Ah, – gondolta végre magában – bizonyára neszét vette tervünknek. – Ott ül leghátul, egész magánosan. De majd kiveszem belőle!

– Jó reggelt, Wynn – köszöntötte barátságos mosollyal.

– Érdekes könyvet olvasol? – E szavakkal a rejtélyes fiú mellé ült.

Percy bezárta a könyvet.

– Úgy van, nagyon szép. Ismered talán?

– Nem. – Mily dőre kérdés! – volt Prescottnak első gondolata.

– Neked is el kellene olvasnod. Igen gyönyörködtető. Szereted az ilyen leírásokat?

– Hogyne! – De hallottam, hogy valami kísértet jelent meg neked az éjjel. Igaz?

Percy jókedvűen felkacagott.

– Ó nem, csak egy növendék volt, aki tréfát akart üzni. Magam is jóízűt nevettem rajta. Sajnálom, ha valami baja lenne miatta. Bizonyára nem rossz szándékból tette.

– Meg akart ijeszteni, – magyarázgatta Prescott, aki még mindig nem tudta felfogni, hogyan találhatta azt Percy olyan kedélyesnek.

– Bizonyára nem! Hiszen az lelkiismeretlenség volna: valakit szándékosan megijeszteni. Megtörtént már, hogy egyesek megbetegedtek, sőt meg is haltak a félelemtől. Én nem hiszem, hogy Kenny ily rosszlelkű volna, hiszen olyan szelíd az arca. És Playfair Tom is azt mondja, hogy a fiúk is éppen oly jók, mint a lányok. De a lányok ezt sohasem tennék meg. Növérémtől tudom, ők mindig igen jók voltak irántam. Bár néha ők is tréfát üztek velem.

– Tehát egyáltalában nem féltél ez éjjel, Wynn?

– Nem én! Miért féltém volna?

– Hát nem félsz a kísértetektől?

– Nem, igazán nem! – felelte Percy a meggyőződés hangján. – Sohasem gondolok kísértetekre. Mikor lefekszem, mindig angyalokra gondolok.

– Úgy?

– Igen. És ez sokkal ésszerűbb. Mindnyájunknak van őrangyalunk, az bizonyos. Ellenben, hogy léteznek-e valóban kísértetek, ki tudja? Édesanyám is mindig intett, hogy az esti ima után csak az Istenre és őrangyalomra gondoljak és ne mindenféle borzalmas dologra. Nem jó tanács volt ez?

– Talán – volt a bizonytalan válasz. – Prescott észrevette magán, hogy Percy jámbor beszéde egészen kihozza a sodrából.

– Istenem, mennyire szeretném őrangyalomat úgy egyszer látni! Ő mindig lát engem és már annyi sok jót tett velem! Istenem, csak megláthatnám egyszer! Csak egy esetben félnék tőle, úgymint rá sem mernék nézni.

– S mi volna az? – kérdezte Prescott szárazon.

– Ha halálos bűn volna lelkemen, nagyon félnék őrangyalomnak szemébe nézni. – Mily szépek lehetnek azok az angyalok! Nem gondolod?
 – Gondolom, – viszonzta Prescott vontatva.
 – Én biztos vagyok benne! – kiáltotta Percy lelkesülten.
 – Az ám! – szolt Prescott. Nagyot ásított s azzal felkelt és faképnél hagyta Percyt. – Micsoda badarság, angyalokról beszélni! S most már Percyt csakugyan együgyű gyereknek tartotta.

7. A szünetnap

Percy merevsége idővel eltűnt. Barátai meghívták őt, hogy a legközelebbi szabadnapon ránduljon ki velük az erdőkoszorúza tavakhoz.

Donnel „nagyapó” és barátja, Keenan György szintén megígérték, hogy részt vesznek a kiránduláson. Azaz mikor már fenn voltak a „jók névsorán”, nem tagadták meg részvételüket...

Megjött a várva várt nap. Rögtön a reggeli után már ott látjuk a kis társaságot halászszerzőkkel felfegyverkezve, élelmiszerekkel ellátva, víg hangulatban az intézetből a tavak felé indulni.

– Pompás reggelt! – szolt Keenan és hosszasan szívta magába a friss levegőt. Az embert szinte költővé teszi.

– Ó igen! – válaszolt Percy elragadtatva.

Mennyire szeretem én ezt a friss levegőt és fényes napsugárt. Tom, te is így gondolod?

– Igen! – azt hiszem – felelte Tom, akinek Percy ez utóbbi kérdése is olyan különösnek tűnt fel. Szerette ő is a napfényt, a reggel friss levegőjét. De még sohasem jött annak tudatára, hogy erről még beszélni is lehessen.

– Mennyire vannak a tavak az intézettől? – kérdezte most Percy.

– Körülbelül egy órányira – felelte Harry.

– Jaj, Istenem! Azt hittem, mindjárt ott leszünk. De kár, hogy már vissza kell fordulnom.

– Mit? Visszafordulni? Miért? – kiáltották mindnyájan.

– Igen! Egy óra oda, egy óra vissza, – ennyit én nem bírok ki. Otthon sohasem sétálhattam húsz percnél tovább. Többet most sem merészelhetek. Azt gondoltam: mily szép nap is lesz ez a mai és most minden örömem oda.

Szomorúan ült le Percy az út szélén egy nagy kőre s továbbfolytatta panaszait.

– Esztelenség! – kiáltott az izmos Tom. – Senki sem tudja, mit bír el, mielőtt nem próbálta.

– Ó, nekem nem kell előbb megpróbálnom – erősítgette Percy s hátrasimította fürtjeit. – Én tudom határozottan, hogy ennyi nekem sok.

– Te kis baba, te! Neked ennyi is sok? – évődött Donnel. Tudod, minek tartalak, ha nem jössz tovább?

– Remélem semmi rossznak – szolt Percy szorongva.

– De bizony, elhízott libának!

– Ó ne, ez fájna nekem, János.

– De biz annak tartalak.

– Még én is – fenyegetődött Keenan.

– Meg én is, meg én is – kiáltották együttesen.

– Már akkor pedig inkább leszek elhízott libakép ép combbal, mint béna a nagy fáradtságtól.

– Percy, – szólt most Tom – állj fel és jöjj velünk. Tedd meg ezt kedvünkért! Ha elfáradsz, majd visznek téged Donnel és Keenan. Ők szívesen megteszik, hiszen elég erősek ahhoz.

– Isten neki, rászánom magamat, ha nektek örömet okozhatok velem. De ha aztán terhetekre leszek, ne engem okoljatok.

Percy tehát összeszedte bátorságát, felállt és továbbindult a többiekkel...

Egyszer csak megszólalt Tom:

– Percy, te becsaptál bennünket.

– Hogy-hogy?

– Hiszen azt mondtad, hogy nem bírsz továbbgyalogolni húsz percnél többet, és íme, most már félórája talpon vagy. Nézd csak az órámat.

– Valóban! – kiáltotta Percy ragyogó arccal. S még semmi fáradtságot sem érzek. Előre, tovább!

Tíz perccel később a társaság Percyre való tekintettel elhatározta, hogy pihenőt tart. De az hallani sem akart róla, míg végre sok rábeszélés után Tom erőszakkal leültette őt egy körre.

– Mégis igazad volt, János, – fordult Percy Donnelhez – mikor engem libának akartál keresztelni, ha nem megyek tovább. Kezdem belátni, mennyire elfogult vagyok.

– No de sebjaj, hamar leküzdöd te hibáidat – vigasztalta őt Donnel János jóakarólag.

Quip Harry is belevegyült a társalgásba és kérte Percy-t, hogy meséljen el nekik valami szép történetet.

– Igen szívesen tenném, de itt most nem lehet. Hisz soká ügysem maradunk itt.

– Akkor hát énekelj! – szólt Tom és minden szem várakozóan Percy felé fordult.

Percy mosolygott, halkán dúdolt magában, aztán rágyújtott egy ír énekre.

Társai lélegzetüket visszafojtva hallgatták. Nem is sejtették, hogy valaki annyira lelkéből énekelhet. S most íme! Gondolatuk szárnyain mind odaszálltak Szent Patrik zöld szigetére, tükörsima tavakkal, rohanó folyókkal ékes hazájukba. Szinte maguk előtt látták a repkénnyel befutott kolostor- és várromokat, melyeket a zsarnok döntött a porba ...

Nem mindegyik értette meg egészen a dalt, de mindnyájan úgy meg voltak hatva, hogy mikor Percy bevégezte, a társalgás nem akart megindulni.

– Én nem vagyok ugyan ír, mert tulajdonképpen francia vér folyik ereimben – kezdte végre Keenan a szót. Sőt az angolból is van bennem valami, de ma nincs az az ír, aki hazájáért úgy lelkesülne, mint én Írlandért.

Harry, Willy és József szótlanul bámultak a kis énekesre.

– No, Percy, én minden ügyességemet odaadnám, – szólt Tom – ha én is ily szépen tudnék énekelni!

– Ezt a dalt nővéremtől, Erzsikétől tanultam. Örülök, hogy nektek is tetszett. Van még egész sereg készletben. Majd énekelek, ha kedvetek tartja.

Több mint huszonöt percnyi rövid gyaloglás után végre elértek egy tó partjára. Azonnal tanyát ütöttek.

Tom azonnal Percy kezébe nyomott egy horgot, s férget is rá, csaléteknek.

Percy óvatosan fogta meg a férget, de midőn látta, hogy izeg-mozog, ijedten a földre dobta.

– Jaj, most mit csináljak?

– Vedd föl! Nem harap!

Végre Percy hősi elszántsággal legyőzve minden undorát, felvette, s rá akarta szúrni a férget a horogra. De bizony az sehogy sem akart sikerülni. A kukac mindig elhajolt a horog hegye előtt.

Tom segítségére sietett.

– Könnyen elbánhatsz ökelmével, nézd csak, mindjárt megmutatom. S egyik kezébe véve a férget, a másikkal nagyot ütött rá. S a féreg nem is ficánkolt többé s így Percy most már könnyen rászúrhatta horgára.

Tom hamarjában előadást rögtönzött a halászatról.

– Két módja van a halászatnak – lehet fogni kis halakat, pl. sügért és keszeget, melyek egész közel, a felszínen úszkálnak. És nagyokat, melyek rendszeren a mélyebb rétegekben tartózkodnak. Nagy halat fogni igen nehéz. Annak szája akkora, mint a pajtakapu és olyan kis horgot, mint a tied, a legnagyobb élvezettel nyel el a nélkül, hogy valami baja lenne tőle.

– Biz úgy! – egészítette ki Quip. – És rossz néven venné, ha valaki horgát vissza akarná ismét húzni.

– Sőt, ha feldühösítik – folytatta Whyte – kijön a partra s a halaszt átszúrja hegyes farkával.

– Erre a megtiszteltetésre éppen nem vágyakozom.

– Épp azért legjobb lesz, – vette fel ismét Tom a szót – ha a nagy halaknak nyugtot hagysz. Egyáltalában azt ajánlom, hogy kezd a kicsinyekkel. Ezeket egész könnyen lehet kifogni. Dobd csak oda horgodat, ahol az a vastag fatörzs áll ki a vízből!

Percy követte az utasítást. Pár perc múlva a parafa dugó mozdulatlanul megállt a víz színén. Egyszerre azonban elkezdett ide-oda rángatózni.

– Tom, nézd csak, nézd! Mi van az én dugómmal?

Tom azzal volt elfoglalva, hogy fenékhorgát a parton megerősítse.

– No, tán csak nem bukott le egészen – kérdezte a nélkül, hogy szemét odafordítaná.

– Nem! De kérlek, Tom, nézz csak ide!

– Talán egy hal bajlódik férgeddel. – És Tom messze a vízbe lódította horgát.

– Én azt hiszem, Tom...

– Mit hiszel?

– Hogy az én dugóm oda van, semmit sem látok már belőle.

– Akkor húzd! Hal akadt horgodra!

Percy azt hitte, hogy egy bálna vagy valami más vízi szörny függ zsinórján. Röviden: a halásZRudat minden kitelhető erővel csapta hátra, és íme, egy icipici halacska függött a horgon, mely a nagy rántás következtében felrepült egészen a Percy mögött álló fa lombjáiig. Ott megakadt a zsinór és a kis hal a levegőben ficáncolt.

Percy tétovázva állt a fa alatt. Nehéz lett volna eldönteni, ki volt jobban megrökönyödve, a hal-e vagy ő?

– Hát most mit csináljak? – kérdezte.

– Sórd meg egy kicsit a farkát! – kiáltotta Harry.

– Komolyan mondd, Harry?

– Eh, Quip bolondságot csacsog – szóló Donnel, komoly arcot erőltetve magára. – Én jobb tanácsot adok. Menj a legközelebbi tanyára. Kölcsonőzz ott egy baltát. Aztán szépen kivágod a fát, s kezdedben a hal, minden fáradság nélkül.

– Jaj, János! Egész életemben még sohasem volt kezemben balta.

– De hisz a favágást mégis csak illenék megtanulnod – szóló most Keenan. – Tudod, hogy a nagy Gladstone sem ismert ennél jobb üdülést.

– De én nem értek hozzá. Talán lejön az a hal magától is, nem gondolod, János?

– Hja, lejönne az szívesen, csak tudná, hogyan.

– De te Percy, azt hiszem, tudsz jól csomót bontani, mi?

– Igen, sokszor bontottam már, mikor nővérem otthon nem bírt vele.

– Jó, akkor vigyázz! – S az erős Donnel átkarolta Percyt térdeinél s fölemelte őt a földről magasra, úgy, hogy az ágat, melyre a zsinór akadt, elérte.

Pár héttel ezelőtt Percy ilyen esetben elájult volna az aggodalomtól. Most azonban eszébe se jutott a félelem. Bontotta ügyesen a zsinórt, s leeresztette a halat.

– Donnel, – mondotta aztán, mikor ismét a földön állt – te Herkules vagy! De most hogyan vegyem le a halat a horogról?

– Igen egyszerűen. Fogd meg erősen fejénél, akkor nem csúszik ki a kezedből. Ha aztán a horgot szépen hátranyomod, akkor – s itt megmutatta Donnel az egyszerű mesterfogást, – aztán kihúzhatod a nélkül, hogy a halat jobban megsebezned.

– P-sz-t! – súgta most Tom. – Nézzétek csak, mit csinál az én pecefám! Azt hiszem, most nagyszerű fogásra van kilátásom.

Tom pecefája csakugyan különös módon mozgott. A helyett, hogy mint az rendesen történni szokott, szabálytalanul föl-le, jobbra-balra, ide-oda ingott volna, egyenletes gyorsasággal vagy jobban mondva lassúsággal úszott be a tó közepe felé. Csak néha-néha, pillanatra bukott alá, s aztán folytatta előbbi útját.

– Még nem harapta be a hal csalétket – válaszolta Keenan. De úgy látszik, akarja, különben nem húzná a horgot magával.

Tom zsinórjának egyik vége egy kis kerékhez volt erősítve, amelynek segítségével hosszabbra, vagy rövidebbre ereszthette azt a szerint, amint szükség volt rá. A zsinór már jó messze bent volt a vízben. A dugó még mindig csak úszott, úszott tovább, ki a tó közepe felé.

E közben mindnyájan kihúzták szerszámukat a vízből és kíváncsian gyűltek Tom köré.

– Nos, mit csináljak? – kérdezte ez egy idő múlva, miközben ismét eresztett a zsinóron. – Az az örült hal sohase látott tán még horgot. Már valaminek kellett volna történnie – vagy lenyelnie a horgot, vagy otthagynia.

– Nézd csak, most körbe forog – susogta Hodder.

– Az a hal holdkóros – vélte Quip.

– Talán nem is hal az, te – tette hozzá Whyte.

– Például egy vízikigyó – folytatta Percy, s olyan mozdulatot tett, mintha a legközelebbi pillanatban el akarna onnét szaladni.

– De most már vége türelmemnek! – szóló Tom.

– Ha annak a halnak nem ízlik a zsíros falat, én nem vesztegetem vele tovább időmet.

Megrántotta erősen a rudat, – de bizony sem a horog, sem a hal nem akart mozdulni, s a rúd is majdnem eltört bele.

– Teringettét, most már tudom! – kiáltott. Jókora fadarabot fogtam.

– Nem, te nézd csak, nézd csak – mondta Keenan.

A parafa ismét mozogni kezdett a tó közepe felé, de sokkal gyorsabban, mint előbb.

– A dugó bódult meg, nem a hal – szólta Whyte.

– Meg van babonázva.

Percy felindulásában már szökni készült.

– Sórd be a farkát no, Tom! – tanácsolta a kétségbeesett horgásznak.

Mindnyájan nevetésben törtek ki, de rögtön el is fojtották azt. Mert hát a tapasztalt halászokat sokkal jobban kihozta sodrúkból ez a különös eset, hogysem a tréfálkozásra kedvük lett volna.

A parafa e közben csak egyre úszott befelé s egyszerre csak eltűnt. Nosza, most Tom neki rugaszkodott a húzásnak, zsákmánya megmentésének. De ez a titkos lény, ott a zsinór másik végén szintén neki rugaszkodott és nem engedett. – Eleinte a két erő egyenlő volt. De egyszerre csak mindnyájan örömrivalgásban törtek ki, mert a fogoly víziállat kezdett engedni.

– No, ez legalább is egy cápa, – szólta Tom, mialatt a zsinórt továbbhúzta kifelé.

Donnel, a költő, másképp magyarázta.

– Talán ez valami elköltözött indián árnya, mely visszaúszott a Stixen a Hades sötétségéből, hogy újra élvezhesse a rózsás napfényt.

– És aki őt napvilágra segíti, – folytatta Keenan – azzal elszívja majd a békepipát.

– Hamarabb lesz az valami ócska fapapucs – zárta be Tom kesernyésen a költői eszmecserét.

A fonál vége pedig jött, jött mindig közelebb, azzal, – ami rajta függött. De vajon mi lehetett rajta? Hal talán mégsem, mert az legalább is egynéhányszor felvetette volna magát a levegőbe vagy egy pillanatra a felszínre jött volna, mint a halak szokták. E helyett Tom folyton érezte a kitartó, erős húzást.

– Az én véleményem szerint egy szamar lesz az – szólta Quip komolyan.

– Dehogy, – felelte Whyte – ahhoz túlságosan ostoba. Én azt hiszem, hogy egy tök is okosabb, mint ez a...

– Ahá, már én látom! – kiáltotta el magát Hodder. – Már közel, a sekélyesben jár.

– No, nincsenek nagy fülei? – kérdezte Quip.

– Már én is látom, ujjongott Whyte. – Mintha egy pajzs volna.

– Valami indián főnöknek a lelke – jegyezte meg Donnel.

– Nem, nem! Egy... egy, teknősbéka! Hurrá egy teknősbéka – kiáltották egyszerre mindnyájan.

S csakugyan a teknős pajzsa már egészen tisztán volt látható, amint egyre közelebb jött a parthoz, míg végre a rúd hulló egészen kibukkant a vízből. Csúnya, széles száját dühösen majd felnyitotta, majd becsukta, de a drótvégű zsinórt nem bírta elharapni. Esetlen mellső lábaival akart tehát tőle szabadulni.

– Vigyázz! – szólta Keenan Tomnak, midőn a ritka zsákmányhoz akart közeledni. – Megharap az a dühös állat. Előbb meg kell őt ölnünk.

– Úgy ám, de hogyan?

Keenan fogta Tom kis vadászpuskáját és rálőtt az állatra, s ezzel vége volt minden rugdalódnak.

– Fönséges! – kiáltott Quip. – Még ilyen kitűnő halászatot nem értem.

– No, én már fogtam teknősbékát, – szólta Donnel – de nem horoggal s nem is ilyen nagyot. Azt hiszem, ez lehet vagy ötven font. Kár, hogy a teknős húsa nem ehető.

Riadva tekintett most föl Tom.

– Hol van Percy? ...

Percy eltűnt.

– Percy, Percy – kiáltottak mindnyájan az erdő irányába.

– Itt vagyok! – felelte egy remegő hang, valahonnan felülről.

Mindnyájan felemelték szemüket s ki írja le csodálkozásukat, mikor Percy ott látták tíz lábnyi magasban, egy vastag ágon kuporogva.

– Ugyan Percy! – kiáltották meglepetve – hogyan kerültél oda föl?

– Azt magam sem tudom. Sohasem hittem, hogy még mászni is tudok, de mikor a teknősbéka kijött a vízből és láttam, milyen dühösen néz rám, csak azt néztem, merre vegyek egérutat.

– Könnyű nektek nevetni – folytatta, midőn észrevette, hogy jót mulatnak szavain. – Az én helyzetem éppen nem mulatságos, hiszen ha anyám meglátna, mindjárt elájulna. De hogy jutok én ismét le?

– Vedd elő ismét mászási tudományodat – vetette Tom oda egész komolyan.

Quip Harry ajánlkozott, hogy majd hoz egy fejszét.

Kivágom a fát, és így mászás nélkül is a földre jutsz.

Percy homlokán izzadság gyöngyözött.

– De hát nincs a közelben valami létra? – kérdezte szepegő hangon.

Újra jóízű nevetés követte szavait.

– Jaj, jaj, mit csináljak, mi lesz velem, – sópánkodott – sohasem voltam ilyen borzasztó helyzetben. – Ajka reszketett s szemei könnybe lábadtak.

Hahotával fogadták a kis gyámoltalannak jajveszékeltését.

Ismét Donnel volt, akinek szíve legelőször lágyult el barátja sorsán, s azonnal segítségére sietett jóakaró útbaigazításaival.

Percy, mivel föltétlenül bízott barátaiban, gondolkodás nélkül követte a jótanácsot. Donnel megfogta lábainál s a földre tette.

Jókedvűen, szégyenkezés nélkül tekintett körül.

– Hát bizony én még nem vagyok „életrevaló fiú”. De ha még egyszer találkozom teknősbékával, másképpen teszek –idejekorán kereket oldok.

A társaság újra hozzáfogott a halászáshoz, és a szerencse kedvezett nekik. Percy sem vetette ki horgát hiába. Mindnyájuk nagy öröme még nyolc kisebb halat fogott.

Tom megnézte óráját.

– Már itt a fürdés ideje.

– Csak nem akartok itt fürdeni? – kiáltott Percy rémulten.

– És miért ne?

– Hisz a teknősbékák lábatokba haraphatnak! Juj! – S összerázkódott.

– Nincs mit félned, – bátorította Tom – nem bántanak azok téged.

– Engem? Tom, engem? Különben is, hogy mehetnék én a vízbe, mikor úszni sem tudok?

Tom a poggyászhoz ment s egy egészen új úszónadrággal tért vissza.

– Nesze Percy, fogadd ezt viszonzásul azokért a szép fényképekért, melyekkel a minap bennünket megleptél.

Percy vonakodva hátratette kezeit. De arcáról öröm és hála sugárzott.

– Percy, illik az ajándékot visszautasítani?

Tom tudta, hogy e szavak nem téveszthetik hatásukat e finoman nevelt fiúra. Csakugyan, mosolyogva s szokott kedves meghajlásával vette át barátja ajándékát.

– Nagyon leköteleztél, Tom. Bocsáss meg, hogy oly illetlen voltam s nem akartam mindjárt elfogadni. – Milyen csinos! Még a zebrának sincsenek ilyen szép csíkjai. Elteszem otthon az asztalom fiókjába, s valahányszor látom, mindig reád gondolok.

Tom előtt különösnek látszott az úszónadrágnak illetén való felhasználása.

– Hiszen nem arckép az, hogy asztalfiókba tedd! Arra való, hogy használjad. Nem olyan nagy mesterség úszni, mint te gondolod. Sokan könnyebbnek találják, mint a mászást..

– Olyan hideg a víz, Tom! Biztosan náthát kapok.
 – Csak akkor, ha sokáig maradsz benne, vagy ha nem mozogsz utána.
 – Ha sokáig késlekedel, majd belekergetünk – kiáltott Quip, aki éppen a vízbe ugrott s csakhamar újra felbukkant.

Tom iránt való szeretetből elhatározta Percy, hogy megkísérli e szörnyű dolgot. Visszafojtotta kiáltását, midőn lába a hideg vízbe ért, s egy jó darabig kitartott benne. Tom és Whyte József mellette maradtak s az úszás művészetének elemeit magyarázgatták neki. Folytonosan ügyeltek, hogy a tó mélyebb helyeit kikerüljék.

Rövidesen éppen ruháit szedte magára Percy, midőn a part egyik kiszögelésénél kis csónakot pillantott meg. Hangos örömkkiáltást hallatott. A csónakot Quip kormányozta, míg az evezőt Keenan kezelte.

– György! Harry! Kérlek, vegyetek engem is a csónakba! Éljen! Pompás multság lesz!
 – Mit, Percy, te akarsz ladikba ülni? – kérdezte Tom egészen komolyan. – Hiszen a csónak könnyen felfordul.

– Ó, nem, én nem félek, meg akarom tanulni az evezést.

– Jöjj hát ide, ugorj be!

Percy György mellé ült a csónakba.

– György, adj nekem is egy evezőt!

– Nesze, majd aztán megkapod a másikat is, de előbb csak az egyikkel próbáld meg. Csakhogy az ütemet is meg kell tartanod!

– Van itt ütem is? – kérdezte a kis zenész.

– Van bizony, mégpedig hét tizenegy – magyarázgatta nevetve a kormányos.

– Ne hallgas rá Percy, mert becsap! Az ütem csak abban áll, hogy velem egy időben meríted, meghúzod s kiemeled az evezőt.

Percy Keenan evezőjének mozgására figyelve, egészen helyesen tette meg az első evezőcsapásokat.

– Ha így folytatod, Percy – szólt Quip – nem sokára megtanulod azt is, hogy lehet bukfcencet hányni a csónakban.

– Igazán? És hogyan megy az?

– Megtanulod azt magadtól is, minden nehézség nélkül. Nem is kell nagyon vigyáznod.

– Csakugyan? – kérdezte Percy csodálkozva, mialatt szemei Quipen csüngtek. Így természetesen nem figyelt az evezésre s nem mélyesztette eléggé vízbe az evezőt, de azért egész erővel meghúzta azt. Ennek az lett a következménye, hogy hátraesett, s ha Keenan, aki ezt előre látta, föl nem fogja, a fejét is beüthette volna.

– Bravó! Már tudod! Már megtanultad! – kiáltott Quip nevetve. – Tényleg így kell bukfcencet hányni. Nincs szükséged több gyakorlatra.

– Persze hogy nincs – vetette közbe Keenan.

– Legalább megtanultad, hogy ezzel az új tudománnyal bizony nem tanácsos élni.

Nemsokára a part felé eveztek, Harry kiszállt s eltűnt az erdőben.

– Mi lelte őt, György? – kérdezte Percy.

– Talán haragszik.

– Ó, ez nagyon fájna nekem. Nem akartam őt megsérteni, hiszen olyan jó fiú.

– Úgy van. De nézd csak a fák közül feltörő füstöt! Donnel vagy Tom bizonyosan tüzet gyújtott, hogy ebédünket elkészítsék. Quipnek nincs nagyobb öröme a főzésnél. Rendesen ő a mi szakácsunk, konyhamesterünk. Tényleg nagyon is meg lehetünk vele elégedve.

– Úgy? Igazán örülök neki! A főzéshez ő is értett. Nővérei a többi között erre is megtanították őt.

Azt gondolta tehát, hogy tudományával segítségére lehet barátainak. De erről most hallgatott, s elhatározta, hogy Harry konyhaművészetének termékei iránt a legnagyobb

tiszteletet tanúsítja. Egy óra felé falatozáshoz látott a társaság. Az asztali imádság ez egyszer csak keresztvetésből állott.

- Miért vagy úgy kipirulva, Percy? – tudakozódott Donnel kíváncsian.
- A sok mozgástól – válaszolta Keenan.
- És valószínűleg azért is, – tette hozzá Tom – mert pezsgésnek indul a véred.
- Igen, – mondta Percy – mégis csak jobb élet ez, mint volt otthon. És milyen éhes

vagyok!

– Úszás, evezés, no meg a bukfenc igen jó étvágyat csinálnak, a jó főzés pedig csak fokozza azt – szólt vidáman Quip, aki derekán fehér köténnyel állott ott s meglepődéssel nézte, mint tűnnek el az ízletes falatok.

A délután is vidám mulatozás közt repült el.

Hazamenet Percy énekekkel s elbeszélésekkel mulattatta társait. A legcsekélyebb fáradtság sem látszott rajta, jóllehet egész nap talpon volt.

– Most már aztán lesz mit írni nővéreimnek! Megírom nekik, hogy mi mindent tanultam már: bakot ugrani, labdázni, horgászni, evezni, egy kicsit úszni – s majd elfelejtettem: hogyan kell bukfencet hányni a csónakban.

- Aligha hiszik el mindezt neked.
- De igen! Ők mindent elhisznek, amit én mondok.
- De a leglényegesebbet kihagytad – jegyezte meg Tom.
- Ugyan, mit?
- Elsősorban azt kell megírnod, hogy fára másztál, pedig nem tudtad, hogyan kell mászni. S noha egyszer sem próbáltad, mégis jól ment.

8. Kenny újabb csínyjei

Kenny az ő múltkori csínyjéért, a „kísértet”-ért, érzékeny büntetést kapott. Természetesen elvesztette a kedvezményt, hogy egyedül mehessen ki. A büntetés idejére szünetnap is esett. A P. Rektor engedélyezte valami nemzeti esemény emlékére.

Gyönyörű, derült idő volt. Többen már kora reggel kirándultak. Az otthon-maradottak lármázva zsidogáltak a játszótéren. Közöttük találjuk Kennyt is, természetesen a lehető legrosszabb hangulatban. Egyedül az vigasztalta, hogy sorsában többen is osztoztak. Ők szintén régebbi idő óta nem élvezhették a jó növendékek szabadságát.

Kedvetlenül kergetőztek idestova az udvaron s igyekeztek magukat lehetőleg minden felügyelet alól kivonni, hogy annál zavartalanabban tölthessék kedvüket.

Egyszer csak észreveszi Kenny, hogy nyitva a mosdóterem, mely különben mindig zárva szokott lenni. Ah, itt lehetne valamit tenni! Kár volna az alkalmat elmulasztani. Rögtön hívta Prescottot és Skippert. A terem hátsó részében éppen egy vékonydongájú legényke fényesítette cipőjét.

Amint a három jómadarat az ajtóban megpillantotta, megijedt.

– Kérlek szépen, ne jöjjetek be! – könyörgött a fiú. Nem lett volna szabad nyitva hagynom az ajtót, de egészen megfeledeztem róla. Kérlek szépen, maradjatok hát odakünn. Ha valami történnék a teremben, én kapnék ki érte.

– Te vagy az, Granger? – kérdezte Kenny, ügyet sem vetve a fiú kérdésére. – Már régen a sétán kellene lenned, hisz te a jókhoz tartozol! Mi dolgod itt?

– Rendbe hozom magam, hogy anyám elé mehessek: a tízórai vonattal érkezik.

– Hát jó is lesz sietni, – szólt Kenny követelő hangon – mi hárman magunkra akarunk itt maradni.

– Senkinek sem szabad itt maradnia! Ha elkészültem, be kell zárnom az ajtót és a kulcsot visszavinnem P. Scottnak.

– Abból semmi sem lesz, Granger! Lódulj innét! Gyorsan, gyorsan! Nem érted?
A lelkiismeretes fiú összeszedte minden bátorságát.

– Azt teszem, amit a páter mondott. Itt akartok maradni? – nem bánom, de bezárlak benneteket.

– Szeretnék látni! – Előre, hordd el magad!

– Hagyd őt, Kenny – mondta Skipper halkán.

– Mi kimegyünk s őt csukjuk be.

Granger most az ajtóhoz állt, kivette zsebéből a kulcsot s remegő kézzel tolta a zárba. Félt ugyan a nagy fiúktól, de félelme nem volt gyávaság. Mindenáron kötelességét akarta teljesíteni.

– Kijöttök vagy maradtok? – kérdezte félénken.

Felelet helyett Kenny félrelökte, kihúzta az ajtóból a kulcsot és zsebre vágta. Társai ezalatt a teremben már elemükben voltak. Mindent, ami mozdítható volt, szappandarabokat, keféket, törülközőket összevissza dobáltak. Rémülten nézte Granger e pusztító hadjáratot. De mit tehetett? Elkezdett hangosan sírni.

– Elmegyek P. Scotthoz, Kenny s megmondom neki, hogy nálad van a kulcs.

– Mit? – förmedt rá Kenny. – Vigyázz, mert megkeserülheted.

– Mondtam már, – szolt Skipper – zárjuk be a tacsót.

– Ez jó lesz! – ujjongott Prescott kárörömmel. – Hozzá még mindenki azt gondolja majd, hogy ő csinálta ezt a rendetlenséget. Nem árt az ilyen nebánsvirágnak, ha egyszer ő is kikap.

– Nem, azt mégse tegyük vele – vélekedett Skipper kissé meghökkenve a terv miatt, melyet maga ajánlott.

– Jobb, ha mi maradunk itt – szakította félbe Kenny.

– Ezzel nem sokat nyerünk, – vágott közbe Skipper – P. Scott keresni fogja a kulcsot s itt megcsíp bennünket. Akkor pedig lesz nemulass!

– Tudom már, mit tegyünk – szolt Prescott némi gondolkodás után. – Az ajtót nem zárjuk be, hanem a kulcsot valakivel elküldjük P. Scottnak s azt üzenjük neki, hogy Granger az állomásra ment. Őt magát pedig, hogy el ne áruljon bennünket, a lomtárba zárjuk.

– Előre! Ne rugdalózzál, te gyáva fickó!

Az említett lomtár egy sötét hely volt a mosdóterem kijáratánál, a lépcsőház alatt, ahol cipők, kamáslik s egyéb ilyen dolgok voltak.

Szegény Granger halálsápadt lett. Védeni kezdte magát. Persze hiába. Majd könyörgésre fogta a dolgot, hogy hiszen az anyja elé kell mennie. Mind hasztalan. Már alig volt néhány lépésre az ijesztő, homályos lyuktól.

Ekkor kétségbeesésében hangosan segítségért kiáltott.

Kenny hamar egy törülközőt fogott és Granger szájába akarta tömni.

Egyszerre csak támolyogva esett a falnak. Szemei előtt elhomályosult a világ.

– Ti gazfickók! – kiáltott Playfair Tom, miközben egy másik ütessel Prescottot földre terítette.

– Ti semmire valók! – mire Skipper is megkapta a magáét.

Tom meghallotta Granger kiáltását s olyan gyorsan ott termett s végzett velük, hogy mire felocsúdtak, már mindegyik kikapta a maga részét.

Most azonban mind a háromnak dühe ő ellene fordult, – őt is bedobjuk a lomtárba – kiáltotta Kenny, aki legelőször tért magához. Erre megkapta a védtelen Grangert s a lomtárba taszította. Tommal azonban nem bírtak ilyen könnyen. Az ajtó előtt heves küzdelem keletkezett.

– Ó, te bálványozott szájhős, – lármázott Prescott szinte magánkívül – most az egyszer téged puhítunk meg!

Tom, aki korához képest feltűnően erős és ügyes volt, védekezett, ahogy csak lehetett. De jóllehet bőven kijutott mindhármuknak az ütlegekből, mégsem volt képes sokáig ellenállni a túlnyomó erőnek.

Ekkor egész váratlanul P. Scott jött a lépcsőn lefelé. A harc rögtön megszűnt, s a három bűnös úgy állt ott, mintha leforrázták volna. A páter egy szót sem szólt, hanem lassan eléjük lépett s kérdőleg tekintett reájuk.

Tom rendbe hozta ruháját. Kinyitva a lomtár ajtaját, kiszabadította a reszkető Grangert.

– Nesze, Willy, – szólt hozzá, mintha semmi se történt volna – itt e pár datolya.

P. Scott egyszerre mindent megértett. Arca nem haragot, hanem szánakozást árult el.

– Ha saját szememmel nem látom, – úgymond – nem merem volna feltételezni, hogy vannak Maurachban növendékek, akik ilyen durvaságra is képesek.

Néhány másodpercnyi csend következett. Ezek az egyszerű, fájdalmas hangon ejtett szavak jobban hatottak a vétkesekre, mint a legszigorúbb dorgálás. Egyes-egyedül csak Prescott nem érezte magát találva.

– Sohasem gondoltam, hogy olyan fiúkkal fogok egy fődél alatt lakni, akik úgy viselkednek, mint az utcai csavargók. Ti hárman mehetek. Most nem vagyok olyan hangulatban, hogy e durvaságnak megfelelő büntetést szabjak ki. Majd holnap találkozunk.

– Ne tessék bennünket durváknak nevezni – válaszolt Prescott.

– Hogy minek nevezlek, az az én dolgom. Ez különben is mellékes, fő az, hogy miképp viselkedtek.

Bizony nagy durvaság kell ahhoz, hogy egy szegény, védtelen gyermeket ilyen helyre zárjatok.

– Playfair, – szólt Tómhhoz, midőn a bűnösök elkullogtak – csak nem történt bajod? Nem hiszem, hogy valami szelíden bántak veled.

– Nincs semmi bajom, páter! – Csak valamivel több mozgást végeztem, mint amennyire délelőtt számítottam. Mert délután volt szándékom kisétálni.

– Derék fiú vagy, Playfair. – Azután a kisfiúhoz fordult, akinek könnyei még egyre peregtek:

– Megütöttek valahol, Willy?

– Nem – felelte zokogva, de már némi nyugalommal.

– Jöjj csak, Willy! – folytatta P. Scott. – Majd segíték rend behozni ruhádat – s kezébe vette a ruhakefét. – Sietned kell, mert mindjárt fél tíz.

Azután megigazította a nyakkendőjét, megtöltött egy mosdóedényt vízzel s így szólt:

– Mosd meg arcodat! Anyád megijedne, ha látná, hogy sirtál.

De Grangernek még valami feküdt a szívéen.

– Páter, én a mosdóterem ajtaját nyitva hagytam. Egészen meglepedkeztem arról, amit mondani tetszett.

– Ne aggódjál, Willy. Ebből csak azt láthatod, hogy a kis dolgokban is engedelmeskedned kell. Légy nyugodt! A jövőben sohasem fognak többé így megtámadni. Az a három jól meg fogja gondolni, mielőtt még egyszer ilyesmire adná fejét.

– Én nem hiszem, páter, – szólt közbe Tom – hogy mind a három rossz fiú. Skipper pl. az első napokban egészen jól viselte magát. Csak az a baj, hogy rossz cimborák közt ő is romlani kezd.

– Bár úgy lenne Tom, amint gondolod. – Úgy, Willy, csak a hajadat fésüld még meg egy kissé. Most azonban menj gyorsan, még jókor érsz az állomásra.

A páter jósága csakhamar visszaadta Granger jókedvét.

– Nagyon szépen köszönöm, páter, ismét jól érzem magam. Anyám semmit sem fog gyanítani. Isten önnel! Isten veled, Tom – búcsúzott megmentőjétől. Hangjából a legmélyebb hála csendült ki.

9. Összeesküvés Playfair és Quip ellen

Tom mihelyt az udvarra ért, rögtön a három jómadarat kereste fel. A cimborák hasonszórú társaikkal az egyik sarokban húzták meg magukat. Valamennyien együtt voltak. Tom egyenesen feléjük vette útját és minden késedelem nélkül közéjük lépett.

– Halljátok csak, fiúk! Ti valamennyien újoncok vagytok s nagyon sokat engedtek meg magatoknak. Legyetek azonban meggyőződve, hogy itt a kisebb növendékekkel nem így szokás bánni.

– Azt akarod ezzel mondani, hogy mi gyávák vagyunk? – szakította félbe Prescott, fenyegető állásba helyezkedve.

– S miért ne? – vágott vissza Tom a nélkül, hogy megijedt volna. Különben csak várd be, míg elvégzem a mondókámat. Wynn Percy is, mikor idejött, folytonosan kínoztátok. Ezt mostanáig még nagyon kevesen tudják. Beszéltem volna csak ki, tudom jól, megkapta volna mindegyiktek a magáét. Tisztességesen helybenhagytak volna benneteket. Hát ha még a legújabb durvaságtok napfényre jut, akkor ugyan még csak szóba sem áll veletek senki. Nem akarok erről senkinek említést tenni, ha a jövőben tisztességesen viselitek magatokat. Hanem csípjelek meg benneteket még egyszer úgy, mint ma, irgalmatlanul kikürtölök mindent, s akkor aztán végetek van. Ezt jól jegyezzétek meg! Írjátok a fületek mögé!

E szavak után Tom sarkon fordult s éppen oly nyugodtan távozott, amint jött.

– Ó, te álszent! – kiáltott utána Prescott Tom ügyet sem vetett reá.

– Nekem kezd tetszeni ez a Tom! – szólott Kenny, kiben a jobb érzés felülkerekedett. – Nos, nem volt nyílt és bátor a fellépése?

– Az igaz – helyeselte Skipper. Én semmi rosszat nem találok abban, amit mondott. Goromba pokrócok voltunk, az bizonyos. Szerettem volna a föld alá süllyedni szégyenemben, mikor P. Scott bennünket megdorgált. Mikor ő állt velünk szemben, mindjárt egészen más színben láttam mindent.

– Lári-fári, amit beszélsz, te málészájú – gúnyolódott Prescott. – Te bennünket cserben akarsz hagyni!

– Dehogyan akarlak, eszem ágában sincs! – válaszolt habozva Skipper, akinek rögtön inába szállt a bátorsága.

– Nekünk együtt kell maradnunk. De vigyázzunk kissé jobban magunkra.

– Én is azt tanácsolom – válaszolt Kenny. – Elég tréfát űzhetünk a nélkül is, hogy ily dolgokra vetemednénk. Különösen Playfairt nem szabad magunkra haragítanunk, mert akkor vége minden tekintélyünknek. Az egész udvar nyomban az ő pártján lesz.

– Ah, így! Most már értem – szólott Prescott keserű gúnnyal. – Hja, te Playfairnak akarsz meghódolni? Ez igazán jó! Amit Playfair mond, azt szajkózzuk utána. Minden ügyben kérdezzük csak meg, mit szól hozzá a Playfair úr! Playfair úr azt mondja, hogy mi gyávák vagyunk! – Halljátok? Gyávák! – Akarjátok-e ezt is utána papolni??

Néhány pillanattal előbb már többen hajlandók lettek volna közülük a javulás útjára térni, ha nem lettek volna gyávák. Gyávák, nem olyan értelemben, amilyenben Prescott vette ezt a szót, hanem igazi gyávák, kik megijednek holmi semmirekellőnek a gúnyjától.

– Azt senki sem mondta, – vetette közbe ismét Kenny – hogy mindent utána szajkózzunk.

– Nekünk ugyan nem fog parancsolni.

– Így már helyes. Azt hittem, hogy szerinted már mindent tehet velünk. Akár az ujvara is csavarhat bennünket.

– Hogy jutott volna ilyesmi az eszembe – biztosította Kenny barátját, aki már attól félt, hogy kicsúszik a vezér szerepe kezei közül. – Bosszuljuk meg magunkat, hogy egész életében el ne felejtse, kiket gúnyolt ki.

Az ár ismét régi medrében hömpölygött. A bekövetkező események még veszélyesebbeknek ígértek az előbbieknél. Bosszú, aljas bosszú lett a jelszavuk. Kárörvendő mosoly ült ki Prescott arcára és mintegy leskelődve néhány pillanatra elhallgatott.

– Semmit sem eszeltél még ki? – kérdezte aztán. – Nekem már régóta kitűnő terven jár az eszem.

– Ugyan mi az?

A jómadarak egymáshoz simultak és Prescott suttogva adta elő gonosz szívének sugallatát. Kenny, bár meglátszott rajta a habozás, helyeslőleg bólintott. A többiek néma hallgatással adták beleegyezésüket. Nyíltan csak Skipper nem értett velük egyet. Arca elárulta, hogy teljesen rosszallja a szóban forgó tervet. Pedig ennek sikere megkívánta volna, hogy ő is kivegye belőle a maga részét. Hirtelen hátat fordított és faképnél hagyta a gonosz társaságot. Végképp szakított cimboráival.

Alig pár perc előtt P. Middleton és P. Scott jöttek az udvarra. Élénken beszélgettek arról a sajnálatos esetről, mely csak az imént történt.

– Nézzen csak oda, abba a sarokba – szólt P. Middleton.

– Ott aligha van rendjén minden. Azt hiszem, a reggel történeteknek még nincs vége. Ma kedd van. Még valami bizonyára napfényre kerül. Akkor aztán nagyon röviden végzünk velük.

– Ön nem is hiszi, mily sok gondot okoznak nekem.

– Hat éve, hogy itt vagyok, de még ilyen rakoncátlan, vásott növendékeim nem voltak.

– Csintalan legények biz’ ezek – vetette közbe P. Scott.

– Ha garázdálkodásukat még néhány héten át folytatják, olyan szellemet visznek a kisebbek közé, amely a munkánknak jó részét eredménytelenné teszi.

– Nekem úgy látszik, hogy Kenny a főcinkos. Ámbár még most sem őt tartom a legrosszabbnak.

– Én is ilyen véleményen vagyok felőle. Ő áll az élükön, igaz. De úgy gondolom, rejtőzik valaki mögötte. Csak megsejteném, hogy ki a rossz szellemük! Talán ma estére sikerül kiderítenünk. Nini! ... Skipper egyszeriben otthagyja őket.

– Mit jelentsen ez?

– Bizonyára szakítani akar velük. Bárcsak megtarthatnók jó feltételeiben, hogy ne jönné kísértésbe és vissza ne térne újra a pajkos cimborákhoz!

– Igaza van. – Skipper! – kiáltott P. Middleton, midőn a fiú lesütött szemmel és magából kikelt arccal bizonyos távolságban el akart osonni mellettük.

Skipper hozzájuk ment. Kissé zavartan vette le a kalapját.

– Ugyan Skipper, nem volnál hajlandó a városban számomra valamit megrendelni?

– Nagyon szívesen, páter! – felelte a kérdezett, arcán az öröm jelével. Ezt a bizalmat éppenséggel nem várta.

Fogd ezt a levelet és vidd el a „Maurachi Közlöny” szerkesztőihez. Ha átadod, mondd meg, hogy egy óra múlva visszamégy a válaszáért. Te addig sétálhatsz. Társad majd akad.

– Köszönöm, páter.

Skipper a lehető legjobb hangulatban távozott. A megtisztelő bizalom megerősítette szándékában s egyszersmind elvonta őt az esetleges visszaeséstől.

Megtérése azonban még nem volt teljes. A városba menet bensejében heves küzdelem keletkezett a felébredt kötelességérzet és az eddigi cimboráitól való félelem között. Nehezebb esett Skippernek, aki eddig rossz társai szavára hallgatott, most egyszerre szakítani velük. Tudta, hogy mi vár Playfair Tomra. Érezte, hogy Tomról a fenyegető veszedelmet minden úton-módon el kell háritania. Ezt súgta neki folyton lelkiismerete. Mégsem tudta magát arra elhatározni, hogy kimondja azt az egyetlen szót, mely elégséges lenne arra, hogy Tomot

megmentse. De másrésről ott volt cimboráinak szemrehányása, akik őt bizonyára „áruló”-nak és „gyává”-nak neveznék. Ez elviselhetetlennek látszott előtte.

– Valami szerencsés véletlen majdcsak megghiúsítja a tervüket – mondogatta magában. – Hátha mégsem... Szegény Playfair! De én hogy áruljam el azokat, akik jóbarátaim voltak! Szabad-e ezt cselekednem? Kell-e ezt megtennem? – Nem, azt nem teszem. Megvárom az estét. Ha Playfair és Quip a rendes időben nem lesznek odahaza, még mindig nem lesz késő, s Prescott és Kenny szemrehányásaitól sem kell annyira tartanom.

Skipper érezte, hogy lelkiismeretét ezzel meg nem nyugtatta. Bizony csak szánandó határozatlanságot árult el. Hiszen Prescottot és Kennyt is így magára fogja haragítani. Előljárói is csak rosszálni fogják késedelmezését. Skipper, bár jó útra tért, még mindig gyáva volt. Félénk és ingadozó maradt.

10. A falaknak fülük van

Percy a délelőttöt csendesen töltötte a tanteremben, asztalkája mellett. Tegnap megint sokat játszott. Tagjai úgy megbénultak és izmai úgy megmerevedtek, hogy a legkisebb mozdulat is fájdalmat okozott neki, Mindarról, amit az előbbi fejezetben elbeszélünk, neki fogalma sem volt. Olvasott. Szinte falta a betűket, míg a csengettyű meg nem zavarta kedves foglalkozásában. A hangra nagy nehezen feltápászkodott és az ebédlőbe vándorolt.

Délután derült idő volt. A mosolygó napsugár bearanyozott mindent s felmelegítette a tiszta levegőt. Percy is kicsalta a szép idő. Nem ment a tanulóterembe, hanem az udvaron folytatta olvasmányát. Nagyon könnyű volt P. Middletonnak az engedélyét megnyernie, hogy a játszótérről kissé félreeső helyen vonhassa meg magát kedvenc könyvével, a „Dion és a Sybillák”-kal.

Percynek az a jó tulajdonsága volt, hogy mikor olvasott, reá nézve a külvilág nem létezett. Úgy bele tudott melegedni és mélyedni az olvasmányokba, hogy érzékei minden mással szemben elhaltak. Legtöbb alkalma volt meggyőződnie erről Playfair Tomnak. Nem egyszer lopódzott hozzá ilyenkor, hogy észrevétlenül kifordítsa zsebeit vagy kövekkel rakja meg azokat. Máskor meg a nyakkendőjét tolta félre s Percy ezt nagy meglepetésére rendszeren csak később vette észre.

Most is messze kalandozott Percy a képzelet honában. A játszótérről felhangzó lárma, a robogó vonat zakatolása, az elkésett vándormadarak rikácsolása s minden más, ami csak zavarta a haldokló ősz csendjét, kívül esett azon a világon, amelyben most élte perceit. Idegen ég alatt, ismeretlen emberek között barangolt. A játszótér zaja lassan-lassan lecsendesült, mert a növendékek sétára mentek. A kevésbé megbízhatók csapata is elhagyta az intézetet P. Scott vezetése alatt. Mindezt éppen olyan kevéssé vette észre, mintha csak a világ másik végén történt volna.

Kívüle még mások is elmaradtak a sétáról. Ezek közül különösen kettő érdemelt figyelmet. Ők éppúgy, mint Percy, félrevonultak a játszótérről. Most éppen Percy közelében voltak. Alig álltak tőle háromlépésnyire. De valami kiszögélő fal elfödte őket szeme elől. Úgy látszik, nem igen akarták észre vésni magukat. Még gondolni sem mertek arra, hogy sutgó tervezésüket valaki meghallja.

Percyn sajátos érzés kezdett erőt venni. Úgy érezte magát, mint aki álmában beszélgetést hall, mely homályos öntudatra ébreszti, de azért továbbszövi álmoképeit. Már jó ideje, hogy tanácskoztak, de ez mindeddig még kikerülte Percy figyelmét. Percy ügyet sem vetett a szavak értelmére. Nyugodt lélekkel mondhatta volna még mindig, hogy a hosszú beszélgetésből egy szót sem hallott.

Végre-valahára mint valami varázsütésre, úgy tért vissza Percy „Dion” idejéből a saját korába. Csaknem kiejtette könyvét a kezéből.

– Ha Playfairnak egész éjjelen át a szabad ég alatt kell hálnia, – ezek a szavak ébresztették öntudatra – kétségkívül súlyos betegségbe esik. Nézd, mily derült az ég. Hűvös lesz. Ennek már fele se tréfa, ez valóságos gaztett.

Percy felismerte Skipper hangját.

– Már késő – válaszolt a másik, akit Percy nem ismert meg. – Prescott rájött, hogy Playfair és Quip ma délután a Páni folyóhoz kirándulást terveznek. Kenny, Prescott és még néhányan a legjobbak azok közül, akiknek ma egyedül nem szabad kimenniük, P. Scott vezetésével már úton vannak. Kint majd ezek engedélyt kérnek a pátertől, hogy kissé előre siethessenek. Így sikerül nekik a többiektől teljesen elszakadniuk. A kórakásnál, tudod, ott a préri közepén elbújnak s meglesik Quipet és Playfairt. Mentségükre majd azzal állnak elő, hogy eltévedtek s aztán nem tudtak visszatalálni a többiekhez.

– Soha többé össze nem állok ezekkel a haszontalan fickókkal – erősítette Skipper. – Miért is nem lepleztem le tervüket, míg volt rá idő? Pedig meg vagyok róla győződve, hogy ha még egyszer hasonló helyzetbe jutnék, megint csak nem merném őket az előljáróknak feljelenteni. Milyen gyáva vagyok! S csak Quip ne volna velük!

– Kenny nem akarta, hogy Quipnek bántódása legyen, de Prescott erősen sürgette. Tudta, hogy máskülönben Quip mindent kifecsegne. Prescott még azt is akarja, hogy szájukat betömjék. Így segítségért sem kiálthatnak.

– Jaj, csak rájuk ne akadnának! Meglehet, hogy Tom a vasúti töltés mellett jön haza. Akkor nem sikerül gonosz tréfájuk.

– Nem, azt nem teszi. Prescott jó előre értesült mindenről. Ők ketten négy óráig a Páni folyónál maradnak s aztán toronyirányban a prérin keresztül térnek vissza. A kórakás közelében néhány tengerinyúl fogót helyeztek el. Visszajövet azokat is meg akarják tekinteni. Ez se kerülte ki Prescott figyelmét. Így könnyen állhat lesbe cinkostársaival.

– Félek, hogy annak a kettőnek nagy baja lesz – szólott Skipper szomorúan. – A szegény fiúkat bizonyára olyan erősen megkötözik, hogy még moccanni sem lesznek képesek. Még jól járnak, ha félholtra nem verik őket.

Egyebet nem tudhatott meg Percy, mert a beszélgetők eltávoztak a játszótér irányába.

Könnyen elképzelhető Percy felindulása. Egész testét hideg borzongás járta végig. Legjobb barátai veszélyben! Ő maga alig képes néhány lépést tenni kínos fájdalmában. Tom és Harry pedig teljes egy órányira voltak tőle.

Percy épületes szokása volt, hogy bármi nyomta lelkét, az imádságban keresett menedéket.

Néhány pillanatig imádkozott és tanakodott önmagával. A „Dion és Sybillák”-at ott hagyta a padon s fáradtan a játszótérre vánszorgott.

– Adná Isten, hogy Donnelt és Keenant megtalálnám, – gondolta magában – akkor minden jó lenne! Majd ők találnának utat-módot, hogy a szerencsétleneket kiszabadítsák a kelepcéből.

Sajnos, Donnelnek, Keenannek híre-hamva se volt. S azok közt a növendékek közt, akik ott voltak, nem akadt senki, akiben megbízott volna.

– P. Middleton, – fordult végre a vezetőtanárhoz – nem mondhatná meg, kérem, hol lehet most Donnel és Keenan?

– Valahol a prérin – felelt mosolyogva a páter. Ilyen szép időben ezek nem maradnak itthon.

– Mikor jönnek haza, kérem? – kérdezte tovább aggódó tekintettel.

– Félőt előtt nehezen. És most alig van három óra. – Mondd csak, Percy, nincs valami bajod? Arcvonásaid zavart árulnak el.

Percy habozott, nem tudta, mit feleljen. Több ízben tapasztalta, hogy Tom, Harry és többi társai olyan ügyes-bajos dolgokkal, melyeket önmaguk elintézhettek, sohasem szaladtak az előljárókhoz. S bizonyára ilyen eset volt a mostani is. Hiszen ha Donnel és Keenan kéznél

volnának, mily könnyen lehetne véget vetni az egésznek! De így mi maradt más hátra, mint hogy a vezetőtanár segítségét vegye igénybe?

És mégis, Percy nem tárta fel az ügyet. – Úgy gondolkodott, hogy a legvégső esetben – bár nagy áldozat volna részéről – ő maga megy veszélyben forgó pajtásainak megmentésére. Aztán meg csak egy részét hallotta a beszélgetésnek. Meg lehet, hogy nem is olyan borzasztó az a cselvetés, amilyenek ő gondolja.

– Hiszen teljes biztonsággal azt sem mondhatom meg, hogy tulajdonképpen mi van készülődésben – mentegetődzött önmaga előtt.

Percynek mindenesetre az lett volna a kötelessége, hogy haladéktalanul közöljön mindent P. Middletonnal. Már csak azért is, mert az olyan növendék, amilyen Prescott volt, valóságos átka az egész intézetnek. De Percy gyermekeszével ezt még nem látta át. Ő maga akarta a tervezett cselvetést megghiúsítani, hogy társait büntetés ne érje. Bár ezt az elnézést egyikük sem érdemelte meg, legkevésbé pedig Prescott.

Csak rövidke pillanatra volt szüksége, hogy elhatározásában megerősödjék.

– P. Middleton, kérem, engedje meg, hogy kimehessek a Páni folyóhoz. Fontos beszélőnivalóm van Tommal és Harryval.

A vezetőtanár sejtette, hogy a fiúnak alapos okai lehetnek, máskülönben nem állna elő ilyen kéréssel. De meg volt róla győződve, hogy semmi rosszban nem törí a fejét. Azért minden bővebb faggatást szükségtelennek tartott. Az a körülmény pedig, hogy tegnap óta minden tagja megmerevült, kikerülte P. Middleton figyelmét.

– Jól van, Percy, hát csak menj ki!

– Köszönöm, páter, ön mindig nagyon jó hozzám. Még valamire szeretném kérni. Ha nem volna terhére, mutassa meg nekem, merre vezet oda a legközelebbi út!

– Úgy, hát te még nem is voltál ott? Akkor csak azzal a feltétellel adok engedélyt, ha a vasúti töltés mellett még és ugyanazon az úton térsz vissza is. Így nem tévedhetsz el, s ha nem akadnál Tomra és Harryra, egymagad is hazatalálsz. Ez az út nemigen tart tovább egy óránál.

– Most épp három óra – szólta Percy, amint zsebórájára pillantott.

– Nem egészen, már öt perccel elmúlt. A te órád késik.

– Jaj, a lábam – sóhajtott Percy halkán, midőn mereven meghajtotta magát és eltávozott.

Gyors léptekkel haladt a kapu felé. Szíve nagyot dobbant arra a gondolatra, hogy talán már el is késett a segítséggel. Az is meglehet, hogy pajtásai korábban indulnak hazafelé, mint eredetileg tervezték.

Már a kapunál volt, midőn hátulról valaki nevéen szólította. Visszafordult és látta, hogy P. Middleton tart feléje.

– Várj csak egy pillanatra, Percy! Megeshetik, hogy nem találod meg őket mindjárt. Itt van, vidd magaddal ezt a sípot. Jó éles a hangja, messzire elhallatszik. Hátha szükséged lesz rá.

– Ennyi figyelmet igazán nem érdelek – rebegette Percy. Hálásan tekintett a páterre.

A páter még sokáig nézett a távozó után, míg csak az első kanyarulatnál el nem tűnt szemei elől.

– Ugyan mi járatban lehet ez a fiú?

11. A megmentő

Percy, mihelyt oly távol volt, hogy az udvarról nem láthatták, futásnak eredt. Izgatottságában tagjai fásultságáról teljesen megfeledkezett. Ha valaki látta volna őt, bizonyonnan nem hitte volna el róla, hogy még tíz perccel ezelőtt alig vonszolta magát az udvaron.

Csak néhány percig szaladt. A fáradtság első jelei korán kezdtek rajta mutatkozni. Lélegzete megrövidült, keble hevesen zihált, szíve szokatlan gyorsan dobogott.

– Istenem! Mitévő legyek? – mormogta csendesen, mialatt a futásból kénytelen volt engedni. – Már nem bírom sokáig, Tom és Harry pedig veszélyben! Órangyalom, segíts!

Az első negyedórán még elég szaporán haladt előre.

– Jó negyedrészt az útnak már hátam mögött hagytam. Hála Istennek! Most csak tovább!

Újra őrzőangyalához fordult. Lelki szemeivel folytonosan maga mellett látta őt. Gyermeki hitének egész melegével kérte őt, hogy legyen oltalmazója, aztán megint futásnak eredt.

Ereje azonban most már sokkal rohamosabban fogyott el. Hozzájárult még az is, hogy előbbi merevsége újra jelentkezett. Minden lépés fájdalmat okozott neki. Homlokáról forró verítékcseppek gyöngyöztek. Elszánt tekintete azonban eléggé elárulta, hogy a gyöngye testben erős lélek és férfias akarat lakozik.

Percy kínos fájdalmai percről-percre szaporodtak. Könnyei megeredtek és sűrűn peregtek végig arcán. Hiába, most már nem fordulhatott vissza. Egyedül csak ő menthette meg Tomot és Harryt. Ő és senki más. Mégis mily ellenállhatatlanul ösztönözte őt valami, hogy pihenje ki magát! A száraz, őszi fűszálak oly csábítóan hívogatták, oly csalogatólag emelkedtek feléje!

– Én már nem mehetek tovább – gondolta kétségbeesetten.

– De mi lesz akkor Tommal és Harryval? Nem, nekem nem szabad csüggednem! Csak előre! Rajta! Míg teljesen ki nem merülök, míg össze nem esem!

Ismét futásnak indult és csodálatos, hogy most fáradtsága ellenére, mégis tovább bírta, mint előbb.

Heves északi szélroham érte őt utol. Kalapját lekapta fejről s tovagurította a síkságon. Aztán Percy hajfürtjeibe kapott. Majd a szemébe vágta, majd ismét hosszasan lobogtatta a levegőben. De mit törődött ő ezzel, midőn Tom és Harry megmentéséről volt szó.

Vajon ez az a fiú, aki az iskolai év kezdetén még olyan anyámasszonyosan viselkedett, s aki azt gondolta, hogy meghal, ha húsz percnél tovább sétál? Igen, ő az, de már nem olyan, amilyenek az év elején láttuk. – Áldozatos lelkét magával hozta már hazulról, de testi ereje akkor még a fáradtság harmadrészét sem lett volna képes elviselni.

Már jó félórája, hogy elindult. Kínos haladásában nem vette észre a követ, melybe fáradt lába belebotlott s egyensúlyt veszítve földre rogyott. Feje szédülni kezdett. Azonnal egy céltalan, de erős vágy ragadta meg, hogy ott maradjon és pihenje ki fáradtságát. Feje a földre hanyatlott, szemei lecsukódtak s majdnem eszméletlenül feküdt ott a földön.

De íme, tagjai reszketni kezdenek, – lehet, hogy a közeledő este hidegétől – fáradt szemei felnyílnak, eszméletét visszanyeri.

Minden erejét összeszedve fölkel s továbbindult. Természetesen, még mindig ingadozott, szíve a torkában dobogott. De azért csak erőlködött tovább, tovább.

Egyszerre csak arca felvidul. A híd, a Páni folyó hídja tűnt fel a szeme előtt messze távolban.

– Hála Istennek – suttogta alig hallhatóan, mert felrepedezett ajkai felmondták a szolgálatot. Majd lépésben, majd szaladva újult erővel sietett a híd felé. Minél jobban közeledett hozzá, annál erősebben reménykedett. Pár száz lépés, s íme, a hírhoz ért.

Egész testében remegett, lélegzete el-elakadt s az izzadságtól és könnyektől nedves arca élénken tükrözte vissza mély aggodalmát. – Ruhája, haja tele volt porral. Így ért a hírhoz. Halálfáradtan ugyan, de némi megelégedéssel támaszkodott a híd karfájához s szeme a nagy síkságot kutatta. De hiába, Tomnak és Harrynak semmi nyoma. Ekkor előhúzta sípját. Erős, átható hang tört elő a sípból, de felelet nem jött rá. Körülötte mély csend, egy hang sem törte meg a préri magányát, csak a folyó csobogása hallatszott.

Tovább akart menni. De merre? A préri ezen része teljesen ismeretlen volt előtte. Nem ismerte azokat a helyeket sem, melyeket Tom és Harry szerettek felkeresni.

Ekkor jutott eszébe, hogy két barátja a folyótól a prérin keresztül akart hazamenni, mivel ez az út a legrövidebb. Tehát a folyó partján felfelé aligha mentek. Ezért tüstént elindult.

Alig ezerlépésnyi távolságban egy magaslatot pillantott meg. Feléje igyekezett tehát, mert remélte, hogy tetejéről áttekintheti a vidéket, de különösen a partmentét. Utolsó erejét is összeszedte, melyet még a szeretet és remény öntött kimerült tagjaiba. Útközben mégis kénytelen volt pihenni egy pillanatra. Úgy tetszett neki, mintha minden forogna körülötte. Közel volt ahhoz, hogy ismét összerogyjon.

– Jézus szentséges Szíve, adj erőt!

Újra előre indult. Néhány keserves perc után fenn volt a dombtetőn.

Részben beteljesült várakozása. A dombtetőről messze elláthatott, de a két fiút sehol sem találhatta meg.

Mindamellettt erőt vett magán. Aggodalma sokkal nagyobb volt, semhogy sírni tudott volna. Hát barátai minden igyekezet ellenére se kerüljék ki sorsukat?

Még egyszer körülhordozta fáradt tekintetét a láthatáron. Távol-nyugaton hosszú domborsó emelkedett, melynek körvonalait az esti szürkületben tisztán kivehette. Nem két alak áll ott a hegy tetején? Percy szemei sokkal gyengébbek voltak, semhogy biztosat mondhatott volna. De ha ők is volnának, mit segít az rajta? A halálra fáradtnak hangja nem hallatszik oly messzire. S ugyan mi mással vonhatta volna magára figyelmüket? Hirtelen eszébe jutott a síp. Ismét belefűjt s az éles hang messze elhallatszott a pusztaságon.

Vajon meghallották-e? Megfordult-e a síp hallatára a két alak, akiket ő barátainak gondolt? Még egyszer fűtült s utolsó erejével próbálta nevüket kiáltani.

Ismét szédülés fogta el s már azt sem tudta, hogy mit tesz. Lehajolt és keresgélt valamit a földön. Hogy mit, azt maga sem tudta volna megmondani. Egy hosszú bot feküdt ott a száraz fűben, melyet valamikor bizonyára horgászatnál használtak. Percy felemelte, kihúzta zsebkendőjét s odakötötte a bot egyik végéhez. Aztán magasan lobogtatta a levegőben, mígnem eszméletét elvesztette s ájultan a földre rogyott.

12. Az összetalálkozás

Tom a földön térdel, s aggódó tekintettel vizsgálja az eszméletlen arcát. Végre Percy felnyitja szemeit.

– Jobban érzed magad, Percy?

– Víz – suttogta fölöcsúdván ájulásából.

– Harry, szaladj hamar!

Késedelem nélkül elsietett. Csakhamar teli kulaccsal tért vissza.

Az ital láthatóan fölűdítette Percyt. Halavány arcába ismét visszatért az élet pírja.

– Igyál még egy cseppet, Percy! Ez használ neked. Néhány perc múlva olyan leszel, mintha újjászületté volna!

– Tom! – suttogta Percy halkán. – Milyen közel voltam ahhoz, hogy veletek többé ne találkozzam.

– Az nagyon könnyen megtörténhetett volna. Ha nem csapsz oly nagy zajt sípoddal, hát most Harryval félúton volnánk Maurach felé. – Ugyan mi jutott eszedbe, Percy, hogy ilyen béna lábakkal kijöjj utánunk a messze prérre? Életeddel játszottál, mikor erre ráadtad a fejed, hiszen alig leszel képes hazajönni velünk. Hátha még nem találkoztunk volna!

Percy nem válaszolt.

– Mégis csak kellett valami oknak lenni – folytatta Tom. Talán ismét bántott valaki?

– Nem, Tom. A legtöbben igen barátságosak velem szemben. S ha néha bosszantanak is lányos természetem miatt, az csak javamra szolgál.

– Hisz azt nagyon jól tudjuk! – vágott közbe Harry.

– Csak arra akartalak kérni, – folytatta Percy – hogy ne a prérin keresztül, hanem a vasúti vágány hosszában menjetek haza.

Tom zsebre vágta kezeit, füttyörészni kezdett.

– És mi elhiggyük neked, hogy azért fáradtál ennyit, azért tetted életedet is kockára, hogy egy másik utat javasolj nekünk a hazatérésre?

– Igen, Tom. Prescott és nem tudom kik, többen leselkednek utánatok a prérin. Meg akarnak titeket kötözni s így odakint hagyni az egész éjen át. Nagy aggodalom fogott el, hátha nem találkozom veletek, s kicsiben múlt, hogy nem így történt. Most örülök, hogy tervem sikerült. Hála Istennek!

A két fiú szótlánul nézte őt. Hosszú idő óta most először teltek meg Tom szemei könnyekkel, Harry sem tartóztathatta vissza hangos zokogását.

– Percy, – szólt végre Tom a meghatottság s megilletődés hangján – ha valaha azt gondoltam felőled, hogy nem vagy életrevaló fiú, kénytelen vagyok beismerni, hogy tévedtem. Hisz délben azt hittük, alig leszel képes két lépést tenni, s íme, most érettünk egy egész órán át szaladgálsz!

Titkon könnyeit törölte.

– Tom, ne fújjátok úgy fel, amit tettem, nem kellett ahhoz nagy bátorság! Hisz semmi bajom sincs, csak azért gyengültem el annyira, mert ezt a sok járkálást még nem szoktam meg. Higgyétek el, hogy kész volnék bármelyitekért még többet is tenni.

– Én mindig azt képzeltem, – vágott közbe Tom, nem sokat törődve Percy szavaival – hogy tudom, mit tesz az, derék fiúnak lenni. Bolondság! Semmit sem tudtam. Csak most kezd előttem világos lenni. Percy, Percy, hogy is tudtál te...

Percy gyorsan felemelkedett.

– Induljunk barátaim, itt az ideje, hisz semmi bajom. Valóban még sohasem örültem annyira, mint most. Ki gondolta volna, hogy én valamikor még hasznotokra leszek?

– Pedig nemcsak most, hanem máskor is segítettél már rajtunk – szólt Tom meghatottan. – Tőled többet tanultam, mint eddig a könyvekből.

– És én, – tette hozzá Harry – nem hittem volna, hogy tőled csak félannyit is tanulok, mint amennyit most, e néhány perc alatt.

Szünet állott be.

– Hogyan megyünk most már haza, Tom? – kérdezte végre Harry. – Alig vánszorgott el ide Percy. Nem hiszem, hogy kibírja az utat visszafelé.

– Ó, hiszen már egészen jól érzem magam – szólt Percy elszántan. Csak a futás fárasztott ki annyira. De azért menni még tudok minden megerőltetés nélkül.

Szótlánul ballagtak mindhárman a vasúti vágányok felé.

– Volnának csak itt Donnel és Keenan! – törte meg a csendet Tom s kezét ökölbe szorította. – A másik utat választottuk volna!

– Milyen hideg van, – vágott közbe Harry s a szél is milyen csípősen fúj. Képzeld csak, mennyit reszkettünk, dideregtünk volna, ha egész éjen át ott maradunk. Bizony alig lett volna kedvünk egymásnak jó reggelt kívánni.

– Hátha még zsebkendőkkal tömték volna be a szánkat – egészítette ki Tom.

Menetközben aztán elbeszélte Percy, mint sikerült a gyalázatos tervet felfedeznie. Léptei most egyre ingadozóbbak lettek s a visszafojtott fájdalom akaratlanul is kiült arcára.

Az idő már felötre járt s a hazafelé vezető útnak még negyedrészt sem tették meg.

– Percy, te képtelen vagy továbbmenni – mondta Tom.

– Ha legalább egypár percre odaadhatnám lábaimat.

– Ne törődj velem, Tom! Hisz egészen jól érzem magam, s ha kissé törődött vagyok, az onnan van, hogy a futásban még nemigen gyakoroltam magam.

– Azt elhisszük neked, Percy. Ha lábaimat nem is adhatom neked, másképp segítünk a bajon. Harry, te a jobb, én meg a bal karját fogom. Gondoljuk el, hogy rendőrök vagyunk s ezt a fiút bekísérjük a kapitányságra.

– Bizony én most szeretnék rendőr lenni – erősítette Harry. – Tüstént segítség után fűtyülnék. De mégsem! Addig nem kell segítség, míg érzek karjaimban egy kis erőt.

Barátai támogatták vagy inkább vitték s így haladtak ismét egy darabig. Aggódó tekintetük azonban észrevette, hogy minden gyengédségük ellenére egyre hevesebb fájdalom rázkódtatja meg Percy egész testét.

– S mindez csak miattam és Harry miatt! – gondolta Tom, miközben szeme ismét könnyel telt meg. – Ha nem igyekszünk rajta segíteni, még komoly bajt szerezhethet magának. Bárcsak semmit sem hallott volna az egész összeesküvésről! Mi csak átvergődtük volna valahogy. És ha nem, inkább feküdnék itt egész éjjel, semhogy Percy-t ilyen állapotban lássam!

– Most pedig pihenjünk egy kissé! – tette hozzá hangosan. Tüstént levette kabátját. Harry megértette őt. Hasonlóképpen cselekedett. A kabátokat egy pázsitos helyre terítették s fekvőhelyet készítettek Percy számára. Tom az egyik szélére ült s hátát egy kőnek támasztotta, úgyhogy a fekhely a jobb oldalán volt.

– Percy, most fekédj le ide! – szólt hozzá. – A megerőltetés felhevített s így a csupasz földön meghűlnél. Vánkosunk, sajnos, nincs s így térdemmel kell beérned.

Ellenvetés nélkül engedelmeskedett Percy. Lefeküdt. Alig nyújtózkodott ki, szemei lecsukódtak, mintha hirtelen ájulás fogta volna el.

Kínos aggodalommal nézte a két fiú a halavány, beesett arcot. Rettegésükben úgy tűnt fel nekik, mintha egy halott arcába tekintettek volna.

– Harry, – suttogta végre Tom – azt gondolod, hogy Percy jobban tud majd velünk tartani, ha egy keveset alszik?

– Nehezen hiszem. Vigyük őt inkább szép lassacskán, nem baj az, ha egy órával később is érünk haza.

– Harry, tudod mit? Ő képtelen lesz az utat gyalog megtenni. Azért én itt maradok s megvárom, amíg fölébred. Aztán vinni fogom, amíg csak bírom. Jó volna, ha legalább egy óráig erős férfi lehetnék! Te pedig most siess, ahogy bírsz és hozz segítség! Legjobb lesz egy kocsit. Imádkozzunk, hogy minden jól sikerüljön.

Harry rögtön távozott, Tom pedig türelmesen várta Percy felébredését. Aggodalmas szemmel nézte gyenge mellének heves emelkedését, mikor felnyitotta szemeit.

– Hála Istennek! – kiáltotta Tom. – Hogy vagy Percy? Jobban?

Percy rögtön észrevette barátja aggodalmát s megnyugtatólag válaszolt:

– Valóban már jobban vagyok – elég erősnek érzem magam arra, hogy hazáig kibírjam az utat.

– Jól van, Percy! Induljunk hát!

Fölkelt és segített Percynek is. Aztán magára vette kabátját.

– Te pedig, Percy, fölveheted a Harryét.

– Nagyon szívesen.

– Várj csak, majd a válladra vetem, mint a mentét szokás – így ni, pompásan áll neked! Tom most hirtelen felkapta Percy-t s biztos léptekkel vitte a vasúti töltésen.

Percy gyenge volt ahhoz is, hogy csodálkozzék. Ellentmondás nélkül engedte magát vitétni.

Szerencséje volt Tomnak, hogy nála egy teljes évvel idősebb barátja igen gyenge testalkatú volt. Még így is elég teher volt ez egy tizenkét éves fiúnak. A hála azonban és bizonyos nemes büszkeség, hogy nagylelkűségében senki sem múlhatja fölül, hatalmasan növelte Tom erejét.

Így folytatta útját gyors és biztos léptekkel. Csakhamar kifáradt, de azért nem mutatta.

– Ne aggódj, Percy! – mondta, midőn az egyszer szájalommal ránézett. – Én nem fáradok el, hisz tudod, hogy mindig gyakoroltam magam a súlyemelésben s az efféle erőgyakorlatokban. Nálad nagyobb súlyt is emeltem már. Gyorsabban is haladhatnék veled, de félek, hogy valamiben megbotlom, s veled együtt eszem.

A már leszállott esti szürkületben nemsokára egy vágató lovas pillantott meg. Ez volt a Harry által küldött segítség. Minél jobban közeledett a lovas, annál hevesebben dobogott a szíve.

– Éljen! – kiáltott föl, midőn már némileg fölismerte a lovas alakját. – Gondoltál volna erre, Percy? – Úgy látszik, P. Middleton az.

13. A betegszobában

Nem csalódtak. Valóban P. Middleton volt. Jövetelét rögtön megértjük. P, Scott, aki a sétálók csoportját kísérte, néhány perccel öt óra előtt visszatért az intézetbe. Egyúttal bejelentette, hogy Prescott, Kenny és még néhányan elmaradtak a csoporttól. P. Middletonnak ez szeget ütött a fejébe. Összefüggést keresett a délután történtek s az elmaradás között. Igaz, Playfair megakadályozta Kényt és társait, hogy a kis Grangert durva társai bántalmazták, Wynn Percy izgatottan kérdezősködött Playfair után. S bár nagyon is el volt csigázva, mégsem találta otthon nyugtát és kisietett. Talán valami, barátja ellen irányzott, gonosz csínyt akart megfiúsítani?

– De hát miért nem faggattam őt tovább is? Biztos, hogy valami összefüggés van az ő rejtélyes magaviselete s a rakoncátlan fickók kimaradása között.

– P. Scott, – fordult tanártársához – legyen oly szíves és helyettesítsen engem a következő órában. Szeretném tudni, hogyan áll a dolog? Bizonyára valami csíny lappang mögötte.

E szavaik után távozott. Felnyergelte a legjobb lovat és sebes ügetésben a Páni patak felé lovagolt. Amint a vasúti töltéshez közeledett, néhány sötét alakot pillantott meg, akik szemmel láthatólag el akartak rejtőzni előle. Ekkor ő megsarkantyúzta lovát s csakhamar az

úton ténfergők csoportjához érkezett. Egytől-egyig azok voltak, akik a sétáról nem jöttek haza.

– Rögtön haza! – dörögte szigorúan. – Aki húsz perc múlva otthon nem lesz, arra a legszigorúbb büntetés vár. Amit pedig az eddigi kihágás miatt megérdemeltetek, azt majd otthon tudjátok meg!

Megfordult lovával, magukra hagyta a hüledező merénylőket s a töltés mentén tovavágtatott. Vajon mi mozog ott a töltés hosszában? P. Middleton csakhamar megtudta. A szürkületben is észrevette a futó Harryt s egy pillanat alatt ott termett.

– P. Middleton! – kiáltotta az ingujjban szaladó Harry – hála Istennek, hogy jön! Szegény Percy a fáradtságtól majdnem félholtan fekszik a fűvön. Én előreszaladtam segítségért, Tom pedig mellette van, talán tízpercrenyire innen.

– Miért nem választottátok a rövidebb utat a prérin keresztül?

– Mert, – no igen, mert Percy nem akarta.

– Úgy-úgy, Percy nem akarta! És a te kabátod hol maradt?

– A kabátom? Azt bizonyára elhozza Tom. Percy aludt rajta, mikor onnan elindultam.

– Jól van, Harry! Most jöjj vissza s vedd fel kabátodat.

Még jobban megsarkantyúzta lovát. Pár perc múlva Tomnál termett, aki már elég bizonytalanul lépkedett terhével.

– Bravó, Tom! Hisz már magad is olyan fáradt vagy, hogy majdnem lerogysz. Percy még eszméletlen?

– Ó, én egészen jól érzem magam! – kiáltotta Percy, amint csak tehetette gyenge hangjával.
– Jó estét, páter!

– Tom, fel tudod őt hozzám adni?

– Hisz nem is olyan nehéz.

P. Middleton felvette őt s maga elé helyezte a nyeregbe. – Szegény gyermek! – sajnálkozott rajta a páter. – És ennek én vagyok az oka, látnom kellett volna, hogy már akkor teljesen fáradt voltál. Miért is engedtelek el?

– Jobban nem tehetett volna velem, mint mikor elengedett. A világ minden kincséért nem adnám ezt az utat.

– Te pedig, Tom, fordult hozzá a vezetőtanár, Harryval jössz majd haza, aki éppoly fáradt, mint te. Nem szükséges sietnetek. Mi Percyvel megelőzünk benneteket s gondoskodunk majd vacsoráról. Ugye, Percy?

Percy gyengén mosolygott.

– Mihelyt hazaérkeztek, tüstént menjetek a betegszobába. Az ápolótestvér vendégei lesztek. Igaz, a Harry kabátja. Itt van, add oda neki!

Aztán lépésben ellovagolt, vigyázva, hogy a fiúnak nehezeére ne essék az út. Nemsokára az intézethez érkezett. A betegszoba ajtaja előtt megállott, s gyengéden leemelve pártfogoltját, a kicsinyek számára berendezett szakaszba vitte.

– Testvér, – szólította meg az ott felügyelő testvért – itt hozok egy vendéget, aki meg akarta próbálni, meddig bírják lábai.

E közben a fiút gyengéden az ágyra fektette. A testvér a gyógyszerertárból egy pohár bort hozott elő.

– Idd ki, fiam, s tüstént jobban leszel. – Különbén nagyon örvendek, hogy eljöttél – miközben Percy lassan szürcsölgette az erős italt. – Tizennégy napja már, hogy senki sem volt itt, s már majdnem unatkozni kezdtem.

– No, ma este bizonyára nem fog unatkozni, – vágott közbe P. Middleton. Még két fiút rendeltem ide: Quipet és Playfaint. Ők derekasán segítették Percyt s csaknem olyan fáradtak, mint ő maga. Holnapig gondjaira bízom őket. De tegyen ám ki magáért, hogy semmi panaszuk se legyen!

– Minden bizonnyal, páter. Örülök, hogy eleget tehetek kívánságának – felelte a betegápoló testvér, kezeit dörzsölve. – Mondhatom, olyan vacsorát adok nekik, amilyent még sohasem kaptak, amióta csak Maurachban vannak.

Vége volt már a vacsorának, s a növendékek az étteremből az udvarra siettek játszani. P. Middleton szobájába sietett, s magához hívatta Kennyt. Asztalához ülve fejét kezére hajtotta és mélyen elmerült gondolataiba. Kutatta az okot, kereste a kapcsolatot a mai, nagyon is izgalmas nap eseményei között.

– Mit is tudok tulajdonképpen? – kérdezte magában.

– Tom ma reggel összekoccant azzal a fiúval... ehhez járul még az a gyanús mozgolódás és sugdosás ott az udvaron – biztos, hogy ezek nem valami jóban törték a fejüket... különben Skipper sem szakadt volna el tőlük, s bizony ő már délután sem tartott velük... Aztán meg Percynek az a hallatlan és megmagyarázhatatlan merészsége, melynek majdnem áldozatul esett... és még hozzá az a különös óvatosság, hogy az a kettő vissza ne térjen a rendes úton, hol én a leskelődőket megcsíptem... Mert biztos, hogy Tom és Quip arra jöttek volna, ha Percy jó előre nem figyelmezteti őket. Megfoghatatlan az egész történet... Ugyan mit is akarhattak azok a kópék, s ki volt a főcinkos?

Kopogtak.

– Szabad.

Kenny lépett a szobába, halálsápadtan.

– Ah, hát már itt van az egyik? No Kenny, mondhatom, gyönyörűséges dolgokat hallottam felőled. P. Scott ugyan már reggel megkorholt benneteket, de én azt hiszem, hogy neki még csak sejtelve sem volt arról, mit csináltatok ti tulajdonképpen. Különben halljuk csak, mit hozhatsz fel mentségedre?

– Nem... nem én kezdtem a dolgot, páter, hebegte Kenny sápadtan a félelemtől. – Kimondhatatlanul szégyenlem magam, hogy engedtem a csábításnak, de még csak nem is sejtettem, hogy olyan szörnyű hideg lesz az éjjel.

– Ahá, megvan már – gondolta magában a vezetőtanár. Hideg éj? Tomnak tehát kint kellett volna töltenie az éjt. Ez nem is rossz! De miképp is történhetett az egész? Ez a bökkenő! Aztán fennhangon folytatta:

– De neked azt nagyon is kellett volna gondolnod, ifjú barátocskám, hisz mindkettő súlyos bajt kaphatott volna!

– Ó, hiszen én sokáig elleneztem és eleget mondtam nekik, hogy legalább a szájukat ne tömjék be, de Prescott erről hallani sem akart, s azt mondta, hogy ha be nem tömjük a szájukat, hát olyan lármát csapnak, hogy tervünk dugába dől.

– Úgy... valóban gyönyörű – jegyezte meg P. Middleton, aki most már mindent tudott. – Jól van, mehatsz, lesz még rád gondom.

– Atyám, jó atyám, – kiáltott Kenny megijedve – én jó akarok lenni... Én meg fogok javulni, csak még most az egyszer bocsásson meg, mert tudom, hogy megjavulok, ha erősen felteszem magamban. Csak most az egyszer védjen meg, atyám, hogy ki ne zárjanak az intézetből. Sohasem hittem volna, hogy ily mélyre fogok süllyedni! ... De nem ... nem ... sohasem adom fejem többé ilyesmire. Erősen fogadom, hogy ezentúl egészen másképp viselem majd magam!

– Jó... jó, hisz látom, hogy te korántsem vagy olyan vásott fiú, mint hittem – felelte P. Middleton megindulva Kenny bánatán. – Éppen azért meg fogom kísérelni, talán tehetek valamit érdekedben. De jól jegyezd ám meg, hogy biztosat nem ígérhetek, mert nemcsak tőlem függ a bocsánat. Most menj, s remélem, hogy holnap jó hírt hozok számodra.

– Köszönöm, nagyon köszönöm, páter – felelte Kenny megkönnyebbülten. – Még egyszer ígérem, hogy ezentúl legenedelmesebb növendéke leszek.

– Tehát mégis csak sejtettem – szötte tovább gondolatait P. Middleton, midőn Kenny elhagyta szobáját. Prescott volt tehát a főcinkos, s Kenny csak eszköz a kezében. Bizonyára

telebeszélte a szegény fiúk fejét, s elhitette velük, hogy ha sokan lesznek és összetartanak, úgy senkit sem csaphatnak ki az intézetből. – Lám, mennyire tud rájuk hatni. Nélküle sohasem vetemedtek volna ilyen kihágásra. Az most már bizonyos, hogy nagy veszedelem fenyegeti intézetünk jó hírnevét és szellemét, ha ez a vásott gyerek még továbbra is itt marad. Amennyire csak visszaemlékszem, még sohasem fordult elő hasonló eset intézetünk életében.

Míg ezek történtek a vezetőtanárral, addig a három jóbarát a betegszobában pompás napot csinált magának, miként azt Harry később emlegetni szokta.

És tény, ami tény, Harry és Tom nem éppen megvetendő étvágyat hoztak magukkal a kirándulásról. És annál jobban nekiláttak a vacsorának most, mikor mindjárt ilyen pompás falatokon próbálhatták ki tehetségüket. Egy-két pillanat, s már hült helye sem volt a felséges bornak, sonkának és tojásnak stb.

A szegény Percy egészen más állapotban volt, mint társai. Elgyötörve, elcsigázva a kalandtól, még az ilyen pompás falatok láttára sem gerjedt étvágyra. – Mindamellet nem vesztette el jókedvét, s egy nagy karosszékben ülve, a nála szokásos elevenséggel vett részt a „mulatságban”. A jó ápolótestvér pedig, bár már hallotta a híres kaland történetét Percytől, azért mégis folyton nógatta Tomot, hogy mondja el már ő is. Sőt még Harrynak sem hagyott nyugtot, hogy harmadszor is hallja ugyanazt, amit már Percy és Tom is elmeséltek. És meg kell adni, hogy Harry ki is tett magáért, s fantáziája bámulatos tevékenységet árult el. Egészen új részleteket talált ki csintalan és leleményes eszével. Olyanokat, amilyenekben Tom és Percy még sohasem vettek részt. De azért oly hüen adta elő mindezeket, mintha tényleg jelen lett volna velük egyetemben. Percy és Tom ámultak-bámultak, hogy mi mindent nem csináltak ők azon a délutánon, s ugyancsak rajta voltak, hogy közbeszólásaikkal még inkább kicifrázzák Harry elbeszélését. Így természetesen a jó betegápoló érdeklődését a végtelenségig fokozták.

– Valóban pompás a történet, mintha csak olvasnám – tört ki végre is a testvérből az elismerés.

– Ha időm volna, minden biztonnal leírnám és kinyomtatnám, mert szent igaz, hogy elkapkodnék és meggazdagodnék belőle.

Harry különben ma virágos jókedvében volt. Egyik csintalanság a másikat juttatta eszébe. A betegszoba csak úgy hangzott a vidám nevetéstől és kacajtól. Lassan-lassan azonban ebbe is belefáradtak s a társalgás csendesebb lett.

– És aztán tudjátok-e ti voltaképpen, – szolt közbe Percy elég komolyan – hogy én mindezt csúf hiúságom büntetésének tekintem.

– Már ti. azt ugye, hogy csak néztél bennünket és nem tartottál velünk a felséges lakomában – viszonzta Harry ravasz hunyorítással.

– Eh, ne mókázz Harrykám, ez tréfának még csak megjárja, de én a lábszáraimban hasogató fájdalmat értettem.

– Hogy... hogy! Ezt meg én nem értem!

– Hát csak úgy, mikor még otthon voltam, igen sokat táncoltam nővéreimmel, s mindig nagyon büszke voltam lábam ügyességére. No de ezentúl, – tette hozzá búsan – ugyancsak hallgatni fogok lábamról. A dicsekvés is elmarad örök időkre.

Míg a három jó pajtás ily pompásan agyonütötte az időt a betegszobában, azalatt a növendékek már ott ültek könyvek mellett. A nagy buzgalom sehogy sem akarta megszállani őket. Bizonyos nyugtalanságot lehetett észrevenni az egész teremben, melyből minden józan gondolkodású ember érezhette, hogy itt közben történt valami. Hogy mi, biz azt jó volna tudni. Több növendék, akit már igen jól ismerünk, nem volt a helyén. A felügyelő páter éppen nevüket akarta feljegyezni. Ekkor hirtelen feltárult az ajtó és P. Middleton lépett a terembe.

– Prescott Mártont keresem. Itt van?

– Nincs – válaszolta a felügyelő páter. – Amott van üresen a helye.

– Hát hová lett az a fiú?

Hogy erre felelhessünk, vissza kell térnünk oda, mikor Kenny P. Middleton szobáját elhagyta, s a növendékek még az udvaron játszottak.

14. Percy íróasztala

Kenny egész más ember lett, midőn a vezetőtanár szobáját elhagyta. Szemei felnyíltak és észrevette, hogy az az út, amelyen a mai napig járt, feltarthatatlanul vezet lefelé. Le egész a mélybe. Az átélt események pedig oly élénk benyomást gyakoroltak fogékony szívére, hogy még rájuk való visszaemlékezése is megremegtette egész valóját. De el is ment egyszeriben a kedve, hogy ismét társai közé vegyüljön. Inkább az üres tanterem felé tartott, hogy ott magába mélyedve, valamelyik sarokban várja be a szabadidő végét. Alig tette azonban lábát a küszöbre, máris felzavarta gondolataiból egy íróasztal födelének gyors és zajos lecsapódása. Hirtelen feltekintett, íme Percy íróasztala mellett ott állott Prescott remegve, mint a nyárfalevél.

– Sohasem találom a latin nyelvtanomat – mormogta zavartan a rajtakapott Prescott. – Bizonyára ellopta valaki.

– Prescott... Prescott, félek, hogy te nemsokára pórul jársz, – felelte Kenny, a nélkül, hogy társa szavait figyelembe vette volna. Lásd én nem akartalak téged elárulni, de oly félelem vett rajtam erőt, hogy alighanem mindent kilocsogtam. Én igazán szívből sajnállak. De legjobban mégis csak azt sajnálom, hogy veled barátságot kötöttem. Bárcsak sohasem ismertelek volna!

– Úgy? ... – volt a hideg és gúnyos válasz. – No majdcsak megtalálom a könyvem, ha a többiek is itt lesznek – és ezzel egy sötét, ijesztő tekintetet vetve Kencyre, kirohant a szobából. Szegény Kenny csak később értette meg e pillantás jelentőségét.

Elérkezett a tanulási idő s bejöttek a többiek is, de Prescott sehol sem mutatkozott. Ekkor hirtelen eszébe jutottak a szavak, amelyeket a latin nyelvtanról mondott. Rémes gyanú lopódzott a szívébe.

P. Middleton ekkor lépett a szobába és egyenesen Kenny felé tartott.

– Semmit sem tudsz Prescottról? – súgta oda ennek.

– Nem, páter, de láttam őt itt a teremben. Éppen latin könyvét kereste és azt mondta, hogy valaki ellopta tőle.

– Talán mások asztalában is kereste?

– Igen, legalább én azt hiszem, mert éppen akkor csapta le az egyik íróasztal fedelét, midőn beléptem.

A páter csendesén odalépett Prescott asztalához s felnyitotta azt. Szétnézett a könyveken, és íme, ami legelőbb is szemébe tűnt: a latin nyelvtan volt. Az arcizma se mozdult meg, s mivel jól tudta, hogy minden szem rajta csüng, szótlánul zárta be ismét Prescott asztalát és visszatért Kencyhez.

– Kinek az asztalát csapta be Kenny, midőn te beléptél?

– Percyét!

– Jól van. Most menj a folyosóra és várj meg engem. Nemsokára ott leszek, hogy egyet-mást tudtadra adjak. De mi lelt téged oly hirtelen? – kérdezte P. Middleton csodálkozva, midőn látta, hogy Kenny egyszerre halálsápadt lett. – Nincs okod a félelemre, már beszéltem a P. Rektorral, s minden rendben van.

Kenny kiment, s a páter Percy íróasztalához lépett.

Percynek is, mint a legtöbb intézeti növendéknek, volt egy csinos kis ércdoboz, melyben pénzt, leveleit és egyéb apró tárgyait tartogatta. S most ez feltörve, kirabolva hevert

íróasztalában. A levelek érintetlenek voltak ugyan, de a szép fényképek, melyek Percy szüleit és nővéreit ábrázolták, darabokra tépve, szerteszórva feküdtek egymás mellett.

– Szegény gyermek! – tört ki P. Middleton ajkán a részvét. – Bizonyára jobban fogja érinteni szívedet e durva, érzéketlen tett, mintha minden pénzedet elrabolták volna. Mindenesetre lesz rá gondom, hogy e kegyetlenséget soha meg ne tudd. De most jut eszembe, éppen reggel említette zsebpénzét, melynek szintén itt kell lennie. Nézzük csak! Megvan-e még? Biz annak hült helye volt. Hiányzott az utolsó fillérig!... Becsukta az íróasztalt s a várakozó Kennyhez sietett.

– Megerősödik gyanúm, – mondta ennek – hogy Prescott egészen mást keresett a teremben, mint a latin nyelvtanát, ő megszökött. Azt hiszem, hogy ezt már te is sejtetted. De azért egy szót sem erről senki előtt!

– S ha megkérdeznének hollétéről, mondd, hogy kizártuk az intézetből. Amint az tényleg éppen egy negyedórával ezelőtt meg is történt. Azt sem szabad ám senkinek megtudni, hogy te itt is láttad a teremben, értetted? Ezt jól jegyezd meg magadnak, s most menj szépen vissza könyveidhez.

A rektornál tett rövid látogatás után P. Middleton szobájába sietett, hogy kieszelje azt a módot, mellyel Percyt megkímélhetné a nagy szomorúságtól. Végre hosszas fejtörés után talált is egyet. Tollat ragadott, s a következő levelet intézte Percy atyjához.

Nagyon tisztelt Wynn Uram!

Percy, mint Kegyed is igen jól tudja, magával hozta szeretteinek arcképét. Most ezeket, bár szégyellem bevallani, egy vásott fickó, aki egy negyedórával ezelőtt az intézet növendéke volt, egytől-egyig mind megsemmisítette. Percy az egészről mit sem tud. Félek azonban, hogy ha e durvaság tudomására jut, nagyon is szívére veszi. Azért itt mellékelem a fényképek darabjait, s igen kérem, küldjön helyettük újakat az én címemre, llymódon Percy sohasem fogja megtudni, hogy szeretett otthona emlékeit ily durva módon tönkre tették.

*Kiváló tisztelettel
P. Middleton S. J.*

Midőn befejezte levelét, egyenesen a tanulószoba felé tartott. Mikor már az utolsó növendék is távozott, kivette Percy asztalából az ércdobozt és szobájába vitte.

A növendékeknek ma semmi kedvük sem volt a játékhoz, s bizonyos nyomott hangulat volt észrevehető rajtuk. Csoportokba verődve, titkosan sugdosva a nap eseményeit tárgyalták. A néhány percnyi szünet is csakhamar elmúlt, s ennek végétével Donnel egy-két pajtásával P. Middletonhoz sietett.

– Igaz az, páter, hogy Prescottot kicsapták?

– Igaz, Donnel, de én erősen hiszem, hogy az év végéig már senkit sem kell így elküldenünk az intézetből – volt a vezetőtanár felelete. – Egyidejűleg csengettyűjével jelt adott a tanulásra.

– No fiúk, én azt hiszem, – folytatta Donnel – hogy ökelmének nem lesz valami jó kedve a kocsi tetejére felkapaszkodni, hanem meghúzódik majd lent valamelyik sarokban. Borzasztó, milyen hideg a szél éjenként.

– Nem tudjátok, most ment a hétóraival vagy bevárja a reggeli vonatot?

– Csak befelé, befelé, – hangzott a vezetőtanár erélyes szava – a szünidőnek már régen vége. Tanulnotok kell! – A fiúk engedelmességek, s a páter gondolataiba mélyedve folytatta útját. Meg-megállt, mert Donnel kérdése szeget ütött a fejében.

– Csakugyan a hétóraival ment volna el Prescott? Alig hinném, hogy ő a lopás után a rendes vonattal utazott volna tovább. Hisz elég nagy kópé arra, hogy ezen az úton még nagy baj fenyegetheti. Egy sürgöny, s már a szomszéd állomáson a rendőrök vennék

pártfogásukba. Valószínűbb tehát, hogy gyalog ment Sykesville-be, ebbe a kis faluba, mely kétórányira feküdt Maurachtól, hogy aztán onnan folytassa útját. – Körülbelül negyed hét előtt hagyta el az intézetet, s így háromnegyed kilenckor érkezhetik Sykesville-be. Ha tényleg ezt az utat választotta, úgy most már ott van, fűzte tovább gondolatait a páter. Órája éppen háromnegyed kilencet mutatott. De mi történt vele ebben a borzasztó hidegben, ha nem így cselekedett?

Ily tépelődő gondolatok között érkezett a betegszobába, ahol a három jó pajtás éppen esti imáját végezte térden állva. Percy azonnal felugrott, amint észrevette, hogy P. Middleton egyenesen feléje tart.

– Percy, mondd csak, mennyi pénzed volt a kis dobozban?

– Kerek tizenöt dollár, páter.

– Nos, én attól tartok, hogy téged megloptak!

– Me... e ... eg valóban? De csak nem növendék volt a tolvaj?

– Sajnos, de úgy van Percy... eltaláltad! Prescottra gyanakszom, hogy ő volt a tettes, s miután téged kirabolt, megszökött az intézetből.

– Ó, a szegény fiú, de sajnálom. Micsoda csúf élete lehetett eddig, hogy ilyesmire vetemedett!

– Bizony ... bizony, Percy, igazad van. Sajnálatraméltó teremtés! Hanem mondd csak, fiam, a pénzedet azt nem sajnálod?

– Ó páter, az nemigen bánt engem, hisz ha kérek hazulról, atyám úgysis küld eleget. Hanem azt a szegény fiút igazán sajnálom.

– Jól van, kedves fiam! De jegyezd meg jól, hogy erről senkinek sem szabad ám tudnia semmit, még azt sem, hogy megszökött, habár már úgysis tudják, hogy kicsaptuk az intézetből. De azért nekünk, amennyire csak lehet, még most is örködnünk kell az ő jó hírneve fölött.

– Ó, kedves atyám, mily nemeslelkű ember ön, s mily tapintatos minden tetteiben. Bizony, erre soha sem gondoltam volna és legelső teendőm is az lett volna, hogy mindenki fülét telekiabáljam:

– Prescott tolvaj, Prescott megszökött.

– Még egyet, Percy, mielőtt elmennék. A te kis dobozodat a szobámba vittem, mivel a zárja eltörött, és különben is igen roncsolt állapotban találtam. Remélem, nincs semmi kifogásod az ellen, hogy addig magamnál tartsam, míg ismét minden rendben nem lesz!

– Ó, hogyan kérdezhet ilyent, páter! Csak tessék megtartani, ameddig csak tetszik, akár egy hétig, akár egy hónapig vagy akár örökre is.

Kedves mosollyal fogadta a páter a gyermek szeretetének nyilatkozatát, s jó éjt kívánva elhagyta a betegszobát.

15. P. Middleton megtalálja a szökevényt

Minél gyorsabban repült az idő és közelgett az éjjel, annál hidegebb lett és annál kevésbé tudta P. Middleton aggodalmát eloszlatni. Egyre világosabb és világosabb lett előtte, hogy a szökevény nem a vasutat választotta, hanem más úton hagyta el az intézetet. E meggyőződés aztán erősen hatott képzelő tehetségére s borzalmasnál borzalmasabb képeket festett a szökevény szomorú sorsáról.

– Annyit határozottan állíthatok – gondolta magában, hogy a Sykesville-be vezető rendes utat elkerülte. Már csak azért is, hogy valamiképp nyomára ne akadjanak. Így bizonyos, hogy ebben a szurok sötétben igen könnyen eltévedhetett. De vajon talált-e menhelyet ebben a metsző hidegben? Vagy egyáltalában: keresett-e hajlékot, ahol magát reggelig meghúzhatná?

Azt hiszem, nem, mert páratlanul ravasz fickó volt, s ügyesen került mindent, ami esetleg elárulná hollétét.

Ily gondolatokkal küszködve, végre 11 óra felé nyugodni tért. Szerencsétlenségére képzelődése még most se hagyott neki nyugtot s messze űzte álmát. Egyik óra a másik után telt el a nélkül, hogy szemét lehunyta volna. Folyton lelke előtt lebegett a szerencsétlen szökevény, s ő akarva, nem akarva, lépésről lépésre követte nyomait. Az óra négyet ütött. A páter már nem bírt magával. Annyira fokozódott s nőtt, folyton nőtt aggálya, hogy kiugorva ágyából, a folyosó egyik sarkába ment sétálni. Így próbálta lecsillapítani izgatottságát.

– Nem bírom tovább ... Utána kell mennem... Talán mégis segíthetek rajta valamiképp ... Igen ... igen... meg kell tennem, kötelességem.

– De felébresszem a P. Rektort? Ez kissé megdöbbenette, de azért szándékától el nem riasztotta.

A P. Rektor szobája felé sietett, s íme, még világosak voltak ablakai!

– Hála az égnek – sóhajtott fel P. Middleton. – Meglesz, amit óhajtok. Bár szerettem volna, ha legalább ő aludt volna egy kicsit. Csöndesen odalépett az ajtóhoz, s halkan kopogott.

– Szabad.

A szentéletű Rektor imazsámolyáról kelt fel s ámulva tekintett belépő társára.

– Uram, még szememet sem hunyhattam be, annyira aggódom Prescott miatt. Folyton kísért a gondolat, hogy az a szerencsétlen gyermek még elvész ebben a borzalmas időben. Igen kérem, engedje meg, hogy utána mehessek. Még kilenc óra előtt visszatérek és óráimat megtartom.

A Rektor, mialatt a kérést fontolgatta, éles, fürkésző tekintetet vetett P. Middleton arcába, de végre mégis csak rászánta magát.

– Jól van, testvérem, menjen! De egyet okvetlen kikötök magamnak.

– S ez az egy? – kérdezte aggódva P. Middleton.

– S ez az egy, – felelte mosolyogva a Rektor – hogy hazaérkezte után rögtön lefekszik és pihenni fog. Óráit én fogom megtartani. Arra is lesz gondom, hogy a játszótéren se maradjanak a növendékek felügyelet nélkül.

– Egy szót se, kedves barátom! Végeztünk! – Maga a növendékeiért, én a páterekért tartozom számolni. Önnek nyugalomra van szüksége, s ha most szót nem fogad, büntetésül üdülni küldöm. Az utóbbi időben amúgy is majdnem tönkre tette magát.

P. Middleton köszönetet mondott a Rektor jószágáért és mielőtt távozott volna, áldását kérte.

– Nagyon félek, hogy kilenc órakor sem fogok aludni, ha a fiút meg nem lelem.

Néhány pillanat múlva P. Middleton ott ügetett gyors lovackáján a Sykesville-be vezető fagyos országúton. A nap épp akkor küldte szép hírmondónak ragyogó sugarait, mikor a kis faluba érkezett. Kérdezősködéseire mindnyájan azt felelték, hogy Prescott e helyen nem mutatkozott.

A kis szökevény tehát valahol Maurach és Sykesville között lappangott.

P. Middleton visszafordult. Az országútról letérve jobbra-balra csatangolt, miközben minden bokrot figyelmesen megvizsgált.

A kora reggeli szürkület oszladozni kezdett, jelezve a nap felkeltét.

P. Middleton aggódó pontossággal már jó darab területet felkutatott, midőn a távolban néhány szénaboglyát vett észre. Azonnal oda irányozta lovát és lassan körüllovagolta azokat.

S íme, mit látnak szemei? Előtte feküdt Prescott, arccal a föld felé fordulva.

Isten iránt való forró hálaérzettel szállt le P. Middleton a lóról. Felemelte az eszméletlent. Prescottnak keze, lába össze volt kötve, szája pedig kendővel betömve. – Ama sors, amelyet Playfairnek és Quipnek kívánt, őt érte utol.

16. A szökevény sorsa

Prescott éppen zsebre vágta Percy pénzét, összetépte fényképeit, ugyanazt akarta tenni leveleivel is, midőn Kenny váratlanul belépett. Ez vetett véget bosszúművének.

A tanulószobából észrevétlenül a kertbe sompolygott s az intézetet körülvevő kerítés egyik nyílásán szerencsésen elillant. Most Sykesville-nek vette útját. Mindig az odavezető vasúti töltés közelében haladt.

P. Middletonnak sejtelve nem volt alaptalan. Prescottnak esze ágában sem volt, hogy vonatra üljön, vagy hogy Sykesville előtt valakinek a szeme elé kerüljön. – Első gondja is az volt, hogy az intézettől minél távolabb legyen és a szabadban bármily szegényes menedéket keressen az éjre.

Hasonló módon ment, mint néhány órával előbb Percy. Egy ideig szaladt. Majd lassabban ment, hogy lélegzethez jusson, s újra teljes erővel szaladhasson.

Tervét jól megfontolta. Azonban egy dologra nem gondolt a ravasz fickó: elfeledte ti. felöltőjét magával vinni. Most vette észre, hogy a futásban és gyors menésben egyre jobban felhevült. Ennek következtében a hűvös éjjelen könnyen meghűlhetne.

Még egy körülménnyel nem számolt, s ez gonosz előélete volt. Hiányzott nála az, ami a lelket megoltalmazza és melegen tartja: a jó lelkiismeret.

A gyorsan növekvő sötétség, a tünező vidék csöndje, melyet csak a hideg északi szél zúgása zavart meg, szomorú sejtelmekkel töltötték el lelkét. Bűnös szívét valami közeli szerencsétlenség élőérzete nyugtalanította.

Másfél óra telt el így. Ekkor a távolban néhány gyöngye fénysugarat vett észre.

Arra nem mehetett. Irányt változtatott, s úgy találomra a prérikre jutott. Itt menedéket keresett.

Félórai eredménytelen bolyongás után valami sötét tárgyat vett észre, amely a késői alkony és a csillagok halvány fényében a préríkből határozatlanul kiemelkedett. Néhány lépést tett s kellemes meglepetésére egy-két szénaboglyán akadt meg a szeme. Lelkiismerete már nem furdalta, sötét sejtelve eltűnt: mentve volt. Ha egy ily boglya alá rejtőzik, sem hidegtől, sem a felfedezéstől nem kell tartania.

Tétovázás nélkül tapogatódzott a legközelebbi boglya körül, hogy valami alkalmas nyílást vagy ilyesfélét találjon. Óhaja teljesült. Mélyen nyúlt a nyílásba – de rémes kiáltással rántotta vissza kezét.

– Cospetto, – szólt egy hang – ki lenni az?

S e pillanatban a boglya alól borzas fej tűnt elő. Prescott habozás nélkül sarkon fordult. A hős azonban, akit éjjeli nyugalomban megzavart, egyike volt azoknak, akik gyorsan szoktak határozni és cselekedni. Alig volt százlépésnyire, midőn egy erős kéz őt nyakon csípte.

Segítségért kiáltott. De a kéz még inkább összeszorította torkát, úgyhogy a szerencsétlen fiú csaknem megfulladt.

– Pszt! – sziszegte az olasz – ha még egyet szólni – én megfojtani!

Erre foglyát visszahurcolta a szénaboglyához.

– Jack, Jack! – kiáltotta tompán – felébredni!

– Te faragatlan sehonnai! – felelte bajtársa előbújjván a másik boglya alól – hisz már régen ébren vagyok! Miféle jó madarat fogtál?

A zsvány Prescott felé közelített. – Kémlelve végignézte.

– Árvafiú vagyok, se apám, se anyám – védekezett Prescott, aki ijedtségéből annyira magához tért, hogy ismét tudott hazudni. – Szegény vagyok, munkát keresek, hogy kenyerem legyen. Nagyon megfáztam s azt hittem, hogy az éjet itt tölthetem. De nagyon szívesen elmegyek, ha terhükre vagyok.

– Jack, mit jelenteni: árvafiú? Jelenteni az ember a policájtól?

Bár a kérdés elég nevetségesen hangzott, a fogoly mégis egész testében remegett. Oly emberek hatalmában érezte magát, akik minden gonoszra képesek voltak, akik sem égen, sem földön nem ismertek más hatalmat, mint a rendőrt.

– Árvafiú – te ostoba talján – az olyan fiú, kinek szülei meghaltak.

– Nem csúfolni, Jack! Ez gyerek lopni tőlem elmúlt nyáron. Ismerni az arcot.

Prescott ismét kísérletet tett, hogy kibontakozzék az olasz kezéből, aki már hozzálátott zsebeinek kikutatásához.

A hatalmas ökölcsapás, melyet az amerikaitól most kapott, meggyőzte arról, hogy minden menekülési kísérlete hiábavaló.

– Ördögadta kölke, ha még egyszer megmoccansz, kitekerjük a nyakadat! – Erre mindketten a gyámoltalannak zsebeit kezdték kutatni, legkevésbé sem törődve Prescott fájdalmas könnyeivel.

– Tyú, megvan! – kiáltotta az amerikai. – Te hazug! Már tényleg azt hittem, hogy nincs pénzed. S íme, ez a csavargó gazdagabb egy lordnál.

– Mennyi? Sok? – kérdezte cinkostársa. Szemeivel csaknem elnyelte a csillogó dollárokat.

– Tizenhárom, – tizennégy, – tizenöt ...

– Most, mélyen tisztelt uram, szívesen átengedjük a boglyát önnek. Én nyolcadfél dollárért és barátom szintanyiért. Mondhatom, olcsó szállások!

Prescott tehetetlen dühében zokogott.

– Ó s az övé óra! Enyém lenni! Ó ez van szép és hús dollár. – Maga aranyos árvafiúcska, mi most összekötni keze, lába, hogy tudna jobb elaludni.

– Kérem szépen, ne kössenek össze! Nem leszek soha önöknek árulója. Esküvel ígérem, engedjék, hogy letérdeljek!

– Ígérj, amit akarsz, hazug fráter. Lesz gondunk rá, hogy embere légy szavadnak – válaszolt az amerikai és piszkos ronggyal betömte Prescott száját.

– Nem dugunk a boglya alá téged, mert akkor tavasz előtt aligha találunk meg. Itt künn előbb vesznek észre. Az igaz, hogy kissé hideg van. De mit tehetünk róla? Mi nem vagyunk az oka. Később kibeszélhetsz mindent, amint kedved tartja. Most jó éjt! Szép álmokat!

Ilyen gúnyolódások közt távoztak el a kegyetlen zsványok, s szegény összekötözött Prescottot a sötét, hideg éjben gondolatainak engedték át.

Gondolatainak! Visszagondolt haszontalan életére, számtalan bűnére. Félelemmel töltötte el annak a meggondolása, ha most itt mindenkitől elhagyatva meghalna. Gondolt Isten szigorú ítéletére, akinek kegyelmét ifjúsága ellenére is oly kevésbe vette. Már maga előtt látta az ördögöt, hogy lelkét a pokolba vigye. Hideg veríték gyöngyözött homlokán, mikor bűnei lelke előtt leplezetlenül, teljes rútságukban megjelentek.

Azonban más gondolatok is forrongtak Prescott agyában. Nem beszélt-e néhány nappal ezelőtt P. Middleton meghatóan Isten végtelen irgalmáról? Akkor vajmi keveset hatottak őreá azok a szavak. De most, midőn már rászorult aggodalmas helyzetében, szíve fogékonyabb lett és oly elevenen emlékezett minden szóra, mintha csak imént hallotta volna.

P. Middleton többek közt beszélt a tökéletes bánatról is, amely képes gyónás nélkül a bűnöket eltörölni, föltéve, hogy határozott szándéka van az embernek azokat a legközelebbi alkalommal meggyónni.

– A tökéletes bánat – fejezte be beszédét P. Middleton – oly eszköz, melyet senki soha el nem rabolhat tőlünk. S szeretném, ha ezt az igazságot minél világosabban megértenétek, hogy annakidején fel is használhassátok.

– Hát például te Riddel! – Tegyük fel, hogy te amióta eszedet használod, mindig bűnben éltél és még egy sincs megbocsátva. Ha most egyszerre megtudnád, hogy most rögtön meg kell halnod – nem esnél kétségbe?

– Nem. Képném a Boldogságos Szüzet, hogy segítsen tökéletes bánatot kelteni, s aztán szívvel-lélekkel mondanám: Istenem, szánom és bánom minden vétkeket, mert ezáltal Téged, ki a legnagyobb jóság és szeretet vagy, megbántottalak. Ezzel magamat teljes bizalommal Isten végtelen irgalmára bízám!

Ez az egész társalgás Prescottnak most felújult lelkében.

Csak most értette át teljesen, hogy miért honolt oly szelíd béke, tanító és tanítvány lelkében, amikor szent vallásunk e legvigasztalóbb tanáról beszélgettek.

Még egy másik ilyen társalgás is eszébe jutott, miközben karjai s lábai dermedni kezdtek. Arra a társalgásra emlékezett, amelyet Percyvel a kísértet megjelenése után való reggel folytatott az őrzőangyalokról. Most eddig ismeretlen érzés fogta el őt. Annyi idő múlva először fordult Istenéhez és őrzőangyalához. A tökéletes bánat visszavezette a tékozló fiút atyja karjaiba. Míg így a Mindenhatónak elpanaszolta a fájdalmát és elmondta szeretetét, hálát adott Istennek, hogy szenvedések által jobb útra térítette, az éj fagyasztó hidege egyre jobban dermesztette tagjait s végre a kesergő fiú elvesztette eszméletét...

Mikor szemét ismét felnyitotta, P. Middletont látta maga előtt, aki aggódva hajolt föléje. Azt vette észre, hogy kis parasztházban van. Ágya mellett állott még a háziasszony és az orvos.

– Hála Istennek, Márton, hogy még élsz. Az orvos azt mondta, hogy ha egy órával később talállak, nem egykönnyen menthettelek volna meg.

Az orvos intésére az asszony a beteghez lépett és egy csésze erős húslevest adott neki.

– Szegény gyermek! – suttogta. – De mintha az arca egy kissé megváltozott volna. Mert mikor a főtisztelendő úr hozta, szelídebbnek és békésebbnek látszott.

P. Middleton is észrevette ezt a változást Prescott arcvonásain. – Valószínűleg imádkozott, – gondolta magában – midőn eszméletét elveszítette. – Valóban az a változás, amelyet a tökéletes bánat Prescott lelkén előidézett, meglátszott arcán is. Mihelyt azonban feleszmélt, a régi vonások tűntek elő, amelyek vajmi kevés jó hajlamot árultak el.

De esze járása természetesen már most megváltozott, Az a fiú, aki csodálkozva nézett P. Middleton jóságos szemébe s iparkodott a vele történeteket híven elmondani, már nem volt a régi. A régi Prescott valóban meghalt benne.

– Igen, fiatal uram, – szólta az asszony – hálát adhat a jó Istennek, hogy ily tanítója van. Ha saját köpenyébe nem burkolta volna, míg ő csaknem megfagyott, és ha az orvos megérkeztéig nem dörzsölte volna szüntelen, ki tudja, élne-e most?

Prescott megragadta a páter kezét és megcsókolta.

– E jó asszony nagyítja a dolgot, Márton!

– Legkevésbé sem, főtisztelendő úr! – szólott az asszony. – Amit mondtam, szent igaz. Ha valamelyik növendéket szereti, bizonyosan ez az.

– Főtisztelendő úr, beszélhetnék önnel egyedül? – kérdezte Prescott halkán.

Midőn az orvos és az asszony eltávoztak, Prescott körülményesen előadta szomorú s mégis kegyelemben gazdag élményeit.

– A te eseted – szólta végre P. Middleton – arra szolgál, hogy még nagyobb buzgalommal folytassam a vallástanítást.

S most Prescottot egy kellemetlen hírre akarta előkészíteni. Szegénynek mindkét kezén egy-egy ujját kellett levágni. Ez egész életére nyomorékká tette.

– Szívesen eltűröm – felelte a fiú, midőn meghallotta a hírt. – Sok rosszat tettem és úgy hiszem, hogy Isten büntetésül róttá ezt reám.

– Még egy kellemetlen hírt kell megtudnod, Márton. Nem térhetsz vissza többé az intézetbe!

– Ezt nem is reméltem volna, főtisztelendő úr! Vétek lett volna egy kikiáltott tolvajt a növendékek közé bocsátani.

– Még nem nyilvános a dolog, Márton. Az egész házban Wynn Percy és én tudunk csak erről. Nyugodt lehetsz. Minden titokban marad. Még többet mondok: Percy nem kívánja vissza pénzét és mindent megbocsát neked. S ha én a te történetedet az iskolában elmondom, meg vagyok róla győződve, hogy mindenki szeretettel gondol majd reád vissza.

– P. Middleton, ezt nem érdelem meg!

– Ha netalán Percynek irsz, ne említsd, hogy fényképeit összetépted. Ő még nem tudja s remélhetőleg nem is fogja megtudni. Most pedig mennem kell. Nyolc óra van, s kilenckor otthon kell lennem. Fogd, itt van öt dollár! Már annyira vagy, hogy vonatra szállhatsz. Én majd sürgönyözök atyádnak, hogy az állomáson várjon téged. Az orvossal és házi asszonnal rendben vagyunk. Isten veled, Márton!

Prescott megragadta P. Middleton kezét s csókokkal halmozta el.

P. Middleton mélyen megilletődött.

– Még látjuk egymást, Márton. Naponként imádkozom majd érted. Olykor írni is fogok.

– Köszönöm, atyám! – volt az egyetlen mondat, mit a beteg meghatottságában kimondhatott.

– Isten veled, Márton!

Prescott párnáiba temette arcát és keservesen sírt.

17. Nyugalom a vihar után

Mikor Percy másnap felébredt, már magasan állt a nap az égen, sugarai ragyogóan szűrődtek át a betegszoba ablakain. Fel akart kelni, de nem ment. Tagjai mintha ólomból lettek volna, oly nehezek. Meg sem bírta mozdítani azokat.

Nyugodtan beletörődött sorsába, keresztet vetett magára és fekvé maradt. Nemsokára jött az ápolótestvér és egy tálcán pompás reggelit hozott.

– Ej, de lusta fiú vagy! – pirongatta mosolyogva. – Korodban meg kellene előznöd még a napkeltét is. Lásd, Tom és Harry már kinn vannak. Rajta, kelj fel hamar! Azután fuss néhányszor az udvaron, hogy jóétvágyad legyen.

– Testvér, a lélek ugyan kész, de a test erőtlén – válaszolta Percy. – Étvágyamra ne számítson.

Ezután nagy nehezen felült az ápolótestvér segítségével, aki odatolta a kis asztalkát az ágya mellé és rátette a reggelit.

– Testvér, szeretnék öntől valamit kérdezni. Mit gondol, nem különös az, hogy egy fiú, aki oly idős és akkora, mint én, hosszú haját visel?

– Miért volna különös? Sőt talán szép – válaszolta nyájasan a testvér. – Csakhogy mindenesetre itt nagyon szokatlan.

– Én is azt hiszem. Az lányoknak való, de nem fiúknak. Sokszor a játék közben is alkalmatlan. Majd lenyírom, nehogy azt higgyék, hogy tán büszke vagyok rá.

– Helyes! – felelte az ápolótestvér. E naiv nyilatkozaton érzett örömét alig tudta palástolni. – Majd lenyírom magam, mihelyt felgyógyulsz.

Percy ezalatt evett egy keveset. Mikor visszahanyatlott párnáira, kopogás hallatszott az ajtón. Kenny jött be.

– Mi a manó, Kenny! Hát te? – kiáltott Percy meglepetve – kérlek, ülj mellém! Légy oly szíves és hozz magadnak széket. Végtelenül sajnálom, hogy én magam nem mehetek érte.

Ezeket az udvarias szavakat természetesen szívéllyességgel, utánozhatatlan finomsággal és méltósággal ejtette ki kis betegünk.

E nemvárt fogadtatás annyira zavarba hozta Kennyt, hogy első pillanatban azt sem tudta, mihez fogjon. Majd széket fogva, Percy ágya mellé ült.

– Percy, azért jöttem ide, – kezdte ezután Kenny – hogy tőled bocsánatot kérjek. Kimondhatatlanul szégyellem magam és hálával tartozom neked, hogy megghiúsítottad alávaló tervünket. Adj kezet, bár nem érdemlem meg.

– Itt van! Csapj bele! Igazán rendkívül örvendek, hogy barátságot köthetek veled. Tudod, legnagyobbreszt magam vagyok az oka, hogy eddig semmit sem akartál rólam tudni. Bizony, különös ember voltam én. Büszkélkedtem, mint a páva. Egyáltalán úgy viseltem magam, mintha leány volnék, nem pedig fiú. Most már átlátom, miért ingerkedett mindenki velem, miért cibálták a hajamat. Ők meg akartak javítani. Valóban csak azon csodálkozom, miért nem tréfáltak meg még jobban!

Persze az ilyen szelídség és szívjóóság, mely még a készakarátú bosszantásban is csak jót látott és magukat a bosszantókat jötevők gyanánt szerette, Kenny előtt valóságos csodabogár volt.

– Komolyan mondod? – kérdezte álmélkodva.

– Természetesen egész komolyan mondtam. Ez az én erős meggyőződése. De mondd csak Kenny, nem kaptál büntetést?

– Még nem, bár nagyon is rászolgáltam. – Ezt is csak P. Middletonnak köszönhetem. Ő közbenjárt értem. Fel is tettem magamban, hogy ezentúl komolyan megjavulok. És képzeld csak: Playfair ma korán reggel hozzám jött és arra kért, hogy kezet szorítsak vele!

– Ez rá vall! – kiáltott Percy lelkesülten, ő a legjobb fiú, akit valaha ismertem. Fogadni mernék, hogy ha Szent Pongrác még élne, az sem volna különb Tomnál.

– Igazán derék fickó – válaszolt Kenny gondolkodva. Én meg Quipet előztem meg a kibékülésben. Hej be kár, hogy mindjárt kezdetben nem ily fiúkkal ismerkedtem meg, hanem Prescotttal. Tudod-e már, hogy kicsapták?

– Tegnap este hallottam ilyesfélét.

Kenny ezután elbeszélte, hogy Prescottot a szabadidő alatt sehol sem látták és a tanteremben is hiányzott és P. Middleton később határozottan kijelentette, hogy az intézetből elbocsátották.

– Szegény gyerek! – szólt Percy részvétellel. – Gyakrabban kell majd érte imádkoznunk. Mily nagy bánatot fog ezzel édesanyjának okozni.

– Nincs már édesanyja. Prescott már kiskorában vesztette el.

– Istenem! Nem csoda hát, hogy rakoncátlan lett. Ha rólam édesanyám és nővéreim nem gondoskodnak, akkor bizonyára belőlem is rossz ember válik. Sokszor sírni szeretnék, ha rá gondolok azokra a *szerencsétlen gyermekekre, akik édesanyjuk szerető felügyelete nélkül nőnek fel és nincsen senkijük a gondos édesanya helyett. Az ilyenek nagyon is száralomra méltók!*

– Igazad van!

– Hát még azok, – folytatta Percy – akiknek e mellett vallásuk sincs. Nincsen édesanyjuk e földön, nincsen atyjuk az égben.

– Percy, most együtt a Mária-kongregációba is beiratkozom. Eddig nemigen tiszteltem a Boldogságos Szűzet, legalább nem úgy, mint katolikushoz illik. Tavaly alig használtam a rózsafüzéremet.

– Igazán? – kérdezte Percy meglepetten. – Így nem csodálom, hogy rossz társak közé keveredtél.

– Bizony, magam sem! Okultam a tegnapi eseményeken. Ezentúl másképp lesz minden.

– Én is remélem, Kenny, és azt hiszem, hogy mi ketten jóbarátok leszünk.

Máskor a reggeli után a játszótér csak úgy nyüzsgött az élettől. Ma nyomott hangulat uralkodott. Két csoportba verődtek össze a növendékek: Tom és Harry köré és feszült figyelemmel lesték szavukat. Mindkettő Percyt magasztalta.

– Mindig azt hittem, – fejezte be mondókáját Tom – hogy Wynnben nagyon kevés van abból, amit egy életrevaló fiútól elvárunk. Most azonban kénytelen vagyok bevallani, hogy Percyben kétannyi férfiasság van, mint bennem.

Az előadás után Tomot kellemes meglepetés érte. A vezetőtanár hívatta és tudtára adta, hogy egy időre felmentette néhány óra alól, hogy azalatt Percyt a latin nyelvtan ismétlésében segítse. Ennél kellemesebb hír nem érhetne volna.

Percy a két hónap alatt, melyet az iskolában töltött, egyet-mást már átvett a latin nyelvtanból. Azonban bármily csodálatos is volt előhaladása, mégsem volt képes oly rövid idő alatt annyit megtanulni, amennyit iskolatársai egy egész év komoly munkája által sajátítottak el. Sokat tudott, de a névragozásokat kivéve, a nyelvtannak bonyolultabb fejezeteit összefüggőleg még át nem vette. Most ezt is megtehetete! Annyival is inkább, mert Tom jól tudta a nyelvtant. Kitűnően tanárkodott. A szorgalmas tanítvány nemsokára jól értette a névmásokat. Majd a változatosság kedvéért a számneveket adta elő.

– Ha így folytatod, nemsokára túlszárnyalod mesteredet – dicsérte egyszer Tom figyelmes tanítványát.

És Percy nemsokára megvalósította fiatal tanára aggodalmát.

18. Még mindig a betegszobában

Percy rohamosan javult. Egészsége nemsokára tökéletesen helyreállt. Csak elővigyázatból kellett még néhány napot a betegszobában töltenie.

Végre ez is elmúlt. Tom Percyt levélolvasásban elmerülve találta.

– Ah Tom, épp jókor jössz. Üdvözetet kell átadnom.

– Nekem üdvözetet? Ugyan kitől?

– Mariska nővéremtől. Halld csak, mit ír: „Mondd meg derék barátodnak, Playfair Tomnak, hogy mi mindnyájan hálásak vagyunk iránta, mivel öcsénkkel szemben oly nagy jóságot, szeretetet tanúsított. Majd imával rójuk le hálánkat.” Nesze, itt van még valami. S a Boldogságos Szűz szép képecskéjét nyújtotta át Tomnak.

– Ezt Anna húgom küldi neked.

– Anna?

– Igen, ez a legfiatalabb húgom. Még csak hat éves. Arra kérte Mariskát, írja meg nekem, hogy nála jobban senki sem szereti Tomot. S ha legközelebb ismét kevesebb cukorkát kap, mint a többiek, elszalad és elpanaszolja baját Tomnak. Barátom, mindig vannak ilyen furcsa ötletei. Néha egész beszédekert mond. Hat éves korához képest rendkívül okos.

– Ha már ez az apró jószág is beszédekert mond, vélekedett Tom magában, milyen okosak lehetnek a többiek. Csak mutatkozzék itt valamelyik, majd elpárologok.

– Még egy szép levelem van – folytatta Percy.

– Melyik nővéredtől?

– Nem nővéremtől, hanem Prescotttól. Bocsánatot kér, hogy előbb nem írt. Csakhogy mostanáig nem használhatta a kezét. Lába is már gyógyul és az orvos is biztatja.

– Percy, ez igazán kellemes hír. Szegény flótás most lássa, hogyan fog az életben két ujjá nélkül boldogulni. Hát még mit ír?

– Bocsánatért könyörög, és arra kér, hogy imádkozzam érte.

– Azt őszintén kéri. Nekem is írt. Tegnap este vacsoránál kaptam meg levelét. Tőlem is ugyanezt kéri és általam Quiptől. Azt is írta, hogy húsvétig magántanuló lesz. Jó volt neki ez a tisztesleges lecke! Legalább észre térítette.

– Szigorúnak mutatkozott az Úr Isten, hogy éreztesse jóságát – vetette közbe Percy.

– Honnan szedi ezeket a mondásokat? – villant fel Tom fejében. – Ezután fennhangon folytatta:

– Percy, benned van valami, ami gyakran csodálatra ragad.

– Igazán? Ez új előttem. Már régen nem láttalak csodálkozni, bármit is tettem vagy beszéltem. Azt hittem, hogy már megszoktál.

– Némileg úgy is van. Egyet azonban mégsem bírok magamnak megmagyarázni. Ha ebbe az intézetbe idegen növendékek jönnek, azokat rendszeren az első napokban megszállja a honvágy, elvesztik minden kedvüket és olyanok, mint a hervadt virág. Ellenben nálad ezt nem tapasztaltam.

– Ez valóban különös. Mikor búcsúztam kedves rokonaimtól, magam is attól tartottam, hogy majd megszáll a honvágy. Aggodalmam alaptalan volt. A honvágy elmaradt. Azt kérde, miért? Néhány körülmény megfejtí a dolgot. Mindjárt kezdetben megismerkedtem derék, jószívű növendékekkel, akik olyan testvériesen bántak velem, hogy szinte szégyenkeztem. Ilyesmit sehogy sem érdemeltem. Ezután jött a sok mindenféle játék, a halászat és az úszás.

– És a mászás – egészítette ki Tom.

Percy nevetett.

– Mindezzel egészen új világ nyílt meg előttem. Ez mind oly szép, elragadó volt és annyira megnyert, hogy honvágyra nem is gondolhattam.

– Úgy van – szakította félbe Tom. – Ez érthető, míg egészséges voltál. De itt a betegszobában vége szakadt minden kellemes változatosságnak. – Biztosra vettem, hogy itt sóvárogsz majd az édes otthon után. És csalódtam, mert sohse láttalak szomorúnak.

– Hogy is lettem volna szomorú, amikor mindig tanultam vagy olvastam. – A latin nyelvtan legjobb szer a honvágy ellen.

Tom nem válaszolt, de érezte, hogy Percy állandó vidámságának még más oka is van. – Percy figyelmét ez nem kerülte el, azért rövid megfontolás után folytatta:

– Nos, hát tudd meg, Tom, neked bevallom az igazat. – Van egy jó barátom, aki sohasem hagy el s valahányszor szomorúság szállja meg lelkemet, őhöz folyamodom. – Lásd itt van a képe!

Ezzel a zsebébe nyúlt és kihúzott egy kis gazdagon díszített tokot, mely Jézus szent Szívének képét rejtette magában.

– Ez fönséges gondolat! – kiáltotta Tom.

– Nemde? Már sokszor tapasztaltam, amikor szomorú voltam, hogy elégséges néhány szót az Úr Jézus szent Szívével váltanom. Mindjárt öröm és bátorság száll belém.

– Különben magam is így szoktam tenni – válaszolt Tom és kihúzott zsebéből egy meglehetősen kopott skapulárét az Úr Jézus szent Szíve képével. – Nincs rajta semmi látnivaló. De ha bosszankodni kezdek vagy zsörtölődni akarok vagy tanulás közben kedvetlenség száll meg, úgy csak zsebembe nyúlok és kezembe veszem ezt a skapulárét. Ez rendesen segít. Lecsillapítja haragomat és kedvet ad a tanuláshoz. Ami a tanítást illeti, – folytatta Tom – ma befejezem tanárkodásomat. Amit tudnod kell, azt már jórészt tudod. Ami meg hátra van, azt te magad is elvégezheted.

Nyolc nap múlva Tom kis csomagot kapott, mely a Percyéhez hasonló tokkal ellátott Jézus szent Szívének képét tartalmazta. A mellékelt cédulán e szavak voltak olvashatók: „Üdvözlét Wynn Mariskától.”

19. A labdajáték

Percy a következő reggelen ment ki először az udvarra rövidre nyírt hajjal. Amikor észrevették, nagy üdvrivalgás támadt. Mindenki közelébe tolakodott, hogy vele kezét szoríthasson. A tisztelet, amellyel körülvették, és félelme, hogy nevetséges lesz társai előtt hosszú haja nélkül, zavarba hozták. – Donnel János észrevette szorult helyzetét, herkulesi alakjával közelébe furakodott, vállára emelte és kivitte a játéktér közepére.

– Hurrá, fiúk! Kezdjük meg! – kiáltotta. – Percy az én pártomon van.

Mint rendező mindjárt szétosztotta a szerepeket.

A játéktér két keskenyebb oldalán állt a két kapu. Nem volt egyéb, mint két-két magas görög p (π) alakú faállvány.

A két párt feladata volt: egyrészt megvédeni a saját kapuját, másrészt a saját labdájukat a másik párt kapuján átdobni.

Ha a labda az ütés után megérintette a földet, csak lábbal volt szabad azt tovább hajtani. De ha nem esett le, meg volt engedve, hogy megfoghassák, ököllel tovább üssék, vagy vele tovább szaladjanak.

A játéknak ezeket a szabályait, amint azt Maurachban játszották, Tom magyarázgatta Percynek, mialatt helyére vezette.

– Jegyezd meg magadnak jól, – végezte szavait – hogy kezdetben majdnem sohasem találsz el a labdát, akárhányszor is próbálsz. Ez azonban nem árt nekünk, mert távol állsz a kapunktól. Ez még az ellenfél kapuja közelében sem árthatna. Csakhogy ott a tolongásban megkeserülhetnék lábszáraid.

– De nem volna jobb, ha közel állnék a mi kapunkhoz?

– Semmi esetre. – Mert ha ott csak egy ütést is elhibáznál, elronthatnád egész játékunkat, így most már mindent tudsz. A fő: mindig jól vigyázni! Jöjj most vissza, míg elkezdődik az ütés. Donnel lesz az első ütő.

A pártok elfoglalták helyeiket. Donnel övéi előtt állt és előtte a földön hevert a labda.

– Rendben van minden? – kiáltott.

– Igen! volt Keenan válasza – aki az ellenpárt rendezője volt.

Donnel hátrált. Azután nekiiramodott, és a labda keringve röpült a légből. Percy magánkívül lett az ámulattól. Egy perccel ezelőtt még a fiúk szótlan és mozdulatlan sorfala között állott. Csak a szemük mozgott várakozással, majd Donnelre, majd a labdára pislantva.

Mihelyt azonban a labda a magasba szállt, több mint száz torokból tört ki a lelkesedés és száz fiú szaladt legnagyobb rendetlenségben az egész téren át.

– Előre, Percy! – kiáltott Tom a csodálkozóra. – Ne bámulj a csillagokba! Helyedre!

Ezzel karon fogta és minden teketória nélkül a tér közepére vonta.

Mialatt ez történt, a labda még a levegőben keringett. Épp az ellenpárt kapuja felé röpült, de Kenny, az ellenpárt kapuőreinek egyike, még idejekorán megkapta.

– Szaladj! – kiáltották pártfelei.

– Üssétek ki a kezéből! – hangzik Percy pártjáról – amelyet ezentúl majd egyszerűen csak a „mi pártunk”-nak nevezünk – s futnak valamennyien a labda felé.

Kennyn látszott, hogy nem gyakorlott játészó, mert tétovázott. Aki pedig ennél a játéknál egy pillanatig is habozik, az elveszett. Végre nagy nehezen elhatározta magát, hogy futni fog. Alig tett azonban néhány lépést, Donnel már mellette termett, s hirtelen magasba ütötte kezéből a labdát.

Most volt itt az alkalom a Kenny-párt kapuján könnyűszerrel keresztüldobni a labdát. A mieink ezt jókor észre is vették. Alig ért ugyanis a labda a földre, már mind ott rajzoltak.

De Kenny emberei is talpon voltak ám, s ugyancsak ügyeskedtek, hogy az ellenséget távol tartsák a fenyegetett kaputól.

Míg ezek történtek, a mi Percynk csak állt és bámult. Hova kerülhetett a labda? Nem is látott mást, mint egy óriási hangyaboly módjára mozgó, kiabáló, taszigáló tömeget, de labdát sehoh.

Nem állhatta meg tovább. Körülnézett s meglátva az átellenében örökődő Playfairt, átkiáltott:

– Ugyan hol lehet a labda, Tom!

Tom, akire a játékban jelenleg szükség nem volt, hogy unalmát elűzze, hatalmas bukfeneket vetett. Megzavartatva multságában, hirtelen talpra ugrott s mosolyogva nézett Percyre.

– Hogy a labda hol van? Hja, kedves barátom, – szólt mosolyogva – azt én is szeretném tudni.

S hogy megmutassa, hogy igazat mondott, maga is a játészókra kezdett figyelni.

– De nézd csak, Tom, – folytatta Percy közelebb lépve – nézd csak, ha nem látnám, el sem hinném, hogy annyian szoronganak azon a kis helyen. Ugyan hányan lehetnek?

– Beleszámítva mi kettőnket, meg ezt a hat őrt itt a kapunál, vagyunk körülbelül százan. – Hanem csak most vigyázz, mert a labda egyszer csak fejünk fölött lesz!

A tolongás és zűrzavar egyre növekedett.

– Ki vele! Ki vele! – harsog az ellenfél.

– Ne engedjétek! – visszhangzott a mi pártunkról.

– Playfair, jer ide! – kiáltja végül Donnel s hangja túldörgi a csatazajt. – Hozd magaddal az öröket is, csak kettőt hagyj helyükön. A labdának benn kell maradnia, ha törik, ha szakad!

– Percy, csak maradj itt – szolt sietve Tom. Aztán a kapu felé fordulva kiáltotta: – Az örök jöjjenek velem, csak Hodder, Skipper maradjanak itt!

Még be sem fejezte szavait, a labda már hatalmas ívben röpült ki a küzdők tömegéből. A véletlen úgy akarta, hogy éppen Percy felé vette útját, aki tanácstalanul állt helyén, mert sejtelve sem volt arról, hogy mit kell most tennie.

Most ijedtek meg ám a mieink.

– Gyorsan, vissza a kapuhoz! – kiáltotta Donnel az örökre.

Az ellenség ujjongott, de ujjongását rögtön elnyomta egy még hatalmasabb diadalkiáltás. Tom ugyanis nem feledkezett meg Percy gyakorlatlanságáról. Mint a villám a bámuló előtt termett, megkapta a labdát, mielőtt még az a földet érte volna, s rohant vele Keenan kapuja felé.

A leírt jelenetek olyan gyorsan követték egymást, hogy a játzók nagy része még nem bontakozott ki a gomolyból. Nem is igen bántották azért Tomot, csak kiáltoztak.

– Elébe! Tartsátok fel! Üssétek ki a kezéből! – hangzott mindenfelől.

De Tomban emberükre akadtak. Mint a csík, úgy siklott el a szembejövők között. Már vagy hármat elkerült, a negyediket is szerencsésen háta mögött hagyta, midőn akarata ellenére egy ötödikbe botlott, akit a nagy sietségben fellökött. De most már tennie kellett ám valamit, mert az ellenség már minden oldalról körülfogta. Földhöz vágta tehát a labdát, hogy aztán majd lábbal rúghassa tovább. Bumm – a labda tovább repült a kapu felé. Tom párthívei már-már minden reményről lemondtak. Ekkor egyszerre örömrivalgás váltatta fel csüggedésüket, a labda szerencsésen átjutott a kapun.

Már ismét a magasban járt s a futkosás újra megkezdődött.

De a labda ezúttal nem tűnt el. Egyetlenegyszer sem esett a földre, mert a játzók kézzel-kézre adták egymásnak. Az egyik hatalmas ütést mért rá, hogy átröpítse az ellenfél kapuján. Egy másik magasra felugorva, visszahajította azt, s a labda ismét visszaröpül. Így ismétlődött ez többször egymásután.

Végre ismét földet ért a labda, de Keenan erős rúgással a többiek feje fölött továbblódította azt Percy felé. És amit senki sem gondolt volna, de legkevésbé maga Percy, az megtörtént: röptében elkapta a labdát.

– Jól van, Percy! – kiáltott Tom. – Most már csak add át minél hamarabb másnak!

Percy szeme csillogott az izgatottságtól. Hirtelen a Keenan-párt kapuja felé tekintett. De ott még igen sokan futkostak. A tér másik részén azonban nem volt senki.

Egyet gondolt tehát, s nagyot kiáltva, rohanni kezdett a saját pártjának kapuja felé.

– Megállj, Percy! Megállj! Nem arra! Vissza! – kiáltott utána Tom, de hangja elveszett a nagy zajban.

Percy pedig csak futott, mint aki erősen meg van győződve, hogy nemes és nagy célért kell küzdenie.

Nagyon természetes, hogy ilyesmire senki sem lévén elkészülve, Percy útjába nem sok akadály gördült. Hármat saját pártfelei közül már szerencsésen elkerült, s végre vagy hatl lépésnyire a kapu előtt megállt. Ott találta Quip Harryt.

– Mit csináljak a labdával, Harry?

– Eh! Add ide! – hangzott a bosszús felelet. S Harry, átvéve a labdát, a földre tette s hatalmas rúgással a tér közepére röpítette.

– Mit csinálsz, Harry?

– Barátom, Percy, itt nem arról van szó, hogy a labdát valahová hajítsuk vagy odavigyük, hanem az ellenség kapuján kell keresztüldobni. Lásd, te most ellenünk játszottál. Béna lábaiddal oly örülten rohansz, hogy a játékot most majdnem elvesztettük miattad.

– Micsoda? Na, ezt igazán sajnálnám. Már hiába, barátom, elnézéssel kell lennetek. Többé nem játszom ily ügyetlenül.

Alig ért Percy e felvilágosítás után vissza táborába, midőn a zűrzavar és lárma újra elkezdődött.

– Fogjátok meg! Elébe! Tartsátok fel! Nála van a labda! Keenannál van!

Ilyen és hasonló kiáltások hangzottak össze-vissza. Keenan erősen tartva a labdát, utat tört magának a tolongókon át és rohant a mieink kapuja felé.

Az ellenség vezére, Keenan bár kicsiny, de izmos alak volt. Futott, mint a nyúl, s feltartóztathatatlanul nyomult előre. Néhányan megkísérelték ugyan lefogni, de látszott rajtuk, hogy maguk sem igen bíznak az eredményben.

De most Tom közeledik feléje nagy vitézül, aki pedig legény volt ám a talpán. Keenan ki akarja kerülni, de Tom megkapja karját és igyekszik visszatartani. Keenan azonban folytatja útját s viszi Tomot magával, mint a héja a verebet.

Az izgatottság most tetőpontra hágott, s oly általános lett, hogy még Percyre is átragadt. Ő is Keenan felé fut, hogy visszatartsa. De Keenan ügyesen kikerüli. Helyette Tomba kapaszkodik. A kétszeres súlyt Keenan nem bírja, ingadozni kezd, majd elbukik, s a labdát kiejti kezéből. Tom egy-kettőre felkapja, Donnelhez hajítja, aki aztán egy jól irányzott ütessel – még mielőtt az ellenpárt magához térhetett volna meglepetéséből – Keenan kapuján röpíti keresztül.

Így jutott Percynek is igen jelentékeny szerep a győzelem kivívásában a nélkül, hogy a labdát csak egyszer is eltalálta volna. Ennyire már csak több heti gyakorlás után vitte.

20. A „Görbe Fülöp”

Ki mint veti ágyát, úgy virrad meg benne. Ifjú barátaink is jó időbeosztással, gyorsan és kellemesen pergették le a napokat az intézetben. A folytonos munka és a testedző játékok testüket, lelküket megerősítették, s már hosszú idő óta misem zavarta az általános jó hangulatot.

Kenny most a legbuzgóbb növendékek egyike volt. Előbbi pajtásaival tökéletesen szakított, s ezúttal csak a jobbakkal érintkezett, Playfairral, Quippel, Wynnel és másokkal, akik elismerten derék növendékek voltak.

Kenny képzettsége igen sokoldalú volt. Különösen sokat olvasott, de minden válogatás nélkül. Ez gondolkozását ferde irányba terelte. Tanács és felügyelet nélkül, egyedül saját hajlamát követte. A vásárolt könyvektől nem sokat követelt, csak hogy olcsók s a mellett érdekesítőek és kacagtatók legyenek.

Egy ilyen olcsó, hiányosan kötött könyvet hozott egyszer P. Middletonhoz, amelyet még régebben úgy csempészett be az intézetbe. Felvilágosítást kért, hogy alkalmas olvasmány-e az?

– Én ugyan olvastam már ezelőtt és semmi rosszat nem találtam benne – tette hozzá nyíltan. De a legutóbbi események után ebben a pontban sem merek már tisztán saját fejem után indulni.

– Jól van, Kenny. Örömmel látom, hogy mily nagy gondod van most némely dologra, amelyet ezelőtt fel sem vettél. Nagyon valószínű, hogy kételyed alapos. Külseje után ítélve, ez valami olyasféle könyv lehet, melyet csupán pénzért nyomtatnak ki, tekintet nélkül arra,

hogy a jó erkölcsöknek árt-e vagy sem. Félek, hogy sokkal veszedelmesebb, mint gondolod. De először majd elolvasom, s aztán megmondom, hogy csalódtam-e.

A könyv egy körülbelül 16 éves diáknak kalandjait adta elő, akit társai különös alakja miatt „görbe Fülöpnek” neveztek. Az elbeszélés igen hatásos volt. Görbe Fülöpöt mint valami rettenthetetlen hőst mutatta be, aki a mellett tréfás, találékony, vállalkozó. Esetlen alakja ellenére ügyes játékos. Röviden minden tulajdonsága megvan, ami a fiatal olvasó lelkesedését számára biztosítja.

– Egy rövid kis történetet olvasok fel nektek – szól másnap P. Middleton az előadás vége felé.

Halk, elnyomott örömszűrés vonult át az osztályon. A hallgatók szeme csillogott a kíváncsiságtól, s jaj lett volna a szerencsétlennek, aki köhögni vagy tollat leejteni merészelt volna.

P. Middleton felolvasott ekkor egy fejezetet Kenny könyvéből. Az iskola, ahová Fülöp is járt, éppen kirándulásra készült. A tanárok egyike, aki hibás kiejtése miatt az egész növendéksereg, de különösen a „görbe Fülöp” gúnyjának folytonos céltáblája volt, azon óhaját fejezte ki, hogy az idén ő is részt vesz a mulatságon. Mivel azonban már meglehetősen öreg volt ahhoz, hogy gyalogszerrel menjen, lovagolni akart. Görbe Fülöp ezalatt valahogyan megtudta, hogy a tanár még soha életében lovon nem ült. Elment tehát hozzá s vállalkozott, hogy egy szelíd, engedelmes lovat szerez számára. A tanár lépre ment, s kapott, mint előrelátható volt – egy látszólag ugyan bárányszelíd, de valójában makacs és tüzesvérű lovat. Ebből persze sok gyönyörűséges jelenet fejtett ki, s a szegény tanár szerencsésnek mondhatta magát, hogy ép bőrrel fejezte be kirándulását.

P. Middleton diákjai egy cseppet sem titkolták derültségüket. Egyesek hangosan és jóízűen kacagtak. Percy volt az egyetlen, akin meglátszott, hogy kellemetlenül érzi magát.

– Ti nevettek, – szól a tanár szigorúan, letéve a könyvet – s ugyan miért?

A nevető arcok egyszerre elkomolyodtak.

– Még egyszer kérdem, hogy miért nevettek, mert ok nélkül senki sem nevet. Miért nem nevettek, ha törtéket osztunk, ha visszaható ígékről van szó? Miért éppen most?

– Azért neveltünk, páter, – szól végre Quip Harry, aki különben ritkán jött zavarba – mert a történet olyan nevetségesen van előadva.

– No jó! Neked legalább volt valami okod. Neked tehát úgy tetszik, hogy a történet nevetségesen van előadva. De most menjünk tovább! Vajon nevetséges-e ez a történet magában véve is?

Meghökkenve néztek egymásra a gyermekek. Ez nehéz kérdés volt.

Végre Percy felnyújtotta kezét.

– Nos, mit gondolsz, Wynn?

– A történet magában véve nem nevetséges, csak azért látszik annak, mert olyan mulatságosan van előadva.

– Jól van, Wynn. Magában véve a történet inkább szomorú. Hanem majd én megmondom nektek, hogy ti tulajdonképpen min nevettek. Nevezzük a gyermeket – amint mondani szokták – valódi nevén. Ti nem nevehettek mást, mint egy haszontalan fickónak éretlen tréfáit.

A tanulók zavartan néztek egymásra.

– De azért ne féljete, én nem haragszom. Ti még sokkal fiatalabbak vagytok, hogysen első hallásra felfoghatnátok ennek a történetnek selejtességét. Mi több, ártalmas voltát. A vonzó előadás persze félre vezetett benneteket.

Kenny, aki feszült figyelemmel kísérte a tanárnak minden szavát, felnyújtotta kezét.

– Nagyon kérem, páter, mutassa ki nekünk részletesen, miért olyan rossz ez az elbeszélés. Én átlátom ugyan, de nagyon homályosan áll előttem.

– Szívesen, Kenny. – Nézd csak, mindenki nevet és joggal nevet, ha valakit megréfnak. De vigyázz! Azt mondom, ha valakit jól megréfnak. Ezt pedig úgy értem, hogy a réfnakozó semmi helytelen eszközt nem használ. A felültetettnek pedig semmi becsületbeli vagy vagyoni, semmi testi vagy lelki kárt nem okoz.

– Most pedig vizsgáljuk meg a mi történetünket. Ez a tréfa, amit Fülöp itt üz, semmi esetre sem ártatlan. Ő ugyanis ajánlkozik, hogy egy szelíd lovat szerez a tanárnak, pedig ellenkező szándéka van, tehát hazudik. Így már az egész tréfának a kiindulása bűnös. Még pedig mennyire bűnös! Jóllehet – mint ti is tudjátok – a hazugság, bár csúnya, de nem halálos bűn. De igen könnyen azzá lehet. Úgy itt is. Skipper, mit gondolsz, mitől lehet tartania annak, aki a nélkül, hogy valaha lovon ült volna, vad lovat kap maga alá?

– Nem lehetetlen, hogy életével fizeti meg első lovaglását.

– És neked, Wynn, mi a véleményed?

– Istenem, én rá se merek gondolni!

– S te mit szólsz, Playfair?

– Szerencsének tarthatja, ha életben marad, ha nem a keze, lába vagy egypár oldalbordája bizonytalanná betörik.

– Tökéletesen úgy van – vagy, ami még rosszabb a csonttörésnél, súlyos belső sérülést szenvedhet. S ámbár itt a tanár minden komolyabb baj nélkül megmenekült, de ez nem „Fülöp” érdeme. Aki réfnakozni akar, annak semmi esetre sem szabad az esetleges súlyos szerencsétlenség elhárítását a véletlenre bízni. Fülöp könnyelmű hazugsága pedig a legnagyobb veszélybe sodorhatta volna a jámbor embert. Azért ez halálos bűn.

Kárhozandóbb, mint a lopás vagy a rablás, melyért pedig fegyházbüntetés jár. Azt hiszem, így már nem találjátok többé nevetségesnek a történetet. Ha az elbeszélés dicsőíti is Fülöp tettét, Isten másképp ítél felette. Isten ítélete szerint ő gonosztevő. – Nos, nem úgy van, – tette hozzá P. Middleton – nem tudjátok, mit nevettek?

Álmélkodva tekintettek a fiúk tanárukra. Szinte bosszankodtak önmagukon, de másrészt láthatólag örvendtek a nyert felvilágosításnak.

– De hogy lehet az, páter, – kérdezte Quip – hogy mi oly ostobák voltunk?

– Az nagyon egyszerű. Az elbeszélő ért hozzá, hogyan kell az olvasó figyelmét a gonoszságról elterelni. Azután meg mindenki, már szinte önkénytelenül kész mindent úgy tekinteni, mint az elbeszélő maga. Annál inkább, minél jobban tetszik a beszéd módja és minél jobban köti le a figyelmet. A mi elbeszélőnk is úgy tesz, mintha Fülöp hazugságát a legkevésbé sem lehetne gáncsolni. És ez a legtöbb olvasót, aki még nem tanult meg önállóan gondolkodni, annyira félrevezeti, hogy csakugyan semmi rosszat sem lát. Különösen csábító, ha a történet jól végződik. A ti nevető kedvetek is bizonyára elment volna, ha az író úgy fejezi be elbeszélését, hogy a megréfnakozó tanár halálát leli. Akkor az egész durvaság, az egész vétek leplezetlenül állt volna előttem. Akkor minden nemesen gondolkozó lélek a helyett, hogy a hőst csodálta volna, szájalommal gondolt volna a szerencsétlenre. És haragudott volna a baj szerzőjére. De most, első tekintetre az ember nem lát mást, mint egy csomó derűtséget keltő eseményt. Elfelejteti a hazugságot, a vétkes könnyelműséget, mely az egész elbeszélés alapja, és a nélkül, hogy ezt észrevenné, nevet rajta – neveti a bűnt.

– De most majd mást kérdezek. Tegyük fel, hogy Fülöpnek sikerült a tanárt hasonló, de teljesen veszélytelen helyzetbe hozni. Mentés lenne-e akkor minden bűntől?

Egyesek igenlően feleltek, mások ingadoztak. Wynn Percy tagadólag válaszolt.

– De miért nem?

Azt már Percy sem tudta.

– No jó, én majd segítek. Ugye tudjátok a negyedik parancsolatot? – Whyte, kiknek tartozunk még a szülőnkön kívül tisztelettel és szeretettel?

– A tanítóknak és mindazoknak, akik a szülőket helyettesítik, továbbá az egyházi és világi előljáróknak.

Többeknek arca egyszerre felderült.

– Nos, Hodder?

– A tett már azért is bűnös volt, mert Fülöp kigúnyolta tanárát. A tanárt minden tanulójának tisztelnie kell, tehát Fülöpnek is.

– De hallottad, hogy a tanár hibásan beszélt és egyáltalában sok különös volt rajta.

– Az nem ok, hogy a tiszteletet megtagadjuk tőle, mert ő azért mégis a szülők helyettese marad és így tisztelni kell.

– Nagyon jól van, Hodder. Nem lenne benne semmi gáncsolnivaló, ha Fülöp valamelyik hozzá hasonló pajtását tréfálja meg. De tanárával szemben ez határozott meggyalázás. Annál is inkább, mert Fülöp ezáltal osztálytársait is hasonló durvaságokra csábította.

– Most láthatjátok a kettős bünt, amely itt a tréfának és vidámságnak szelíd leple alatt rejtőzik. Jaj az olvasónak, aki a titkos mérget észre sem veszi. Lassú, észrevétlen, de biztos a hatása. A nélkül, hogy az olvasó a bűn tudatára ébredne, elkezdi lassankint a hazugságot. Az előljárók megvetését, a könnyelműséget tréfának, sőt hőstettnek tekinti, amint csak valami neveléséget talál rajtuk. Egy könyv persze nem okoz mindjárt ily romlottságot, de vannak olyanok is, amelyeknek egyszeri elolvasása örökre megrontja az ártatlan szívet.

Még egyet. Azt hiszem, világosan látjátok most már azt is, hogy bizonyos érettség s különösen nagy önállóság szükséges ahhoz, hogy valamely könyvben az ártalmas elemet biztosan fellelhessük.

P. Middleton szavai élénk hatást keltettek. Tanulói közül igen sokan, akik eddig titokban a ponyvairodalom termékeiben gyönyörködtek, most utálattal fordultak el azoktól. Az egész osztályban ezután nagyban igyekeztek azon, hogy jó könyvekhez jussanak.

Percy barátunk e közben egyre haladt a jó irányban előre. Élénkebben és vidámabban ragyogtak az ártatlan kék szemek. Arcán, mely éppen oly kedves volt, mint az iskolai év kezdetén, most a viruló egészség rózsapírja díszlett. Egész fellépése határozottabb és biztosabb lett. Az egészséges, szabad levegőn való mozgás megerősítette s még egyre fejlesztette törekeny kis barátunkat. És a kezei, hej! Playfair alighanem meggondolta volna, hogy kiálljon-e még egyszer ütéseinek.

A hetek azután csendesen teltek egész karácsonyig. De emez ünnep fontos eseményei nagy befolyással voltak Percy későbbi életére.

Láttuk, mily gyorsan tette le Percy kisleányos viselkedését, amellyel Maurachba jött. Tanúságot tett róla, hogy van benne elég áldozatkészség és nagylelkűség, hogy keresztényhez illően állhasson meg az életben. Már felebaráti szeretete is több volt, mint egyszerű szeretet a jóbarátok iránt. Ez a hős szívre valló tulajdonsága a háládatosságban nyilatkozott meg azok irányában, akik jót tettek vele. Látókörének még nagyban kellett növekednie, de a vallásos érzület, mely már egész lényét áthatotta, nagy reményekre jogosított.

21. Az utcai harc

Egy verőfényes decemberi nap délutánján három intézeti növendéket látunk a város felé vezető úton gyalogolni. Vidáman lépdeltek a hideg széllel szemben, amely csakhamar vörösre festette arcukat.

– No, már csak nyolc nap van hátra! – mondotta Donnel.

– Valóban, – viszonzta Keenan – s azután vígan élünk egy álló hétig! – Hanem az éjjel ugyancsak derekasan fog fagyni. Már most is oly hideg van, amilyen még nem volt ezen a télen.

– Bizony, én is azt hiszem, hogy erősen fagy! – szólt Percy, a jókedvű társaság harmadik tagja. – Tegnap már megérkeztek korcsolyáim és már úgy szeretném megpróbálni, milyen is az a korcsolyázás.

- Micsoda? – kérdezték a többiek csodálkozva.
- Hát te még nem is tudsz korcsolyázni?
- Nem bizony – felelte Percy mosolyogva. – Nekem eddig még nem is volt szabad testvéreimmel a jégpályára mennem.
- Megfoghatatlan! – szólt Keenan. – Én nem is tudom elképzelni, mit csinálhat egy fiú télen, ha nem tud korcsolyázni. De ne búsulj, hamar bele fogsz jönni, majd mi is segítünk.
- Tényleg, meg kell vallanom, mostanáig nem szerettem a telet.
- Nem csodálom! – nevetett Donnel. – Akinek kezében még hólabda sem volt, aki nem tudja, mi a korcsolyázás és nem ült még sohasem szánon. Aki minden hópehelytől fél, mi örömet találhat az ilyen télen. Én a magam részéről százszor többre becsülöm a telet a nyárnál.
- Igazán? – No, én nem hittem volna, hogy még ez is lehetséges.
- Pedig én is azt tartom – erősítette Keenan.
- Fényes jégtükör és melléje egy pár még fényesebb korcsolya! Hurrá! Aztán repülünk a ropogó jégpályán, hogy a szél sem ér nyomunkba. Ez aztán az élet!
- Ilyen és hasonló vidám beszélgetés közt hamar elérték a várost.
- Egy kis időre el kell távoznom, szólt ekkor Percy, aki engedélyt kapott, hogy kesztyűt és más egyéb apróságot vehessen magának.
- Jól van, tehát a viszontlátásig! – volt a válasz. Percy egy közeli üzletbe sietett. Itt mindent bevásárolt. Már sokáig várározott társaira is, de azok csak nem jöttek. Végre megindult magánosan hazafelé, folyton maga körül tekintvén, nem bukkannak-e elő valahonnan az elmaradt pajtások.
- A városon kívül, ahol a főutca épületsora megszakad s csak egyes házak emelkednek az út mentén, egy csoport fiút pillantott meg. Lärmájuk, éles nevetésük hangos jókedvre vallott. Valamit körülállottak, amit azonban Percy nem vehetett ki, mert ott feküdt a földön éppen a közepén. Szemmel láthatólag ez volt nevetésüknek és örömrivalgásuknak oka.
- Amint Percy mégis közelebb ért, fájdalommal tapasztalta, hogy ez a vígság nem egyéb, mint a legdurvább káröröm. Egy úriasan öltözött fiatalember hevert a földön önkívületi állapotban. Fején egy könnyen vérző sebbel. A fiatalember részeg volt. Arcvonásai bambák, kifejezés nélküliek. Kalapja piszkosan, gyűrötten feküdt mellette.
- De ami Percy részvétét leginkább felébresztette, az egy különös jelenség volt. A részeg fiatalember mellett egy előkelő ruhájú, megnyerő külsejű, nyolc-kilenc éves fiúcska térdelt. Arcán a félelem halványsága és a szégyen pírja váltakoztak. Könnyes szemét a legmélyebb fájdalom kifejezésével függesztette bátyjára. Hóna alól kicsúszott könyvei szanaszét heverték körülötte, s arra engedtek következtetni, hogy éppen az iskolából ment hazafelé. A szívtelen apróságok pedig, akik őt körülállották, nem voltak mások, mint saját osztálytársai, akikhez még néhány utcai suhanc is csatlakozott.
- Lincoln! – könyörgött a gyermek zokogva – kelj hát fel és jöjj velem haza!
- Rázd meg már egyszer! – szólt egy durva hang.
- Ez ugyan hosszú kortyokat nyelhetett – gúnyolódott egy másik.
- Várj csak egy kicsit – kiáltott egy harmadik hátulról, majd én mindjárt ott leszek s megmutatom, hogy kell őt lábra állítani. Percy felháborodott ily lelketlenség láttára. E tréfa hallatára ökölbe szorította kezét.
- A szegény kisfiú azonban mit sem vett észre a gúnyolódásokból, hisz egész figyelme bátyjára irányult.
- Lincoln! – rimánkodott a szegény reszkető hangon, jöjj velem haza! Lásd, oly szomorú lesz a papa, ha ismét ilyen állapotban lát téged itt feküdni.
- Beszélj hát hozzá hangosabban! – kiáltott ismét az egyik. – Talán nagyot hall!
- Ez már okos tanács! – szólt egy másik. – De íme, itt jön Kracher. Ő bizonyára még okosabbat fog adni.

Kracher valamivel nagyobb, nem éppen barátságos és szelíd tekintetű suhanc volt. Ő, amint ezt örömteljes fogadtatása is mutatta, valamennyi cimborái előtt nem kis tekintélyre tett szert. Mint valami szakértő előtt, készséggel nyitottak neki utat, s ő azonnal ott termett a közepén siránkozó gyermek mellett.

– Majd felébresztem és kijózanítom én ezt mindjárt! – mondotta hencegve és leguggolt a szerencsétlen fiatalemberhez, hogy megragadja vállát.

De ekkor hirtelen felugrott a kisfiú, lángoló tekintetével végigmérte a tolakodót, úgyhogy önkénytelenül is meghátrált, és félig haragosan, félig sírva rákiáltott:

– Hadd nyugton őt! Ne nyúlj hozzá! Ő az én bátyám! – s erélyes lökéssel visszataszította.

– Az nekem mindegy, vajon bátyád-e vagy sem – felelte Kracher s megfogván a részeg ember vállát, hatalmasan megrázta.

Percy erre nem tudta tovább türtőztetni haragját. Utat tört magának Kracherhez s felindulástól reszkető hangon ráivallt:

– Szégyelld magad, te lelketlen fickó! Ha már e szerencsétlen ember iránt nincs szíved, legalább e szegény, gyámoltalan gyermeket kíméld meg zaklatásodtól.

Kracher, mint az utcai gyerekek ünnevelt hőse, eddig ahhoz volt szokva, hogy minden tettét csodálkozás és dicséret kísérje. E teljességgel nem várt ellenállás most annyira kihozta sodrából, hogy hamarjában nem tudott mit válaszolni, s egyelőre visszahúzódott a többiekhez. Körülálló társai nem tudták megérteni, hogy mer egy ily ismeretlen, vékony legényke, akit arcáról ítélve inkább leánynak, mint fiúnak lehetett tartani, a legyőzhetetlen Kracherral szembeállni. Egy kis időre volt szükség, hogy a csodálkozást ismét az előbbi pajkosság váltsa fel. Így történt, hogy a szegény gyermek egy pillanatra megszabadult társai bosszantásaitól.

Csak hogy ez a nyugalom nem tartott sokáig. A gúnyolódás, amint előrelátható volt, fokozott hévvel indult meg Percy ellen.

– Ejnye, de rátartós egy baba! – hallatszott csakhamar.

– Jobb lesz, ha hazamegy a mamáéhoz, szegény fiúcska!

– Nem ismeritek őt? – Ez egy tacsó az intézetből.

– Hát van-e engedélyed a kimenetelre?

Erre már a hős Kracher is jónak látta, hogy sorompóba lépjen s azért Percy felé közeledett. Az bátran, jogos szemrehányással és nemes haragtól kipirult arccal nézett eléje.

– No, magadhoz tértél már, te hengegő?

E kicsinylő szavakkal akarta Kracher mély megvetését és mellőzését éreztetni Percyvel, s mintha rá sem hederítene, ismét a részeg ember és a mellette álló gyermek felé fordult.

De Percy útját állta.

– Aljasok vagytok! – kiáltotta feléje.

– Aljasok? – ismételte Kracher. – Ne mondd ezt nekünk még egyszer!

– Bizony ez aljas dolog, nagyon is aljas!

– Halljátok őt? – fordult most Kracher a csoporthoz. – Halljátok? Hát eltűrjük ezt magunkon?

– Járassuk el vele a vesszőtáncot! – szólt egy hang.

– A vesszőtáncot! A vesszőtáncot! – kiabálták minden oldalról kárörvendve.

Kracher megragadta Percyt és erősen tartotta, míg a többiek egymással párhuzamosan, két sorban állottak fel, úgyhogy a két sor egymással szembenézett.

A részeg emberről, aki csoportosulásuknak eredeti oka volt, most teljesen elfordult a figyelem.

A kis testvér pedig tágra nyílt szemekkel kísérte mindazt, ami előtte végbement. Sehogy sem tudta magának kellőleg megmagyarázni, miben is török fejüket ezek a fickók. Annyit mégis megértett, hogy mindez az ő megmentőjének, Percynek rovására történt. Melléje sietett tehát s mindkét karjával átölelte s amily hangosan csak tudott, segítségért kiáltott. A közelállók elrámogtak onnan és visszataszították.

E közben sorfalat képeztek. Kracher tehát a sor elejére cipelte Percyt és betaszította a fiúk közé. Erre rögtön megindult a hajsza. Ökölcsapásoknak és a kegyetlen vesszőzésnek egész özöne hullott Percyre. A gyenge fiú, aki ilyen vadságokat még névről sem ismert, mindjárt az első lépéseknél a földre rogyott. Durva kezek ragadták meg, hogy fölemeljék. De e visszataszító látványnak hamar vége szakadt. Egyszerre, Percy nem tudta miképpen, szétugrott az egész banda és közülük három egész hosszában terült el a földön mellette.

22. „Kerékdás”

E fordulatot Donnel és Keenan váratlan megjelenése idézte elő. Mindenekelőtt Percyt állították ismét talpra s aztán szemlét tartottak a küzdőtéren.

A földhöz vágott három fickó ezalatt gyorsan felugrott s vitték irhájukat, amint csak lábuk bírta. Mindennek ellenére félniük lehetett, hogy Kracher s vele az egész csapat nem egykönnyen adja fel a harcot kettőjükkel szemben. Kracher tényleg csakis azért hátrált meg, mert azt hitte, hogy még egy nagyobb csapat maurachi növendék van a közelben. E szerencsés felfedezés nem válhatott a mi három jóbarátunk javára.

– János, – szólt Keenan – legokosabb lenne elszaladnunk. Ők egy pillanat múlva itt teremnek, s dühük még egyszer akkora lesz. Mit tehetünk mi ketten húsz ellenében? Aztán ki tudja, miféle durvaságot kell majd elszenvednünk?

– Micsoda? Elszökni? – Soha! – jegyezte meg Donnel.

– Egy tucatnak egymagám állok elébe, s ha te addig a többivel nem tudsz elbánni, hát elillanhatsz, majd megmutatom én azoknak is az utat. – Halld csak, most hívják egymást össze. – Jöjjetek csak! Tudunk mi még kurucabbak is lenni, ha akarjátok!

– Gondolj Percyre, János! Kettőnknek pompás kis testgyakorlás volna, de Percy az ilyen tréfákat nem szokta meg.

– Hisz ő hazaszaladhat egyedül is. Mi addig feltartóztatjuk a suhancokat, hogy ne üldözhesék. Szaladj, Percy! Neked semmitől sem kell félned.

De Percy, aki az izgalmas esemény egész tartama alatt szokása szerint imádkozott, semmi kedvet sem érzett ahhoz, hogy a felszólításnak eleget tegyen.

– Nem, én veletek maradok!

– Ugyan, mi jut eszedbe? – igyekezett őt rábírní Keenan. – Nem látod, hogy már köveket szednek? – Ni, most látom csak, mennyire fel van horzsolva a lábszárad. No, itt már nem lehet tréfálnunk!

– Most már csakugyan menekülnünk kell! – szólt Donnel megadással. – Vagy én, vagy te majd vinni fogjuk őt. Itt egymagában egyikünk sem maradhat.

Ezzel megragadta és vállaira kapta Percy-t s aztán nekiiramodtak és futottak, ahogy csak bírtak az intézet felé.

Az ellenség legkevésbé sem számított erre a fordulatra. Annál nagyobb lármával és gyorsasággal gyürkőzött tehát neki, hogy a menekülőknél nyomába érjen. A vad hajsza megindult.

Donnel, bár nemigen érezte a ránehezülő terhet, mégis könnyen megérthetjük, hogy nem futhatott oly gyorsan, mintha teljesen szabad lett volna. Keenan, aki időnkint hátranézett, figyelmeztette őt, hogy az üldözők csapata percről-percre közelebb ér.

– Tégy le engem, Donnel! – könyörgött Percy.

– Tudok én még valahogyan szaladni! Nem félek. Még a kötől sem ijedek meg. Végtére ha utol is érnek, ez mégsem volna oly veszedelmes, mintha ti kerülnétek kezeik közé.

– Csitt, gyermek! – szólt Donnel. – A mi csontjaink valahogy majd csak meggyőzik a veszedelmet, de a tieid nem. Azt hiszed, a magunk bőrét féltettük, amikor onnét megfutamodtunk?

– Cserben hagyál-e te bennünket? – folytatta Keenan. – Hollá! Ezek már nagyon is szorítanak bennünket. – Várj csak, János, egy jó gondolatom támadt! Vállaimra rakhatnád Percy lábait, akkor csak testének felsőrésze nehezednék rád.

– Pompás! No, Percy, most megfelezőnk. Csak vigyázz, hogy valahogy szét ne húzzunk, különben két darabban kerülsz haza.

Újult erővel folytatták tovább útjukat.

Egyébiránt nemcsak nekik vált előnyükre, hogy a meghátrálást választották. A szegény részeg embernek is, aki ezalatt magához tért és mások segítségével, kis öccsével együtt zavartalanul eltávozhatott.

Donnel és Keenan, jóllehet megosztották a terhet, most sem futhattak oly gyorsan, mintha csak egymaguk lettek volna. Üldözőik hangja, habár nem is oly gyors időközökben, mint azelőtt, mégis inkább kivehetőbbé és érthetőbbé vált. Csakhamar egy kő is repült feléjük, amely Keenant térdén alul eltalálta.

– Jól célzott a gonosz! Éppen oda talált, ahol lábszáraim a legizmosabbak. Ne de semmi. Halló, Percy, egy-kettő, és menten a célnál vagyunk. Két perc alatt elérjük a hidat, csak ne aggódj! Lesznek még ennél különb kalandjaid is.

– En egy cseppet sem aggódom – szólt Percy megnyugtatólag az ő megszokott, kedves mosolyával. Tudom, hogy jó kezekben vagyok.

– György, – kiáltott egyszerre Donnel – nézd csak, nem két növendék az ott a hídon túl? Keenan igenlőleg bólintott.

– Hurráh, Ryan és Zieler! – ujjongott a pompás felfedezésen. Ryant és Zielert már ismerik előbbi elbeszélésünk olvasói. Ők is azon kilenc vitéz közül valók, akikkel szemben Tom Playfair oly mesteri ügyességgel védte a hóvárat.

Most Donnel kiáltott rájuk teljes erejéből. De mindhiába, még nagyon távol voltak.

Ekkor egy éles síp hangja hallatszott. Percy ugyanis megtartotta magának P. Middleton sípját a prériken átélt kalandjának emlékéül. Ez most jó szolgálatot tett mind neki, mind két társának.

Ryan és Zieler a síp szavára körülnéztek. Egy pillanat alatt átértették a helyzetet és szélsébséggel rohantak előre.

Pusztá megjelenésük is megtette a kellő hatást. Már messziről meglátszott, hogy ezekkel nem tanácsos kikezdeni, mert oly leckét adnak, amilyent könyvből nem lehet tanulni. Amint ezt az ellenség meglátta, menten inába szállt a bátorsága s rohant, mint a szél, vissza a városba.

Különösen Ryan okozott nagy rettegést. Hatalmas termete, nemkülönben marcona tekintete még olyan szívben is félelmet ébresztett, amely éppen nem ijed meg a maga árnyékától. Ryan tízéves lehetett, mikor első ízben lépte át a maurachi intézet küszöbét. Az életrevaló, pajkos legényke az első évben állandóan hadilábon állott a tanárokkal és felügyelőkkel, s csak lassan és nehezen sikerült neki féktelen természetét helyes korlátok közé szorítani. Nagy volt tanárainak öröme, midőn már annyira vitte, hogy nyugodtan tudott ülni a padban és nem zavarta az előadásokat. Ettől kezdve mindig jobban kielégítette előjáróit. Korántsem volt ő olyan keményfejű, mint amilyennek látszott. Különösen az utóbbi években példás viseletet tanúsított, Ryant mindenki úgy ismerte, mint feddhetetlen, szeretetreméltó növendéket. Áldozatkészségével kivívta magának összes barátjai nagyrabecsülését és szeretetét. Külsejéről ugyan senki sem olvasta volna le a szép tulajdonságokat. Sőt ha valami rablóvezért, keresztényüldöző császárt vagy más ily zsarnokot kellett a színpadra hozni, mindig az ő alakját használták fel. Ezek voltak Ryan megszokott szerepei. Nem is kellett magát nagyon megerőltetnie, hogy megnyerje a nézők tetszését és tapsait.

A hídra érve, megállapodott a három menekülő.

– Végre mégis csak ők hátráltak meg, nem mi! – szólt Keenan meglelégedéssel.

Percy örült, hogy újra a maga lábán állhatott. Fáradtan támaszkodott a híd karfájára. Ennek gerendái mentették meg annakidején Tom Playfairt, midőn a késő éjjeli órákban hősi önfeláldozással belevetette magát a rohanó vízárba, hogy barátjainak segítséget hozzon. – Mégis észre lehetett rajta venni, hogy fájdalmai vannak.

E közben Ryan is a hídra ért, még jóval Zieler előtt.

– Én mindig azt gondoltam, – szólt hozzá – hogy ti vagytok a világ legjámborabb emberei, s íme, most harcban látlak az egész maurachi fiatalsággal? Ugyan mi lelt benneteket?

– Hát Wynn Percy szeleburdiságában vagy húsz-harminc suhancba belekötött, hogy megpróbálja, mi minden érheti e mellett az embert.

– Én csak rá akartam őket venni, hogy ne bántsanak egy szegény kisfiút, akinek bátyja eszméletlenül feküdt ott mellette az utcán – védekezett Percy. – Annyira elszorult a szívem, mikor ezt láttam, hogy már sehogy sem tudtam magam tovább türtőztetni.

– Bizony, ha Keenan és én nem jövünk idején, hogy kihúzzuk őt a hínárból, akkor alighanem elrontották volna Percy karácsonyi jókedvét. Éppen azon voltak, hogy vesszőt futtassanak vele.

– A gonoszok – szólt Ryan megvetéssel. – Percy, te igazán derék fiú vagy. – De nézd csak a kezedet! Hiszen vérzik!

– Elestem és valószínűleg akkor kaptam ezt a sebet.

– Még jó, hogy észrevettük. – Ezzel Ryan előhúzta zsebkendőjét, hogy vele Percy vérző kezét bekösse.

– Alighanem lábadat is megsebeztek. Szegény fiú, hisz alig állsz a lábadon. No és az arcod! Az ajkad föl van dagadva. Valami néger gyerekhez hasonlítasz. Igazán, így még csúfabb vagy, mint én – ezzel pedig sokat mondtam. Vigyétek őt és adjátok át a betegápoló

testvérnek! Ha most rögtön össze nem ragasztják flastromokkal, darabokra mállik széjjel. – Te pedig Donnel, úgy látom, hatalmas ütést kaptál az arcodra!

– Azt az első összecsapáskor kaptam egyiküktől. De azután szedte ám a lábait, amilyen gyorsan csak bírta.

Tényleg, Donnel arca erősen dagadt és a daganat még egyre nőtt.

– Ryan, – fordult most Percy megmentőjéhez – engem még mindig aggaszt a részegnek és annak a gyámoltalan kisfiúnak sorsa. Félek, hogy még bajuk történhetik.

Donnel igyekezett őt megnyugtatni:

– Azt alig hiszem, mert közel vannak a házakhoz. Sőt azon csodálkozom, hogy már előbb nem jött valaki segítségünkre. Bizonyára nagyon gyorsan történt az egész dolog.

– Mindazonáltal, hogy téged megnyugtassunk, – vágott közbe Zieler, aki a párbeszéd szavait hallotta – Ryan és én majd elmegyünk a helyszínre és meggyőződünk, hogy biztonságban vannak-e már. Bár azt gondolom, hogy ott reánk már nem lesz szükség.

A betegszobában az ápolótestvér azt a vigasztaló kijelentést tette, hogy Percy sérülései nem súlyosak és nem fogják karácsonyi ünnepeit elrontani.

23. Két levél

Másnap az intézet rektora a következő levelet kapta:

*Főtisztelendő Rektor Úr!
Mélyen tisztelt Uram!*

Sürgős üzleti ügyeim nem engedik, hogy személyesen köszönjem meg nagyra becsült intézete néhány növendékének jóságát. Sajnálatraméltó atyja vagyok annak a fiatalembernek, akit az ön növendékei tegnap oly hősiezen oltalmaztak meg a csőcselék ellen. – Keserű szegyenérzet fog el, amikor be kell vallanom, hogy az ifjú, aki részegen hevert az utca porában, az én fiam volt. De annál nagyobb hálám a három derék növendék iránt. Az ő közbelépésük legalább a további gyaláztól megóvta családom hírnevét. – Nevüket nem tudom, s így Önhöz fordulok. Főtisztelendő Rektor Úr, kegyeskedjék nekik hálámat tolmácsolni. Leginkább megilleti elismerésem azt, aki Frank fiamnak, a gyászos eset szemtanújának előadása szerint hármuk közül a legkisebb volt. – Úgy látszik, ő volt a többinek vezetője.

Mihelyt körülményeim engedik, Főtisztelendőséged engedelmével meg fogom látogatni az intézetet és akkor majd személyesen is megköszönöm annak a bátor kisfiúnak és társainak fáradságát. – Azt sem hallgathatom el, hogy a tegnapi eset alaposan megváltoztatta az önök intézetéről eddig táplált nézetemet. Kérem, szíveskedjék nekem az intézet rövid ismertetését elküldeni, mert meglehet, hogy nemsokára szükségem lesz rá.

Fogadja, kérem, legmélyebb tiszteletemnek őszinte kifejezését.

Főtisztelendőségednek igaz híve:

Marschall Arnold

A Marschall-név nem volt ismeretlen a Rektor előtt. Az, aki ezt a nevet viselte, egyike volt a város leggazdagabb kereskedőinek. Mindenki úgy ismerte, mint minden vallásnak, de különösen a katolikus vallásnak ellenségét. Két fia volt neki, akikre teljesen ráillett az a személyleírás, melyet Percy a két testvérről adott.

Az idősebb fiú már kezdettől fogva nem a legjobb úton haladt, s atyjának, aki minden vallásgyűlölete mellett is sokat adott a tisztességre, folytonos keserűséget okozott. De azt

mégsem gondolta volna senki, hogy ennek a gazdag, előkelő családnak fia az iszákosságnak legyen rabja.

Úgy látszik, –mondotta a Rektor magában, mikor a levélnek végére jutott – úgy látszik, hogy a fiatal Marschall nemhogy javulna, hanem mindinkább lefelé tart a lejtőn. Legalább azelőtt nem lehetett róla ilyesmit hallani.

Ami Percyrt illeti, ő egy szóval sem értesült Marschall úrnak tervbe vett látogatásáról. A Rektor azt akarta, hogy ez Percynek kellemes meglepetést szerezzen. Meg azután valami homályos sejtelem azt súgta a Rektornak, hogy a látogatásnak nagyobb jelentősége lesz magára Marschall úrra, mint amennyit leveléből ki lehetett venni.

A kereskedő megkapta a kívánt értesítőt és egy rövid kísérő iratban közölte vele a Rektor a három növendék nevét is. Abban teljesen igazat adott a Rektor Marschall úrnak, hogy a növendékek dicséretes tettének oka vallásos nevelésükben rejlik, – de megjegyezte azt is, hogy ez derék, katolikus szüleiknek érdeme; az intézeti nevelés csak fejlesztette és erősítette bennük azt a jó szellemet, amit már a szülői házból hoztak.

Néhány nap múlva Marschall úr újra fölkereste levelével a Rektort. Ezúttal azt kérte tőle, hogy küszöbön álló látogatása alkalmával őszintén föltárhassa előtte hit elleni nehézségeit, amelyektől már szabadulni szeretne. Levelének az a része, amely a benne végbement hirtelen változásnak okát adta, így szólt:

– Főtisztelendő Úr úgy ismer engem, mint kikiáltott istentagadót. És ez igaz: hitemet még mint fiatal ember elvesztettem a vallástalan iskolákban és a hitetlen emberek társaságában. Sőt mi több, odajutottam, hogy valamennyi vallás közül saját vallásomat, a mi katolikus hitünket gyűlöltem meg leginkább.

Feleségem, aki azóta elhunyt, ugyanúgy gondolkodott, mint én, így gyermekeink teljes vallástalanságban nőttek fel. De nagy gondunk volt a gyerekek kiképzésére. Ott, ahol szükséges volt, szigorúan bántunk velük, úgyhogy kezdetben igen meg voltunk elégedve az eredménnyel. Joggal remélhettük, hogy idősebbik fiúnk megvalósítja a hozzáfűzött reményeket és hasznos, munkás tagja lesz a társadalomnak. Gyermekeibeiben ő volt az én örömöm és büszkeségem, úgy mint most öccse, a kis Frank. Lincoln idővel a főiskolára került. Ez az iskola, éppen mert felekezet nélküli, azaz vallástalan volt, erkölcsileg tönkre tette. – Itthon, a szülői házban még elég volt szenvedélyeinek megfékezésére, ha emberi méltóságát és a becsületet állítottam szeméi elé. Meg azután szüleit nem akarta rossz magaviseletével megszomorítani. De mihelyt szülei házát elhagyta, megszűntek ezek a korlátok, és nem volt többé semmi, ami kitörő szenvedélyeit visszatartsa. – Ha sohasem láttam át, akkor most fiamnak viselkedéséből kellett meggyőződnöm, hogy az embernek, ha az erény és tisztesség útján akar maradni, egy mindentudó és mindenható Biróra van szüksége, aki látja az embereknek legtitkosabb gondolatait is, és aki megbünteti a vétkest még akkor is, ha az a földi igazságszolgáltatást elkerülte.

Ha azt vettem fiamnak szemére, hogy kicsapongó élete áztat mennyire lealacsonyítja emberi méltóságát, mi volt a felelet? – Hát ki parancsolhatja meg nekem, hogy úgynevezett emberi méltóságomat le ne alacsonyítsam? Mi hasznom nekem abból az emberi méltóságból? Semmi, éppenséggel semmi. Míg ha vágyaimat kielégítem, akkor legalább élvezek, és ez többet ér nekem mindenféle „emberi méltóság”-nál. – Erre nem felelhettem volna mást, mint amire még kisgyermek koromban tanítottak: Isten azt akarja, hogy emberhez méltó életet éljünk. – Ez a felelet eldönthette volna a vitát. Ámde az Isten nevének még kimondásától is irtóztam.

Így tartott ez jó ideig. De mikor láttam, hogy Lincoln egyre mélyebben süllyed a posványba, – feleségem és több gyermekem pedig rövid idő alatt egymás után elhaltak, lassan a megtérés gondolatával kezdtem foglalkozni. De büszkeségem mégsem engedte, hogy meghajoljak. Ez időben egy kitűnő katolikus irányú munka is került kezembe. Érdeklődéssel

olvastam, bár nem fogadtam el elveit. Mindamellet hatott rám a könyv, mert fokozta kétségeimet és nyugtalanságomat.

Végre Wynn Percy megadta kétségeimre a feleletet. Ti. állandóan abban a meggyőződésben éltem, hogy a katolikus vallás csupa gyöngé, szűkkeblű és gyáva jellemeket nevel. És íme, most azt kellett látnom, hogy egy gyermek, aki teljesen katolikus szellemű nevelésben részesült, a bátorságnak és nagylelkűségnek oly ritka szép példáját mutatja fel, amely bármely felnőttnek becsületére válnék. Hogy ismeretlen embertársán segítsen, kitette magát a veszélynek. És valószínűleg drágán kellett volna megfizetnie hőstettét, ha két, hasonlóan katolikus nevelésű fiú segítségére nem jön. Meg vagyok arról győződve, hogy sem Lincoln, sem az ő társai nem cselekedtek volna úgy, mint Wynn Percy. És mikor önmagamot megvizsgáltam, kénytelen voltam bevallani, hogy akkor, amikor még Istenben hittem, magam is sokkal önzetlenebb voltam, mint most. El kellett ismernem, hogy az istentagadás kiöli az emberből az önzetlenséget, mert ha egyszer Istent elveti, nincsen az embernek többé oka, hogy felebarátját minden haszonlesés nélkül szeresse.

Ismét elővettem a könyvet, amelyet már egyszer félretettem, és mivel egész napomat üzleti ügyeim foglalták le, éjjelenként olvastam. Egészen más fényben láttam már mindent. Új világosság áradt lelkembe. Remélem, hogy Főtisztelendőséged holnap utolsó kétségeimet is el fogja oszlatni. Akkor már csak az van hátra, hogy leszámoljak elmúlt életemmel és kibéküljek Istenemmel.

Ami Lincolnt illeti, nem hiszem, hogy őrajta már segíteni lehetne. Kénytelen vagyok őt szomorú sorsának átengedni. De a kilencéves Frankot még meg lehet menteni. Bátyjának példája még nem foghatott rajta, mert Lincoln az utóbbi években alig volt itthon, és én igyekeztem a két testvért egymástól lehetőleg távol tartani. Azt akarom, hogy Frank vallásos nevelésben részesüljön. Ezt a szülői házban nem kaphatná meg, s azért nagyon szeretném, ha az Önök intézetében helyezhetném el. Eddigi tanítóinak nyilatkozata szerint jó tehetségű fiú, úgyhogy már engem is nem egyszer meglepett éles felfogásával és önálló gondolkozásával.

Ha Főtisztelendő Úrnak nincs ellenére, holnap az iskolai ünnepély után Frankkal együtt tiszteletemet fogom Önnél tenni és ugyanakkor bátor leszek még egynéhány dologra vonatkozólag Főtisztelendőséged tanácsát kérni.

Deo gratias! ezekkel a szavakkal tette le a Rektor a terjedelmes levelet és szíve mélyéből hálát adott Istennek, hogy ismét egy pusztulásnak indult lelket mentett meg.

24. Az ünnepély

Nagy napjuk van ma a növendékeknek: ma van az első harmadot bezáró iskolai ünnepély, amelyet a bizonyítványok és a jutalmak kiosztása követ. Az ünnepélyt az intézet zenekara nyitotta meg. A hallgatóság türelmetlenül várta az ünnepély fénypontját, a bizonyítványok kiosztását. A P. Rektor ott állt a gazdagon feldíszített emelvényen. A jutalomra méltó növendékek névsorban léptek elő, hogy kitüntetésüket a P. Rektor kezéből átvegyék.

Nem egy ismerős névvel találkozunk a kitüntetettek közt.

Itt találjuk Donnel Jánost is. Mikor hallotta, hogy nevét kiáltják, zavartan, szinte magából kikelve törtetett a körülállók csoportján át a rektor felé. Hatalmas tapsvihar zúgott fel a teremben, úgyhogy a szegény Donnel, aki ilyesmire nem volt elkészülve, füle hegyéig elpirult.

Utolsónak Wynn Percy következett.

Megható látvány volt, amint ez a kisfiú az ő sebes arcával és felkötött kezével megjelent az emelvényen, hogy jutalmát átvegye. Társainak lelkesedését nem lehetett fékezni. Most már nem elégedtek meg a tapsal, hanem viharos hurrá kiáltásokkal üdvözölték kedvencüket. A

házi szabályok ugyan nem engedték meg, hogy ilyen módon adjanak kifejezést tetszésüknek, de most az egyszer úgy látszik, megengedte a rektor. Hiszen ő is köztük volt és nem szólhatott semmit. Mosolyogva nézte a kitörő lelkesedést, és ha hivatalos működése nem akadályozza meg, talán ő is részt vett volna benne. Ami P. Middletont illeti, a növendékek meg voltak győződve, hogy ő velük tartott, és ez csak emelte a szeretett tanár népszerűségét.

Percy minden bizonnyal megérdemelte a kitüntetést. Ritka tehetsége és fáradhatatlan szorgalma mellett ez a néhány hónap elegendő volt neki, hogy az osztály legelső tanulóival közélje föl magát. Az angol nyelvben Percy volt az első, Keenan a második. Az angol nyelvtanban Quip, Playfair és Wynn osztoztak az első hely dicsőségében. A számtant Percy nemigen szerette, azért itt Playfair elvitte előle az első helyet. De már a görögből mind a ketten egyformák voltak. A legnagyobb meglepetést mindenesetre az keltette, hogy a latinból Wynn lett az első és tanítóját, Playfairt a második helyre szorította.

Az ünnepélyt karácsonyi ének zárta be, amelyet Percy adott elő. Tudjuk, hogy Percynek jó hangja volt és máskor is szépen énekelt, de ezúttal valósággal fölülmúlta magát. Mikor énekét bevégezte, egy-két pillanatig halotti csend volt a tágas teremben. De ezután szünni nem akaró erővel zúgott fel a taps és éljenzés, míg Percy pirulva hajlongott mindenfelé.

Alig ért véget az ünnepély, Tom odasietett Percyhez és színlelt haraggal szólt hozzá:

– No megállj, te gonosz csont! Azt ugyan várhatod, hogy én neked még valaha órákat adjak a latinból! Ha azt akarod, hogy még egyszer tanítód legyek, akkor menj ki megint a hideg prérire és sípolj ott, hanem most már P. Middleton sípja nélkül!

– Előbb taníts meg rá!

– De hiszen én nem tanítlak többé semmire! Hogy azután megint lefőzd a mesteredet. Ugye?

Mindenki tudta, hogy Tom lelke mélyéből örült tanítványa sikerének. Talán még bukfcenet is hányt örömeiben. De azért folyton bizonyos „rokkant vitézt” emlegetett – aki elég vakmerő volt mesterét fölülmúlni.

Percy állapota nem engedte meg, hogy a játékokban részt vegyen, azért nem is ment le az udvarra, hanem azzal töltötte az időt, hogy sakkozni tanította Tomot.

Egyszerre csak felnyílt a szobának az ajtaja és egy növendék kiáltott be:

– Wynn Percy, siess a vendégszobába!

– Istenem, talán édesanyám van itt. Nem szeretném, ha most meglátogatna.

Tom csodálkozva nézett rá.

– Ejnye, de kedves fiú vagy! Hát neked nem tetszik az, ha édesanyád meglátogat?

– Dehogyan is nem! Én csak azt nem szeretném, hogy olyan állapotban lásson, mint most vagyok. Még megijedne szegény.

– Attól ne félj, Percy. Azok a tapasztalások nagyon jól állnak neked. Szinte irigylem, hogy nekem nincsenek ilyen díszeim.

– No már én nem kérek az ilyen díszekből, de azt hiszem, édesanyám sem. – De talán nem is ő az. Egyik levélben azt írta, hogy január előtt nemigen látogathat meg.

– Mármost csak siess! Ha valóban édesanyád van itt, mondd meg, hogy legközelebb számlát fogok benyújtani a latin órákért.

Percy egyet-kettőt simított a haján, s aztán hevesen dobogó szívvel ment le a vendégszobába.

25. A váratlan látogatás

Percy kopogott a vendégszoba ajtaján.

– Szabad! – hallatszott belülről a rektor jól ismert hangja.

Percy belépett és az első tekintetre látta, hogy anyja nincs itt. Hatalmas termetű férfi állt a rektor mellett, kis 9–10 éves fiúval. Mihelyt az ajtó nyílt és Percy belépett, a fiú örvendező arccal sietett eléje.

– Ismered őt? – kérdezte a rektor Percytől.

– Hogyne ismerném. Igazán nagyon örülök, hogy viszontláthatjuk egymást.

Frank – mert ő volt az – megragadta Percy kezét és szívélyesen megszorította. Jól esett neki, hogy Percy örül a viszontlátásnak.

E közben a fiú atyja is közeledett Percyhez. A rektor bemutatatta őt: „Marschall úr!”

Percy kecsesen meghajtotta magát.

– Nagyon örvendek, Marschall úr.

– Percy, én vagyok a te kis ismerősödnek atyja, és azért jöttem, hogy megköszönjem, amiért a múltkor Franknak és szerencsétlen bátyjának segítségére voltál. Szegény gyermek, – szólt azután, amikor észrevette Percy arcán a sebeket – csak most látom, hogy milyen szép és önzetlen volt, amit tettél. – Főtisztelendő úr, nem beszélhetnék a másik két növendékkel is?

– Őket is hívtam, de úgy látszik, hogy nem találják meg őket. Valószínűleg eltávoztak az épületről.

– Kár! Úgy hát kérlek, Percy, légy szíves nekik is üdvözetemet és köszönetemet átadni. Később majd többször jövök el az intézetbe. Így remélem, hogy egyszer majd őket is itthon találom.

– Nagyon sajnálom, Marschall úr, hogy olyan gyorsan távozik – szólt Percy. – Azt hittem, hogy még egy ideig együtt maradhatok Frankkal.

– Nos, ezt az örömet könnyen megszerezhetem neked. Mióta Frank veled megismerkedett, egyre azt hajtogatta, hogy adjam be őt is az intézetbe. Végre beleegyeztem kívánságába.

Percy szeme fölcillant az örömtől.

– Nekem ugyan nehezemre esik tőle megválni, de vigasztal az a tudat, hogy jó kezekbe adom. – Ezzel a rektorhoz fordult: Egészen önre bízom fiamat, csak azt akarom még megjegyezni, hogy még meg sincs keresztelve.

Percy csodálkozva, de egyúttal mély részvétellel függesztette szemeit Frankra. Tehát ez az okos kinézésű fiúcska, az ő honfitársa és barátja, tulajdonképpen pogány?

– Forró vágyam, – folytatta Marschall úr – hogy minél előbb katolikus legyen, de semmi esetre sem akarom őt kényszeríteni. Elég okos arra, hogy maga is megtehesse az elhatározó lépést.

– Te is katolikus vagy, Percy? – kérdezte Frank élénken.

– Természetesen.

– Jó! Apám, akkor hát én is katolikus leszek!

Atyja nevetett.

– No lám, milyen könnyen elhatározta magad. Azzal nem is törődsz, hogy milyen az a katolikus vallás?

Frank meghökkent, de rögtön föltalálta magát.

– Mindenesetre nagyon szépnek kell lennie. Hiszen Percy olyan jó és szeretetreméltó – márpedig ő katolikus. Igazam van?

Marschall úr magukra hagyta a fiúkat és a rektorral beszélgetett.

– Szeretném, ha fiamból művelt, képzett katolikus hívő válnék, aki alaposan ismeri vallását és tisztában van azzal is, hogy miért hisz.

– Legyen nyugodt, Marschall úr, addig nem fogom őt a keresztséghez engedni, amíg felfogásához képest kellően meg nem ismerte a katolikus vallást, és amíg számot nem tud adni magának a lépés fontosságáról. – Arról is biztosíthatom önt, hogy senki sem fogja térítési kísérletekkel szabad elhatározását befolyásolni.

Az utóbbi szavakat azért mondta a rektor, hogy megszabadítsa az atyát attól az előítélettől, amelyet a nemkatolikusok gyakran hangoztatnak a katolikussal szemben, hogy tudniillik a katolikus nevelőintézetekben a tanítók, sőt még a tanítványok is mindenképpen unszolják a másvallásúakat az áttérésre.

– Köszönöm, főtisztelendő úr, én teljesen megbízom önben – felelte Marschall úr. Ezután Frankhoz fordult: – Fiam, itt az ideje, hogy elváljunk egymástól: még egyet-mást négy szemközt kell a főtisztelendő rektor úrral megbeszélnem. Azért most már Percy gondjaira bízlak.

– Jöjj, Frank – hívta őt kis pártfogója. – Különös öröömre szolgál, hogy én vezethetlek be az intézeti életbe. Isten önnel, Marschall úr!

– Isten veled, Percy. Nem felejtettem el jószágodat. A viszontlátásra! Isten veled, kedves fiam!

Fölemelte és megindultan homlokon csókolta.

– Isten veled, Frank!

Nagy erőre volt szüksége a meglett férfinak, hogy a búcsúzó szót kimondja. Hangja remegett.

– Ő az én vigaszom – mondotta, közben elfordult és lehajtotta fejét. – Utolsó vigaszom, hisz anyja már nem él.

Minden szavából kitetszett szeretete s hosszú évek gondja, bújja.

Mihelyt a társalgószoba ajtaja bezárult mögöttük, Frank zokogásban tört ki.

– Jól van ez így, Frank! Csak sírd ki magad jól.

Könnyen el tudom én azt képzelni, hogy mily keserves dolog az, ha válni kell.

Percy teljesen méltányolta érzelmeit. Gondoskodása is nagyobb lett. Elhatározta, hogy amennyire csak tőle telik, könnyíteni fog új társának helyzetén, akinek bizonyára nehezebbre esik az atyai ház után az egészen más környezet. Ezek után már csak az hiányzott, hogy Frank, ez a kis pogány minél előbb boldog kereszténnyé legyen.

– Te is hallottad, mit mondott utoljára? – kérdezte Frank, miután már alábbhagyott a sírással.

– Mit mondott?

– Azt mondta: Isten veled!

– Hát miért ne mondhatta volna ezt? – kérdezte Percy csodálkozva, hogy Frank ezt az ismeretes búcsúszót oly szokatlannak találta.

– Azelőtt sohasem mondta.

Most eszébe jutott Percynek, hogy Frank atyja hitetlen volt. Semmit sem felelt.

Kimentek s Frank most állt először a maurachi ifjúság zajos játszóterén.

26. Az új növendék

A sok látnivaló annyira lefoglalta Frank figyelmét, hogy csakhamar elfelejtette a válás fájdalmát. Ilyenek a gyermekek!

– Jöjj, – hívta Percy – megismertetlek egyik-másik növendékkal. Nézd azt, aki ott áll hátul a kapunál, Playfair Tomnak hívják. Ő a legjobb fiú az egész világon.

– De bizonyára nálad mégsem jobb, Percy.

– Sokkal jobb! Legalább is száz olyannal ér föl, mint amilyen én vagyok.

– Én... én – válaszolta Frank gondolkodva – én nem nagyon hiszem, míg csak meg nem győződöm róla. Atyám mindig azt mondta, hogy semmit sem kell addig elhinni, amíg csak meg nem győződünk, hogy valóban úgy van.

Percy mosolygott, de nem felelt. Playfair Tom észrevette szándékát s eljűk sietett.

– Tom, itt egy új növendék. Ezennel bemutatom neked Marschall Frankot.

– Boldog karácsonyi ünnepeket kívánok neked, Frank – szólt vidáman Tom és megragadta Frank kezét. – Úgy rémlik előttem, mintha már láttalak volna valahol.
 – Meglehet, mert eddig a maurachi városi iskolába jártam.
 – Persze! Úgy van, ott láttalak! Hisz arrafelé jártam, valahányszor cipőt kellett vásárolnom, mert nagyon sokat szaggatok, Percy cipője négyszer annyi ideig is eltart. Azt hiszem, Frank, hogy itt az intézetben jól fogod magad érezni.
 – Bizonyára! Nézd csak, itt van Percy, s hozzá még Keenan és Donnel, – azt hiszem, így hívják őket – hisz ezek kitűnő fiúk.

Tom erre észrevette, hogy Frank az a fiú, aki miatt Percy harcolt.

– Frank, új tanulótársaid jobban fognak tetszeni, mint a régiek, a városi iskolában.

Frank arca a visszaemlékezésre elkomorult.

– A városi iskola fiúi? – kiáltotta felindulva, miközben dobbantott lábával s szenvedélyesen e szavakra fakadt: – Gyűlölöm őket!

– Te tréfálsz, Frank – felelte Percy csodálkozva.

– Nem, én gyűlölöm őket! S te tán nem?

– Nem, határozottan nem!

Most már Frank csodálkozott.

– Annak ellenére sem, hogy veled oly gonoszul bántak?

– Soha senkit sem szabad gyűlölni – felelt Percy szelíden. – Hátha nem is rosszakaratból, csak pajkosságból bántottak.

– Azzal én nem törődöm! – vetette ellen Frank még mindig indulatosan s ökölbe szorította kis kezét. – Volna csak puskám, rögtön lelőném azt az utálatos Krachert. Le én!

– Csak lassan, lassan, te kis méregzsák – szólt Tom nevetve. – Ne félj, nemsokára megváltoztatod majd nézeteidet.

– Nem! – folytatta a kicsike haragosan. – Szeretném, ha mind meghalna, s ha el is temetnék őket. Sajnálám tőlük a sírkövet is, s csak korhadt fakoporsót adnék nekik. Gyűlölöm őket! Mindenkit gyűlölök, aki atyámmal vagy velem szemben rossz és mindenkit szeretek, aki bennünket szeret.

Frank arckifejezése az utolsó mondatnál már nyugodtabb lett, s szemét melegen Percyre emelte.

– De senkit sem szabad gyűlölni! – szólt Percy ugyanoly rokonszenves tekintettel.

– És tudod-e, – kérdezte Tom látszólagos komolysággal – hogy viseleted tulajdonképpen zsidóra vall és nem keresztényre? Te úgy vélekedel, hogy: „Szemet szemért, fogat fogért!”

– Tom, – szakította félbe Percy, s ezzel egyszersmind figyelmeztette is, hogy ne tréfáljon – ő a vallásról még semmit sem tud!

Tom tágra nyitotta szemeit. Mindkét kezét mélyen kabátja zsebébe süllyesztette és föl-alá kezdett járkálni.

– Az bizony igaz, – helyeselte Frank – de én most vallást is akarok fölvenni. Katolikus akarok lenni, mint Percy. Tom, te is katolikus vagy?

E közben már Tom csodálkozása is alábbszállt kissé, s nyugodtan válaszolt:

– Úgy vélem, hogy én is az vagyok. De tudod-e, Frank, hogy mi az a karácsony?

– Ó akkor nagy és finom ebéd van, pompás sütemény és hozzá sok-sok ajándék.

– Ó te kis zsidó!

– Mi az a zsidó, Tom?

Percy mosolygott.

– Frank, akard-e igazán tudni, hogy mi a karácsony?

– Én is akarom tudni, amit te már megtanultál, Percy.

– Ha olykor valami különöset mondok, ne vegyétek rossznéven. Én igazán semmit sem akarok vallástok ellen mondani.

– Látod, – mondta Tom – már kezdesz megtérni. Már nem vagy többé zsidó. – Ah, éppen itt jön P. Middleton.

Még mielőtt Tom vagy Percy bemutathatta volna, már P. Middleton üdvözölte az új növendéket.

– Ez bizonyára Marschall Frank – szól s barátságosan szorította meg a kicsikének kezét. Jó, hogy találkoztam veled. Te is az enyéim közé tartozol. Remélem, hogy nemsokára otthonosan fogod magad itt érezni.

Frank fölpillantott új elöljárójának arcára.

– Én is úgy remélem, hisz itt mindenki oly jó, – P. Middleton, miért hord ön olyan hosszú ruhát?

– Én mindent másképp teszek, mint más emberek – válaszolt a páter mosolyogva. – Percy, viseld gondját a vacsora alatt is. Üljön melletted. A baloldali helyet neki foglaltam le. Azután vezesd majd hozzám. A hálószobában is kijelölöm a helyét.

– Itt a tanulószobában is mellettem fog ülni?

– Ahhoz még kicsi. Ott elöl Granger szomszédja lesz. Az szintén jó fiú. Percy, ugyebár, megismerteted őket egymással?

– Igen, páter!

– Ej, de jó ember, – vélekedett Frank, amint P. Middleton eltávozott – de úgy látszik, hogy nem gazdag.

– Te mégiscsak zsidó vagy! – tréfált Tom. – Dehát honnan gondolod, hogy ő szegény?

– Hiszen olyan ócska a ruhája. Tulajdonképpen feketének kellene lennie, s több helyen már egészen zöld. És főképp az a dolog, ami így, – itt, – így a derekán volt, az már olyan zöld, akárcsak a rét.

– Igazad van – mondotta Tom. – ő nagyon szegény s egy árva fillérje sincs.

– Úgy, hát mihelyt megkapja, bizonyára rögtön el is költi a pénzét.

– Ő nem kap pénzt, ő mindent ingyen tesz.

– És azt akarod, Tom, hogy én ezt elhiggyem! – S kérdő tekintettel fordult Percyhez.

– Bizony, ez úgy van – szól ez. – P. Middleton semmi fizetést sem kap.

– Talán megbolondult?

– Ó nem! Nagyon szereti az Istent, s azért dolgozik.

Nincs rajta mit csodálkoznunk, hogy Frank mit sem értett az egészből. Annyi új eszme rohanta meg lelkét, hogy semmiképp sem tudta azokat összeegyeztetni. Egy pillanatig mély gondolatokba merült, s aztán így szól Percyhez.

– Mutass még valami mást is!

Percy és Tom a játszószobába vezették kis barátjukat. Alighogy odaértek, Frank arca azonnal fölvidult. Örömeiben tapsolt és fölkiáltott:

– Itt vannak! Itt vannak!

Rögtön Donnelhez és Keenanhoz futott, hogy őket üdvözölhesse.

– Jó estét! Úgy örülök, hogy újra látlak benneteket. Itt maradok az intézetben. Nevem Marschall Frank.

– Jó estét, Frank! – válaszolta Donnel, aki rögtön fölismerte a kicsikét. – Boldog karácsonyi ünnepeket kívánok neked! – Aztán átkarolta Frankot és fölemelte. – Legutóbb nem volt időm, hogy jól megnézhesselek, s azért tartlak most jobban a világosság felé. Máskülönben Donnel Jánosnak hívnak.

– Én pedig Keenan vagyok – folytatta Donnel elválaszthatatlan pajtása. Azután megfogta Frank lábait és letette a földre.

Frank egy pillanatig gondolkodva nézett mindkettőjükre.

– Ti már magasabb osztályba jártok, mint Percy és Tom? – kérdezte.

– Meghiszem azt – hangzott az öntudatos felelet.

– Szeretnék valamit kérdezni tőletek.

- Tán valami nehéz kérdés?
 - Nem. Gyűlölitek-e Krachert?
 - Nem, semmiképpen sem! – jelentette ki Donnel.
 - És ha látnád, hogy fuldoklik, beugranál-e a vízbe, hogy kimentsd?
 - Ha biztos reményem volna, hogy kimenthetem, kimenteném.
 - Komolyan mondod?
 - Természetesen. S te tán mást tennél, Frank?
- Frank tekintete lángolt.
- Én meg jó nagy követ dobnék rá!

27. A kis tudományszomjas

Fölvirradt karácsony előestéjének napja. Gyönyörű idő volt. A reggeli nap fényénél millió gyémánt ragyogott a zúzmarás fák ágain és gallyain.

A növendékek előszedték korcsolyáikat s vidám beszélgetés közt készülődtek a sétára. Percynek otthon kellett maradnia, mert a lába még nem gyógyult be teljesen. Boldogan és megelégedetten ült asztalkájánál. Erre belépett Frank, s úgy sírt, mintha a szíve szakadna belé.

- Frank, mi bajod van? – kérdezte Percy részvétellel.
- Ó bárcsak meghalnék!

Sok önféjű gyermeknek e szokott szójárását Percyék családjánál sohasem lehetett hallani. S ezért nem is tudta, hogy éppen azok veszik a legritkábban komolyan, akik ezt leggyakrabban mondják.

- Frank, Frank! – válaszolt egészen komolyan.
- Ugyan ne beszélj ilyeneket. Ha ezt meggondoltad volna, semmi esetre sem mondanád.

Ez igen helytelen dolog.

- És ezt öntudatosan mondtam és haragszom is. S éppen azért meg akarok halni.
- Bizonyára fölbosszantott valaki?
- Nem. Mindnyájan barátságosak, de nevetnek rajtam.
- Hát mikor nevettek rajtad?

– Ma reggel a kápolnában megszólítottam szomszédomat. Árva szót sem felelt, hanem szörnyen nevetett. Azután leültem, s erre már mindnyájan nevettek, akik csak körülöttem voltak. Most már látom, hogy Playfair Tomnak igaza volt, mikor azt mondta, hogy zsidó vagyok.

Most már Percy sem tudta visszatartani mosolyát.

- Kedves Frank, hát tudod-e, hogy mi az a zsidó tulajdonképpen?
- Azt nem tudom, de bizonyára valami rosszat jelent.
- Majd megérted később, hogy mi az, de te semmi esetre sem vagy zsidó. S ezt csak elhiszed, ha én mondom neked?

– Igen, Percy, neked elhiszem – szólta Frank s kissé elcsendesedett.

– De hát miért mondta tegnap Playfair Tom, hogy az vagyok?

– Ő csupán tréfálni akart. Hisz Tom nagyon szeret téged.

– Úgy? – s Frank boldogan mosolygott.

– Persze, biztosan tudom. Ma reggel már itt volt nálam, s azt mondta, hogy téged magával szeretne vinni a jégre.

– Én nem megyek a jégre – jelentette ki Frank, s kis arca újra elborult. – Itthon kell maradnom és tanulnom kell. Katolikus akarok lenni.

Percy előre látta, hogy P. Middleton nem fogja megengedni Franknak, hogy lemondjon a mai pihenési időről. Azért le akarta beszélni e nagyon is buzgó föltételről.

- Tudsz-e korcsolyázni, Frank?
 - Tudok. De éppen ezért nem akarok elmenni. Inkább szeretnék valami újat tanulni, amit még nem tudok.
 - Igazán? Tudsz korcsolyázni?
 - Természetes!
 - Ennek igen örülök. Később nagy szívességet tehetsz nekem.
 - Neked szívességet tenni? – kiáltott örömmel s arca sugárzott a boldog reménytől. – Ugyan mivel?
 - Megtanítasz korcsolyázni?
 - Mit? Te nem tudsz korcsolyázni?
 - Sohasem volt korcsolya a lábamon.
- Frank egész szívéből nevetett. Így fejezte ki csodálkozását.

- No, ha ez nem nevetséges dolog, Percy!...
- Hisz te nagyobb és öregebb vagy, mint én. De azért nagyon örülök annak, hogy téged valamire taníthatlak.
- Jól van. De ma te is menj ám korcsolyázni, hogy még jobban belejőjj s engem annál könnyebben megtaníthass.
- Minden búskomorságának egyszerre vége lett. Az a tudat, hogy egy sokkal idősebb növendék az ő tanítványa lesz, oly meglegedetté tette, hogy semmiképpen nem tudott fölhagyni a nevetéssel.
- Mindent visszavonok – mondotta. – Nem akarok meghalni. Élni akarok és téged korcsolyázni tanítani. S neked ez semmibe sem fog kerülni.
- Nagyon köszönöm, Frank. Most már egyre világosabban látom, hogy semmiképpen sem vagy zsidó. Tudsz-e métát játszani?
- De még hogy! – kiáltotta Frank növekvő vidámsággal. – Te tán ezt sem tudod?
- Nem – mondotta Percy mosolyogva. – Csak a legkönnyebb labdákat tudom megkapni.
- Tralala! – ujjongott Frank. – Erre is megtanítlak. Ó, hisz így van mivel foglalkoznunk.

– Hé, Frank, te kis bűnös, – kiáltott be ekkor Tom a terembe – hol maradsz? A legtöbben már elmentek.

Frank kisietett, fogta korcsolyáját és Playfair Tommal együtt a többiekhez csatlakozott.

– Tom, – szólt egy kis idő múlva – mi az a bűnös? Előbb kis bűnösnek nevezted.

– Csak tréfa volt – felelte Tom, aki észrevette, hogy kis barátja hajlandó a tréfás szót is komolyan venni. – Bűnös az az ember, aki valami rosszat tesz. Te azonban semmi rosszat sem tettél s azért nem is vagy bűnös.

Frank újra gondolkodóba esett. Majd új kérdés következett.

– Bűnös-e az, aki más embereket gyűlöl s magának a halált kívánja?

– Ha valóban gyűlölőket, és ha egészen komolyan óhajtja a halált, úgy bűnös.

– Akkor én bűnös vagyok – tette hozzá a kilenc esztendő bölcsekedő. – És igazad volt, hogy annak nevezted. De hagyjuk ezt. Meg akarok javulni. Katolikus akarok lenni.

– Te azt hiszed, hogy olyan könnyen lehet az ember katolikus? Mintha azt pénzért lehetne venni, mint a kesztyűt a boltban?

Tomnak az egész úton elég dolga volt, hogy tudnivágyó társának minden kérdésére megfeleljen. A közös esti ima a lelkiismeretvizsgálással együtt, azután a keresztség, szentmise, szenteltvíz és más egyéb, amit Frank este és reggel megfigyelt, mind szóba került. Lelke, amelyet még nem rontott meg a bűn, valósággal szomjazta a vallást. Benne minden mag termékeny talajra talált.

Még mielőtt észrevették volna magukat, máris a folyó partjához értek. Fölkötötték korcsolyáikat, s egy-két órán át növendéktársaik közt élvezték a korcsolyázást.

A kis kíváncsiskodó ismét megrövidítette visszafelé az utat. Tom pedig otthon a legközelebbi alkalomkor rávette Percy-t, hogy szokott vonzó modorán elbeszélje Franknak az Úr Jézus életének fő eseményeit.

Frank feszült figyelemmel hallgatta.

– Igaz-e, – kérdezte végül Percy-től – hogy Ő a gyermekeket is szerette?

– Úgy van. Gyakran igen nagy szeretettel beszélt róluk. Tanítványai egy alkalommal vissza akarták Tőle tartani a gyermekeket, mert igen fáradt volt. De az Úr megfeddte őket és azt mondta, hogy aki nem olyan, mint a gyermekek, nem jut a mennyországba.

– Akkor én viszont akarom őt szeretni, – erősítette Frank igen komolyan – ha ő engem annyira szeretett.

Frank a nap folyamán talált egy olyan percet, amikor négyszemközt beszélhetett P. Middletonnal.

– Páter, – kérdezte – nem mondja el senkinek, amit most önnek mondom?

– Nem, Frank.

– Nagyon szeretném hallani, hogyan lehetne bebizonyítani, hogy van Isten.

– Azt hiszem, az könnyen fog menni – szólt a páter mosolyogva.

– Tegye meg, kérem!

Ez karácsony előtti nap volt. Olyan nap, amelyen az előljáróknak végtelenül sok fáradságuk és dolguk van. Mindez azonban mégsem akadályozta abban P. Middleton, hogy a tudás után epedő kicsike kívánságát ki ne elégítse.

– Te még kissé fiatal vagy s azért nincs is elegendő alapod hozzá, hogy ezt tökéletesen megérthessed: éppen úgy, amint nehezen fogod fölfogni, hogy a föld a nap körül forog. De legalább megkísérelm.

P, Middleton ahhoz a módszerhez folyamodott, amelyet egykor Szent Pál, a világ apostola választott, hogy a lystrai pogányoknak az egy Isten létét bebizonyítsa. Az Isten – ugyanis – tanúságot tőn magáról, amikor az embereknek jótéteményeket osztogatott, esőt és termékeny időket adott s örvendéssel töltötte el a kedélyeket.

– Később majd adok egy könyvecskét, – fejezte be aztán – amelyben mindezt sokkal szebben és világosabban találod majd leírva, mint ahogy én ezt neked most hirtelenében elmondhatnám. Egy fiúnak története van ott elbeszélve, aki veled egykorú volt.

– Köszönöm, páter, Percy már úgyis mondta, hogy van Isten, de nekem mindent egész pontosan kell tudnom. Most már átlátom. – Kérdezhetek még valamit öntől?

– Hogyne.

– Rossz az, ha valakit gyűlöl az ember?

– Bizony rossz. Az Isten minden embert szeret, s azt akarja, hogy mi is szeressünk mindenkit.

– És gondolja-e, hogy egy gyermek, aki nem öregebb nálam, már lehet rossz és gyűlölhet másokat?

– Miért ne? A rosszság nem függ a kortól. Jól lehet a gyermekek többnyire nem oly rosszak, mint a felnőttek.

– Örülök, hogy ezt hallom. Mindig azt hittem, hogy senki sem olyan, mint én. Ó, én rettentően rossz vagyok!

P. Middleton mosolygott.

– Higgye el, páter. Én annyira meggyűlöltem Krachert, hogy agyon akartam löni. S úgy búsultam aznap reggel, hogy kedvem lett volna meghalni.

– De ugye most, miután már megtudtad, mily csúnyaság az, nem mernéd megtenni?

– Nem?! ... Megtenném biz én!

P. Middleton erre felvilágosította Frankot, hogy a rosszra való hajlam még nem bűn, ez maga még nem teszi rosszá az embert. Csak akaratunkkal szegülünk ellene. Frank szemmel láthatólag nyugodtabb lett.

– Köszönöm, páter. Mától kezdve nem leszek többé rossz, meg akarok javulni. Ugye segítségemre lesz?

– Szíves-örömet. Holnap, majd ha a kis Jézus születését ünnepeljük, kérd meg őt is, hogy segítse törekvésedet.

A szent karácsony felvirradt. Ezen a napon a növendékek jó keresztény szokás szerint három szentmisét hallgattak.

Az ének, a drága miseruhák, az oltárnak és az egész kápolnának gazdag díszítése, a szertartások méltósága, a növendékek csendes áhítata, mely arcukon és egész külsejükön előmlött, mindez leírhatatlan benyomást gyakorolt Frankra. Legjobban mégis a betlehem-i barlang kötötte le figyelmét, amely az isteni Kisded születését jelenítette meg. A barlang a szentélyben volt felállítva, úgyhogy mindenki szabadon láthatta. Frank kezei önkénytelenül imára kulcsolódtak össze. Imádkozott ájtatosan, mint a többiek. Újra és újra kérte a kis Jézust, aki oly forrón szerette a gyermekeket, segítse őt, legyen pártfogója, hogy ő is szerethessen minden embert s szerethesse különösen az Úr Jézust.

Az istentisztelet után megvárta Percyt.

– Boldog ünnepeket! – volt Percy első szava kis barátjához.

– Ó, máris boldog vagyok. Sohasem voltam olyan jókedvű, mint ma. Mégis csak nagyon szép a katolikus vallás, Percy! Légy szíves, kérlek, várj egy pillanatig, míg Tom, Keenan és Donnel ideérkeznek. Valamit akarok nekik mondani.

Nem sokáig vártak magukra, csakhamar ott termettek mindhárman. Valamennyien ünnepi hangulatban voltak. Arcukon kiverődött a nagy várakozás, amellyel a nap eseményeit és örömeit várták.

Frank egyszerre elkomolyodott. Mikor pedig a kölcsönös jókívánatokon átestek s valamennyien feléje fordultak, így szólt:

– Imádkoztam a kis Jézushoz és most egész lelkemből a ti vallásotokat akarom követni. Nem akarok többé meghalni. Ha Krachert fuldokolni látnám, most már én is utána ugranék, hogy megmentsem az életét.

28. Boldog ünnepeket!

Vidám örömrivalgás hangzott fel, midőn a reggeli előtt mindenki csinos kartonlapocskát talált tányérja alatt e nyomtatott szavakkal: „Boldog ünnepeket!”

– Soha ilyet! – kiáltott fel Quip Harry. Ő most már negyedszer ünnepelte a karácsonyt Maurachban. P. Middleton mindig újabb meglepetést szerez számunkra. Még minden esztendőben volt valami, amit senki sem várt.

– Valóban úgy érzi magát az ember, mintha csak otthon volna – jegyezte meg Whyte József.

– Mondjátok, hát nem fölséges karácsony reggel ez? – vette fel a szót Hodder. – A hópelyhek mind egyre sűrűbben hullanak. Milyen is volna a karácsony hó nélkül? Nemde olyan, mint az elbeszélés kifejezés nélkül?

– Vagy mint a vajás kenyér vaj nélkül – folytatta tovább Whyte.

– Vagy mint az angyal szárnyak nélkül – mondotta Donnel, aki az asztalfőn ült.

– Vagy olyan, mint a macska, mely nem nyávog – szólt vigyorogva Quip.

A többi asztal is csak úgy visszhangzott a hangos kacajtól. A jókívánságok és tréfás megjegyzések röpködtek. Olykor-olykor ki lehetett venni Percy csengő hangját is és Frank tiszta, átható nevetését.

A reggeli végén P. Middleton kihirdette, hogy a csomagok megérkeztek. E hírre természetesen nemigen kellett a növendékeket nógatni. Az ebédlőterem egy-kettőre üres lett.

Percy, Tom és Harry az ajtóban megvárták Frankot.

– Gyorsan, Frank, – szólt hozzá Tom – neked segítségünkre kell lenni, hogy csomagunkat minél előbb megtaláljuk és felbontsuk.

– Ó, nekem nem jött semmim – válaszolta Frank szomorúan. – Apám bizonyára itt meg sem lep semmivel, bár máskülönben mindig nagyon jó hozzám. Most ez egyszer nincs is itthon. Nem megyek én veletek, menjete csak magatok.

– Ugyan, Frank, jöjj csak velünk, ne rontsd el kedvünket – kérte őt Percy könyörögve. – Féltannyi örömet sem okoz a csomagom, ha te nem vagy ott a felbontásnál.

– Bizony, nekem sem! – Meg nekem sem! – erősítették Tom és Harry!

– No jó, akkor veletek megyek.

A tanterem képe ma teljesen megváltozott. Az összes könyvtartókat és padokat eltávolították onnan. A falak hosszában különféle alakú és nagyságú csomagok heverték, egy sorban nagyok és még nagyobbak, kicsinyek és még kisebbek. Mindegyiken fehér cédula díszelgett a boldog tulajdonos nevével.

Mikor a mi négy jóbarátunk betoppant, nyüzsgő, mondhatnám izgatott élet uralkodott a teremben. Némelyek még nem találták meg csomagjukat. Mások kíváncsian kotorásztak össze-vissza.

Percy, vele Frank csakhamar ráakadt ládájára.

– Jaj, mekkora! – kiáltott fel Frank csodálkozva. – Ez valamennyi közt a legnagyobb.

– Tudod, nekem hat nővérem is van ám – magyarázgatta Percy, mialatt felnyitotta a láda fedelét – s mindegyik küldött valami ajándékot. Olyan jók ők. S úgy szeretnek!

A láda az ajándékoknak valóságos gyűjteménye volt. Voltak ott remek díszkötésű könyvek, üdvözlőlapok, puha, kötött és finom bőrkesztyűk, fókabőrspika, nyakkravalók a legkülönbözőbb alakban, aranyozott inggombok, néhány doboz cukorka. A karácsonyi ünnepeken Amerikában nélkülözhetetlen pulykakakas, kalács, dió... szóval: minden, amit csak szem-száj megkívánhat.

Frank szemei annál kerekrebbre nyíltak, minél több kincs került elő a ládából. Maga az a tudat, hogy ez mind Percyé, úgy elragadta őt, mintha csak sajátja lett volna a tömérdek ajándék. Olykor még fontoskodó természetéről is megfeledkezett. Ugrált, táncolt örömeiben.

– Nézz csak ide, Frank! Előre tudtam, hogy számodra is lesz itt valami – szólta Percy és csinos gyapjúkesztyűket húzott elő. Aztán rá akarta erőszakolni, hogy próbálja meg, jók lesznek-e? A fiúcska vonakodott elfogadni a kesztyűket.

– Ezek a tieid, Percy. Nekem nagyok is volnának.

– Sohase nagyok azok. Húzd csak fel, jó hasznukat veszed majd, mikor előadásokat tartasz nekem a korcsolyaművészetből. Ha visszautasítod, – szólta tovább, mivel Frank folyton szabadkozott – akkor igazán elrontod a kedvemet s a nagy láda semmi öröömre sem lesz.

A fenyegetés használt. Frank minden további kötődés nélkül felhúzta a kesztyűket. S nem is állt neki valami rosszul. Büszke is volt rájuk. Nem erőlködött, hogy belső örömét eltitkolja, rögtön áttáncolt Tomhoz, s neki is megmutatta az ajándékot.

– Ejnye, Frank, hát te hol szedted ezeket?

– Percy adta nekem.

– Hát a zubbonyod zsebeit mi lelte?

– Micsoda? Talán valaki leszakította?

– Jöjj csak ide, majd megmutatom.

Frank közelebb lépett. Tom hirtelen megragadta kezével, úgyhogy nem menekülhetett el s telerakta mind a két zsebet dióval, mazsolafélével és finom cukorkákkal.

– Így ni, most egész más alakjuk van. Milyen gömbölyűek.

– Frank, – kiáltott Percy – jöjj csak vissza! Még valamit akarok mutatni.

Frank a legvidámabb hangulatban sietett vissza Percyhez.

– Van itt még valami számodra. Ne utasítsd vissza, kérlek! Imakönyvre nagy szükség van, ha katolikus akarsz lenni. Nekem három is van.

Frank meghatottságában annyira elérzékenyült, hogy szóhoz sem juthatott. S míg Percy tovább kotorászottládájában, ő a legnagyobb gyengédséggel nyitotta fel a szépkötésű könyvet. Ez volt az első eset, hogy imakönyvet vett a kezébe. Amint izgatottan lapozgatott benne, egyszerre csinos képecske repült a földre.

– Nézd csak, Percy, – ujjongott – a betlehem-i istálló és a kis Jézuska, aki úgy szerette a gyermekeket. Milyen szép! Itt van, Percy!

– Hagyd csak magadnál, az is a tied. Amit a könyvben találsz, minden a tiéd. Azért kaptam, hogy azt neked adjam.

– Ej, hanem ha nagy leszek, – erősítgette Frank, aki okoskodó természete mellett még mindig nagy gyerek volt – akkor én is adok neked szép palotát. Körülötte hatalmas kert lesz, közben-közben virágágyakkal és rózsafákkal. Kapsz tőlem fényes hintót is. Aranygombos és tollas kalapos kocsis hajtja a szürkéket.

– Hát Tomnak mit adsz akkor? – kérdezte Percy, akinek sikerült komolyságát megőriznie.

– Tomnak? ... Annak megrakom arannyal az összes zsebeit.

Hamar híre ment, hogy „Franci” – ezután így is hívták őt – nem kapott hazulról karácsonyi ajándékot. Ez elégséges volt arra, hogy a sok növendék szánalmát felkeltse. Donnel, Keenan, Kenny és mások nyomban nála termettek, hogy megosszák vele többé-kevésbé gazdag készletüket.

Frank alig fért a bőrébe örömeiben. Azt meg tudta érteni, ha édesatyja sokszor gyengéd figyelemmel volt iránta. De hogy olyan fiúk, akik tulajdonképpen nagyon távoliak, ilyen pazarul adják jelét barátságuknak, az sok volt neki. Annyira szokatlannak és megfújhatetlennek tűnt fel előtte a szeretetnek ez a kedvesen tolakodó megnyilatkozása, hogy végtére is nem tudott mást tenni – menekülésre fogta a dolgot. Elillant a teremből.

Éppen jókor. Percy agyában életrevaló terv szülemlett meg. Össze is csődítette pajtásait, hogy tudassa velük.

– Fiúk, nagyszerű ötletem támadt – kezdte meg a szót.

– Éljen! – kiáltott Tom. – Csak ki vele! Halljuk, halljuk!

– Franci hazulról most már aligha vár küldeményt. Mi összeadhatnánk ajándékainkból és meglephetnénk őt. Senki se árulja el, hogy meg ne tudja, kitől eredt. Ez lesz csak az igazi öröm.

– Nagyszerű, Percy! – helyeselte Quip. – Ajándékaim közt úgyis van valami, ami éppen Francinak való s csak tévedésből került az én csomagomba. Öreganyám bizonyára azt hiszi, hogy négy év alatt semmit sem nőttem, hanem még mindig kisgyermek vagyok.

– Hiszen igaza is van – vetette közbe Whyte József.

– Képzeljétek, nagy képeskönyvet küldött nekem, különféle apró gyerekmesékkel, elbeszélésekkel.

Ez jó lesz Francinak.

– Igazán pompás, – vette át a szót Keenan – habár kissé nehezedre esik, hogy meg kell válnod tőle. Én részemről szívesen áldozok fel egy doboz datolyát.

– Én meg – szötte tovább Donnel a megbeszélést – odaadom a tortámat. S mivel én sem szeretnék éhen maradni, veszek magamnak annyi bátorságot, hogy hozzálassak majd a tiedhez, Gyuri.

Még nem is állapították meg, hogy ki mit adjon, Tom máris ott termett a ládikával, amelyet csakhamar teletömtek könyvekkel, játékszerekkel, almával, süteménnyel és más effélékkel. A csomagolást Donnel vállalta magára s minden ügyességét kifejtette, hogy rá ne jöjjenek egykönnyen a jóakarató csalásra.

Tíz óra körül Franci P. Scott révén, akit a cselszövők beavattak titkukba, megtudta, hogy az ő számára is érkezett valami. Tyű! Mily vígan repült fel a lépcsőkön és mily fürkészőleg tekingetett ide is, oda is, hogy csomagját megkeresse! Aztán körüljárta pajtásait, megkínálta őket s mindenkinek kellett valamiből vennie. Egyesekre csaknem rájuk erőszakolta azt, amit tőlük kapott.

A szép nap zavartalan jókedvben telt el. Este színelőadás volt számukra a díszteremben.

A színdarabot Frank váratlan jelenettel toldotta meg, ő falun nevelkedett s még nem látott soha ilyent. Meg volt győződve, hogy ami a színdarabban történik, azt mind készpénz gyanánt kell elfogadni. Így történt aztán, hogy midőn az egyik növendék, aki hitetlen tőkepénzesnek a szerepét játszotta, e szavakba tört ki: „Karácsony, – hm! ... csalás, ámítás!” Frank nem tudta felindulását visszafojtani. Felugrott helyéről, felállt a padra, melyen ült, lábával nagyokat dobbantott, kis kezét ökölbe szorította és fenyegetőleg emelte a színpad felé. Ilyenféle szavakban adott kifejezést szertelen felháborodásának:

– Az hazugság! Ostobaság! Te országos ...

Nem fejezhette be, mert Tom lekapta a padról és elcsitította. A nagy hahota közben, melyet a „jelenet” előidézett, hamarosan megmagyaráztak neki annyit, amennyi megnyugtatta. Zavartalanul folyhatott tovább az előadás.

Lefekvés előtt úgy, amint volt, ruhástul letérdelt az ágya mellé, maga elé tette a képecskét, amelyet Percytől kapott s buzgón imádkozott. Midőn kis idő múlva P. Middleton rendes körútját végezte, még mindig mozdulatlanul térdelt. Amint közelebb ért, akkor vette észre, hogy a kicsikét elnyomta az álom. A nap örömei s az esti felháborodás kimerítették gyenge erőit. Nem csoda, ha ajkát a betlehemi képre szorítva elaludt.

29. A fiatal korcsolyatanító

Sajnos, az ártatlan öröm napjai csakhamar elmúltak. A rövid szünet észrevétlenül röpült el és helyébe újra az előadások s a tanulás szürke egyformasága lépett.

A különféle szórakozás Francit azalatt egyáltalán nem zavarta abban, hogy ahol csak lehetett, el ne árulja vágyát: a katolikus vallás felvételét. Megérkezése után már a hatodik napon avval a kéréssel lepte meg a rektor urat, hogy keresztelje meg őt. Csaknem kétségbe

esett, midőn forró óhaját nem teljesítették. Be kellett érnie avval az ígérettel, hogy amint a szükséges ismereteket elsajátítja, a katekizmust megtanulja, nyomban részesítik őt a keresztség szentségében.

Ettől a naptól kezdve Frank még jobban felhasználta az időt, egyetlen pillanatot sem hagyott kiaknázatlanul. A legnagyobb szorgalommal gondoskodott arról, hogy P. Scott és P. Middleton szabad perceiben ne unatkozzék. Mihelyt meglátta valamelyiküket, hogy magánosan álldogálnak, rögtön mellettük termett mint valami kérdőjel. S előhozakodott mindazzal, amit tanulás közben nem értett meg vagy félreértett. Feltárta kételyeit és ellenvetéseit. Kérdéseinek egész özönével ostromolta a jó pátereket s nem egykönnyen lehetett kielégíteni. Olyan mondat után is, amelyet jóféle közepszerű tehetség minden fennakadás nélkül elfogadott volna, hányszor csapta oda megszokott kérdését: – Hogy lehet ezt bebizonyítani? – Amit ő kívánt, az az *igazság* volt, a tiszta *igazság* és semmi egyéb.

Előmenetele, haladása bámulatos volt, s ha megkeresztelését mégis húzták, halasztották, azt bölcs tapintattal tették, nem pedig a miatt, hogy hiányzott a szükséges előismerete, kiképeztetése.

A legközelebbi szünet alkalmat nyújtott Percynek arra, hogy Frank vezetése mellett megtehesse első korcsolyázási kísérletét.

Percy a mosdóteremben volt, éppen korcsolyáit kereste. Belépett hozzá Tom s élénken felkiáltott:

– Percy, igaz, hogy te is velünk jössz ma?
 – Természetes. Azonnal készen leszek.
 – Helyes! Végre valahára tehát az első korcsolyaórát is megtarthatjuk. – Te is itt vagy már? – fordult Frank felé, aki éppen most toppant be a mellékajtón.
 – Itt bizony. Talán csak nem te akarsz korcsolyaórákat adni Percynek?
 – Micsoda? ... be kedves vagy! Pajtásaidnak ne is tegyen az ember szívességet? Én megtanítom őt korcsolyázni, és neked is annyi korcsolyaórát adok, amennyit csak akarsz, teljesen ingyen.

– Nekem nincs rá szükségem – vágott vissza Frank határozott hangon. – Percy sem szorul rád, majd megtanítom én magam is.

– No jó! Nem akarom elvenni a kedvedet, legyen meg a te akaratod. Az ellen talán mégsem lesz kifogásod, ha én is segítségedre leszek?

Frank jól megfontolta az ajánlatot s aztán felelt.

– Azt nem bánom. Hébe-korba te is taníthatod Percyt. De csak úgy, ha alkalmazkodol ahhoz, amit én parancsolok.

– Köszönöm szépen! Valóban, nálad szeretetreméltóbb fiú nincs több a nap alatt.

Ma a növendékek az erősen befagyott tavakra mentek. Mikor a mi három jóbarátunk odaért, néhányan már messze voltak a nagy terjedelmű, tükörsima jégen. A legtöbben azonban még a parton ültek s korcsolyáikat kötözték fel. Franci egészen kikelt magából, midőn látta, hogy Playfair Tom készséggel kötözgeti Percy lábaira a korcsolyát.

– Mit bántod? Hadd csak! Kösd fel a magadét, Percyről majd én gondoskodom!

Tom mosolyogva engedelmeskedett. Frank pedig, aki nemes önérzetét éppen nem titkolta, méltóztatott Percyt legmagasabb kegyeibe fogadni és előkészítette a korcsolyázáshoz. Midőn rendben volt minden, kezénél fogva vitte „tanítványát” a jégre.

– Tom, Playfair Tom! – kiáltott aztán – most jöjj, most foghatod a balkezét. De jól vigyázz ám! Csak ne nagyon gyorsan!

– Ejnye, Percy! – szólt Donnel, aki feléje siklott a közelből. – Én azt hittem, hogy velem szövetségre léptél, hogy tőlem tanulsz korcsolyázni.

– Donnel, félre! – vezényelt Franci. – Abba én bele nem egyezem! Csak menj, kérlek! Ő az én tanítványom.

Frank szerfölött boldognak érezte magát szerepében. Annyira féltékeny volt tanári méltóságára, hogy Percy felé még csak közeledni sem volt szabad senkinek a növendékek közül. Atyjától különben folyton azt hallotta, hogy mindenben megfontolással járjon el, s így nem csoda, ha tanítványa bámulatos haladást mutatott fel. Az is nagy előny volt, hogy Percy inai nem voltak valami gyengék. Mindjárt kezdetben elég biztosan állhatott a korcsolyákon. Így kevés idő alatt is sokra vitte, egy-egy lépést már minden segítség nélkül tudott megtenni.

– Éljen! kiáltott fel a korcsolyamester, midőn ehhez a fontos ponthoz értek – nem vagyok én kitűnő tanító?

– Fölséges! – felelt a tanuló s máris leült a jégre.

– Nagyon megütötte magát? – kérdezte Frank ijedten.

– Nem, egyáltalán nem fáj. De most hogyan kelek fel?

– Tom, Tom, jöjj segíteni!

– Jól van, Percy! – szólt Tom, mialatt megfogta Percyt a hóna alatt s újra talpra állította. – Minden kezdő korcsolyázónak ott kell hagynia a nyomát a jégen. Most már ezen is szerencsésen átestél.

– Hol van hát a nyom?

– Ott kellene lennie a jégen. De most nagyon erős a jég, nem képződött rajta. Az nem baj, te részedről mindent megtettél, ami hatalmadban állott.

– Playfair, – fortyant fel Frank, aki az életet komoly oldaláról szokta felfogni – jegyezd meg magadnak, hogy neked nem szabad Percyn mulatnod! Nem szabad nevetség tárgyává tenned!

– Ezer bocsánat, tanár úr! Az ön jelenlétében ezentúl majd sokkal nagyobb illedelmet tanúsítok. Hanem azt meg kell adni: ön valóban érti a mesterségét.

Erre a bókra kiengesztelődött a „tanár úr”, torna- vagy táncmester vagy akárminek nevezzük őt, s megbékélve fogott az újabb gyakorlatokhoz.

Az persze nem maradhatott el, hogy Percy fárasztó vergődésében néha torzképeket névágjon, melyek egész környezetében hahotát keltettek. Ilyenkor kellett volna látni az apróságot! Szemei haragjában csak úgy villogtak. Sokszor kis híja volt, hogy magánál nagyobb növendékre is rá nem támadt, aki elég vakmerő volt Percyn nevetni.

Az első próba Percyt sokkal jobban megviselte, mintsem gondolta. Mivel máskülönben sem érezte magát valami jól, rövid két óra eltelte után engedélyt kért P. Middlelontól és visszatért az intézetbe. Frank ajánlkozott kísérőjének, de Percy visszautasította.

– Neked szükséged van rá, Frank, hogy hosszabb ideig maradj a szabad levegőn. Fuss, kérlek, Tomhoz, ott van a tapon, mondd neki, hogy legyen szíves velem hazajönni.

A Playfair Tommal való hazamenetel Percy fejlődésére jelentékeny befolyással volt.

30. A különös vándor

Tom és Percy az útnak körülbelül háromnegyedét víg csevegés közt tették meg. Éppen valami alacsony, hóval takart bozót mögül tartottak kifelé, melynek szélén a vasúti töltés volt, midőn egy férfit vettek észre, amint a vágányok között a pálya kellős közepén előre iparkodott.

Amerikában nem tartozik a ritkaságok közé, a gyéren lakott vidékeken meg éppenséggel ez a rendes szokás, hogy a vándor, ha prérís síkságon át egy másik városba akar jutni, egyszerűen a vaspályát használja országútnak. A vonatot ugyanis ezen a sík talajon idejekorán lehet észrevenni, mert a vaspálya gyakran jó hosszú távolságon sugáregyenes.

A férfinak ingó lépteit feltűntek Tomnak és Percynek. Nem úgy támoalgott ugyan, mint a részeg szokott, egyik oldalról a másikra, hanem erősen ragaszkodott a vaspálya közepéhez. Minden lépésnél azonban mintha össze akarna esni s minden új lépéséhez mintha egész erejét

kellene összeszednie. Egy ideig a bozót mögé rejtőzve nézegették, s látták, mint fogy percről-percre az ereje.

Most éppen előttük haladt el. Csont és bőr volt az egész ember. Kiaszott testéről rongyos ruha lógott s beesett arcán a nyomor és ínség ültek.

Hirtelen mindketten elfojtott kiáltásban törtek ki. A férfi ugyanis erőtlenül a földre rogyott, fejét mintegy álomra hajtva, balkarjára támasztotta s úgy terült el az egyik vágányon.

Több percig váraoztak, de a szerencsétlen nem mozdult.

– Hallod! Ez az ember beteg! – suttogta végre Percy.

– Ha ugyan nem tettet magát – válaszolt halkán Tom.

– De kérlek, mi szándéka lehetne neki ezzel? Valószínűleg nem is látott minket. Hozzá mily nyomorék s mennyi küszködésébe került, míg eddig bírt vánszorogni!

– Gondolod, Percy, hogy hozzá mehetünk?

– Magától értetődik! Arra mindenesetre kell figyelmeztetnünk, hogy a vonat legkésőbb félóra múlva itt van!

– Hát jó! De azért nem árt, ha elővigyázatból valamit magammal viszek.

Kapóra a hóból egy vastag bot kandikált ki, ezt kapta markába Tom. Így felfegyverkezve közeledtek a szerencsétlenhez.

– Hé, bácsi! – kiáltotta oda Tom – menjen le a vágányról! Minden percben jöhet a vonat.

A megszólított erre a figyelmeztetésre kissé felemelte a fejét és szó nélkül Tomra meresztette szemét.

– Beteg? – kérdezősködött közelebb lépve Tom.

– Teljesen odavagyok már én!

Ha ezer esztendeig éltek volna Tom és Percy, sohasem felejtették volna el azt a mély benyomást, amelyet ezek a sötét, kétségbeeséssel mondott szavak rájuk gyakoroltak.

– Ó Istenem! – jajdult fel Percy.

Tom eldobta a furkósát és Percyvel együtt a szerencsétlenhez ment.

- Mondja csak, jó ember, mivel segíthetnénk?
- A férfi hallgatott. Kisvártatva végre halkán így felelt:
- Rajtam már semmi sem segít!
- Percy éles figyelemmel vizsgálgatta s mély részvétellel súgta oda Tomnak:
- Hallod, ez az ember éhes!
- A szerencsétlen erre hirtelen Percyre nézett s mondotta:
- Igen, éhes vagyok!
- Szerencsére Tom táskájában volt egy darab lepény. Rögtön előhúzta s barátságos hangon megkínálta vele a szegényt.
- Fogja és egye! Ez mindenünk, másunk jelenleg nincs!
- A férfiú mohón kapott az adomány után. De midőn épp a szájához emelte, hirtelen erős köhögés rohanta meg, miközben sok vért köpött.
- Köszönöm – suttogta és visszaadta a kalácsot.
- Étél már nem segít rajtam.
- E szavaknál könyökére támaszkodva föl akart kelni, de tüstént visszahanyatlott.
- Tom levetette kabátját és szétterítette egy hótól mentes helyre.
- Percy, tudod mit, vigyük ide őt!
- Nem került az átszállítás nagy fáradságba. Azután Percy is levetette felöltőjét, hogy vele a szegény beteg betakarja. Tom ellenezte ezt.
- Magad se vagy a legjobban! Ne tedd ki magad a veszélynek, hisz nagyon könnyen meghülhetsz.
- De kérlek, örülök, hogy felebarátomon segíthetek – válaszolta Percy vidáman s a beteghez lépve betakarta felöltőjével.
- A szerencsétlennek ezalatt elsimultak sötét arcvonásai.
- Kitűnő fiúk maguk! – hálálkodott.
- Erre rövid szünet állott be. Tom e közben így tanakodott.
- Percy, nem félsz magánosan itt maradni?
- Ó nem! Legkevésbé sem!
- Mert tudod, Percy, én azt hiszem, ő már végét járja. Szaladjon azért egyikünk segítségért!
- Jól van, Tom! Én inkább itt maradok, te jobban tudsz futni.
- Azt hiszem, legjobb lesz, ha a városba futok, mert az közelebb van, mint az intézet.
- Ezzel Tom lélekszakadva elrohant.

31. Halál a szabad ég alatt

- Vigasztalódjék, – biztatta Percy a szerencsétlent – nemsokára megjön a segítség!
- Már késő!
- És ön csakugyan azt hiszi, hogy most meghal?
- Igen.
- Percy felfohászkozott halkán az Istenanyához.
- Ha tehát csakugyan meg kell halnia, – vette fel a beszédet Percy – akkor mégiscsak jól tenné, ha egy keveset a másvilágra is gondolna.
- A szerencsétlennek arca újra elsötétült.
- Én biztosan a pokolba jutok. Utolsó éveimben gyalázatosan éltem.
- Percy egy perc alatt fölfogta a helyzet komolyságát.
- De ugyebár, nem volt mindig gonosz.
- Nem! Valamikor tisztességesen éltem, megelégedett és boldog is voltam.

A szebb, a jobb idők emléke új erőt öntött beléje. A férfiú könyökére támaszkodott s nagyobb elevenséggel így folytatta beszédét:

– Volt nekem szeretett feleségem és egy kedves fiam. Akkoriban a gyárban meglehetősen jó állásom is volt. Egészen tisztességes fizetésem volt. Időközben a gyártulajdonos és a munkások között egyenetlenség ütött ki. A vége nagy lázadás lett. Engem is kényszerítettek, hogy hagyjak fel a munkával. A lázadás idővel lecsillapodott, de én soha többé nem nyertem vissza állásomat. A nyomor és szűkölködés feleségemet ágyba döntötte. A legalávalóbb munkára is ráadtam magamat, csak hogy segítsek rajta. Mindhiába! Nem sikerült annyit szerezniem, mint amennyire szüksége volt. Midőn halálos ágyán feküdt és utolsót mosolygott felém, akkor aludt ki szívemből az Istenben való hit.

Éjjel-nappal dolgoztam nyomorult bérért. De mindig gonoszabb napok virradtak rám: fiamat is kiterítve kellett látnom. No akkor már megátkoztam az Istent!

Percyn szemmel látható borzongás futott végig. Míg a szerencsétlen elbeszélését tovább szőtte, a fiú ajkai folyton halk imát rebegtek.

– Majdnem megőrültem a fájdalomtól. Attól a végzetes órától kezdve meggyűlöltem én mindent: hazát, törvényt s rendet. Tudtam nagyon; jól, hogy ezt nem lett volna szabad megtennem. De rajtam már semmi sem segített. Attól a perctől kezdve tolvaj, országháborító, rabló lettem, aki mindennemű betörésre készen állt. A bűnös élet azonban vajmi kevés szerencsét hozott. Minden hónappal súlyosabban nehezedett reám a nyomor. A legutóbbi hat napot Maurachban tengettem aggasztó nyomorban, és most, mivel egy krajcárom sincs az utazásra, gyalog akartam tovább menni! Nem gondoltam, hogy betegségem, ami miatt korábbi társaim elhagytak, oly erősen fog megrohanni, hogy a hidegnek sem tudok majd ellenállni. Megbűnhődtem már azért, amit már régen megérdemeltem. Nincs számomra semmi kegyelem. Szörnyű nagyok az én bűneim! Odamegyek én arra a helyre, honnan nincs többé szabadulás.

Percy nem tudta, protestáns- vagy katolikussal van dolga? Elhatározta, hogy erről mit sem kérdezősködik. Gyónásra itt még csak gondolni se lehetett. Az egyes egyedüli, amit megtehetett, az volt, hogy a szerencsétlenben tökéletes bánatot indítson. E cél elérésébe vetette minden reményét. Nagyon jó jel volt már az, hogy ez az ember szerencsétlenségét megérdemlett büntetésnek tartotta.

– Ne féljen, jó ember, az Isten tüstént megbocsát magának, amint őszintén megbánja vétkeit!

A férfi elhelyezkedett, mialatt Percy figyelmesen szegezte tekintetét a sovány, kiaszott arcra. Csendesesen szálldogáltak a hópelyhek.

– Nekem már remélnem sem szabad! Nem! Én gonoszul éltem, gonoszul kell meghalnom!

– De gondoljon az Úr Jézusra, aki önért a kereszten meghalt! – biztatta őt Percy szelíden.
– Nem tudja, hogy utolsó csepp vérét is önért ontotta?

– Igen, igen. Jaj, de én lábaimmal tapostam azt! – volt a hörgő felelet.

– Barátom, – fordult ismét a haldoklóhoz – édes jó barátom, midőn az Úr Jézus a kereszten függött, megkegyelmezett még egy istentelen rablónak is, akinek egész élete csupa gonoszságban s bűnben folyt le. Ennek a lelkére bizonyára több gonosztett nehezedett, mint a magáéra. Lássá, ennek az édes Üdvözítő megbocsátott, sőt aznap a paradicsomba vitte magával. Az Úr Jézus ma is éppoly könyörületes! Szóljon csak hozzá, édes jó barátom! Ön vétkezett ugyan, de Ő olyan szívesen megbocsát magának. Nyújtson neki békejobbot! Gondolja meg! Egy, csak egy lelke van!

A szerencsétlen figyelmesen hallgatott. Minden másodpercben halványabb lett az arca. Homlokán már verítékcseppek gyöngyöztek.

– S ön igazán hiszi, hogy az Isten megbocsát nekem?

– Mindenesetre! Igen, Ő biztosan megbocsát magának. Már csak azért is nagy részvéttel viseltetik az Úr Jézus maga iránt, mert ő is, mint maga, szabad ég alatt, az egész világtól elhagyatva halt meg.

– Ó, bárcsak meg tudnám bánni vétkeimet... Jaj! De már késő!

Lehelete lassúbb s nehezebb lett. Percy az a tudat, hogy az ő kezébe van letéve felebarátjának halhatatlan lelke, még buzgóbb imára sarkallta. Erősen remélte, hogy az Isten meg fogja segíteni.

Egyelőre valóban nem tudta, mitévő legyen. Imádságba merült s gondolkodott. Egyszerre az arca kiderült. Táskájába nyúlt és egy kis ezüstszeszűletet húzott elő, melyet karácsonyi ajándékba kapott nővérétől.

– Csókolja csak meg, édes barátom! Drága Üdvözítőnk szeretetének emlékére, aki érettünk a kereszten meghalt.

– Nem merem! – sóhajtott fel a szegény ember. – Bűnös vagyok tetőtől-talpig. Érdemtelen vagyok arra, hogy ily derék fiú mellett legyek! Távozzék tőlem! Elkárhoztam. Távozzék! Meneküljön, nehogy magát is a pokolba rántsam!

Percy felelet helyett fölemelte a haldokló fejét s egy forró csókot nyomott a jéghideg homlokra.

– Istenem, – zokogott – irgalmazz neki!

E csók betetőzte a kegyelem munkáját. Ami a szerencsétlennek még hiányzott: a remény s biztosíték, hogy Istennél könyörületre talál, most ébredezni kezdett lelkében.

– Ha már maga is olyan jó, – mondotta megindulva – akkor az Istennek is mindenképp jónak kell lennie!

– Igen, igen – erősítgette örömpesve Percy. Ő mindenképp jónak!

– De Ő tudja, – s gyöngesége ismét néhány percre félbeszakította beszédét – Ő tudja, ismeri bűneimet is, amelyeket maga nem is gyanít.

– Kedves barátom, ha ezerszer oly nagyok volnának is a maga vétkei, Ő még akkor is megbocsátja és jobban szereti magát, mint szerette valaha életében.

Erre mozogni kezdtek a haldokló ajkai, de Percy már nem értette e szavait. Midőn azonban lehajolt hozzá, hallotta suttogását:

– Szeszűlet...

Örömittasan nyomta ajkaihoz és látta, mily forrón csókolgatta azt a szerencsétlen.

– Hála Istennek! – fohászkozott Percy. – Most, édes barátom, egészen kibékült az Istennel, az égben viszontlátja nejét és fiacskáját. Indítson bűnei fölött bánatot. Ugye segítségére lehetek?

A férfi igenlőleg intett.

Kis ideig hallgattak. Síri csend borult a mérhetetlen, hófödte prérre. A rideg sínekre csöndesen hullott a hó, a tél néma csöndjét csak a távolban robogó vonat éles füttye zavarta.

Két szívből esdő fohász szállt fel az égbe. A levegőben idestova keringő hópelyhek között mintha angyalok lebegtek volna, lesve-várva, mikor örvendezzenek egy megtérő lelken.

– Csókolja meg a keresztet még egyszer! – szakította félbe a halotti csöndet Percy, mert látta, hogy a halál sebesebben jön, mint ő hitte volna. – Úgy, most mondja szívből utánam, amit előimádkozom:

– Istenem! szeretlek téged mindenképp. Soha, de soha többé nem akarlak megbántani!

Lassan és érthetően imádkozott elő Percy, s az ajkak mozgásából észrevette, hogy a haldokló mindent utána mond.

A vonat dübörgését már jól lehetett hallani.

– Jézusom, irgalmazz! – mondta Percy szüntelen.

A haldokló ismételni akarta, de nem sikerült neki. Erős köhögés rohanta meg. Lélegzete elakadt. Szemét még egyszer jótévőjére szegezte. Kezével mint egy fuldokló hadonászott,

arcára a halálküzdelem ült ki. Percy még egyszer előimádkozta neki a rövid imát. Úgy tűnt neki, hogy utána mondja.

A vonat tovarobogott, megreszketett a föld alatta. Az emberi szellem nagyságának e hatalmas jele egész erejében s méltóságában dübörgött el annyi sok gazdaggal, akiknek szíve sohasem zárta szeretetébe szenvedő felebarátját, akiknek duzzadó tárcái sohasem nyíltak föl a nyomor előtt. Mialatt a büszke vonat tovarepült, egy az egész emberiségtől elhagyott szegény ember imát rebegő ajakkal adta vissza lelkét Teremtőjének.

32. Érdekes találkozás. Búcsúzóul

Ezalatt Tom a városhoz közeledett. Már negyedórája futott egyfolytában, a nélkül, hogy kifáradt volna. Egy kis erőfeszítés az ilyen edzett fiúnak inkább öröm, mint teher. Könyökét erősen az oldalbordáihoz feszítve, kezeit ökölbe szorítva, kalapját mélyen, egész nyakáig arcába húzva, bármely erőgyakorlati műkedvelőnek is pompás látványt nyújtott volna.

A város már feltűnt előtte.

– Csak előre, te vén csont, előre! – nógatta magamagát. Még egy negyedóra, de ha te tíz perc alatt meg nem teszed, egy fabatkát sem érsz! – Úgy bizony! Meglesz az hat perc múlva is.

Félretekintve, nem messze két alakot pillantott meg.

Ugyan, mi lehet az? Talán jó pajtások. Hadd nézzem csak: bizony felém jönnek.

Amint a két alak közelebb ért hozzá, két suhancot ismert föl bennük. Olyanokat, akikkel ma jobb szeretett volna nem találkozni. Az egyik ugyanis nem volt más, mint a hírhedt Kracher. A másik meg hasonszőrű fiatalabb bajtársa: Dick, aki legnagyobb büszkeségének tartotta, hogy egy Kracher benső barátjának vallhatta magát.

Ezek is tüstént fölismerték Tomban az intézet növendékét. Tom előre látta e találkának a végét. A kisebbik levetette korcsolyáját s a helyszínen földre dobta. A hideg ellenére kabátját kezdte magáról lehúzni. Előkészült az ökölvíváshoz!

– No pompás kis multság! – gondolta magában Tom. – Meg kell a fickókkal verekednem, pedig ugyancsak nem vagyok abban a helyzetben, hogy megbirkózhassam velük. Szabadulni már nem szabadulhatok. Ha elfutnék, utánam iramodnának. Kracher, szent igaz, hogy utolérne. Legalább csak egy derekas fütykös volna a kezem ügyében, majd megtanítanám őket.

Egész lassan ment el közvetlen előttük, hogy annál nyugodtabban tudjon lélegzeni s beszélni. Az öregebbik nem engedte szóhoz jutni, mert ő kezdte meg a beszédet.

– Ejnye! Hát ilyen tacsónak, mint te, mi térjünk ki?

– Csak jöjj ide! – kiabált a másik.

– Ide vele, mutasd meg, mit tudsz! Egy-kettő! Készülődjél! – Erre ugrálni kezdett, hogy bebizonyítsa Tomnak, milyen bátorság lakik benne.

Tetszett ez Tomnak, olyannyira, hogy hamarjában el is felejtette fontos küldetését. Arcvonásai oly erősen rángatództak, hogy saját vallomása szerint nagy megerőltetésébe került visszafojtania nevetését.

Dick észrevette ezt, de félelemnek tartotta: azért hát saját durva modorával nekirohant Tomnak. Olyan kifejezéseket használt, amelyeket itt ismételni nem lehet.

Eleinte mulattatta ez Tomot. De az újra megindult havazás eszébe juttatta a haldoklót.

– Halljátok, – mondta nagy nyugodtsággal és barátságos hangon – én semmiféle küzdelemre nem vagyok előkészülve! Ott nem messze mögöttünk fekszik egy szegény ember, egy ...

– Hazug! – szakította félbe Kracher. – Hogy te el vagy-e készülve vagy nem, nekünk az mindegy. Meg kell verekedned Dickkel. Épp egyformák vagytok! Nos, rajta! Mert különben úgy elnászpángollak, hogy a neved is elfelejtetted.

– Nem, azt nem teszem! – ellenkezett Tom egész határozottsággal.

– Nem-e? No azt mégse hittem volna, hogy te ilyen gyáva légy! Ugyan, vágd nyakon, Dick! Meg kell neki verekednie!

Dick nem sokat kérette magát. Rárontott Tomra és egy csapást mért rá, Tom kissé ingadozva felemelte kezeit, hogy a csapást föltartsa, de az ütést csak félig fogta fel Arcán találta Dick.

Most nem lehetett ugyan egyhamar dühbe hozni Tomot. De az is igaz, hogy ő sem volt született angyal. A gyors, egészen váratlan támadás, hozzá az ütés okozta fájdalom, elfeledtették vele mind maga-magát, mind küldetését. Ökölbe szorította kezeit és úgy lökte oldalba ellenfelét, hogy ez hátratámolygott s csaknem hanyatt esett. Mint a villám csapott reá Tom, hogy teljesen leterítse. Magasra emelt karjai azonban hirtelen lehanyatlottak. Megemlékezett a szerencsétlenről, aki a halállal viaskodva ott fekszik a prérin. Eszébe jutott Percy, aki kellő ruha hiányában kénytelen küzdeni ezzel a zord idővel. Szíve mélységéből imádkozni kezdett elszánt bátorságért. És a kegyelem megerősítette csüggedő szívét.

– Ha úgy tetszik, – szolt egy lépést hátrálva – rohanjatok rám mindketten! Én nem védem magamat. Csak egyre kérlek benneteket. Nem messze innen fekszik egy szegény ember, akit az éhség halálra gyötört. Ha végezték velem, menjetek – kérlek – oda és segítsetek rajta! Tőled pedig – Dick – teljes szívemből bocsánatot kérek, hogy fölhevülésemben megütöttelek!

E szavak kíséretében jobb kezével vadásztáskájából az isteni Szív skapuláréját húzta elő, melyet egyszer Percynek mutatott. Arca elhalványodott. De szemeiben az elszántság bátor tekintetével nézett eléje az alávaló bosszú kitörésének, melyet kikerülhetetlennek gondolt.

Az Úr Isten megelégedett e jószándékkal is. Tom szavai egészen mást értek el, mint hitte volna.

Szégyenpír szökött Dick arcába. Úgy látszott, mintha Kracher is megilletődött volna Tom szavára.

– Mit? Egy szegény, beteg ember? Hát miért nem mondtad ezt előbb? Akkor nem álltuk volna el utadat. De talán mi is segíthetnénk valamit? Nem? Nézd csak, van itt nálam egy korty bor. – Szívesen odaadom.

– Bor? – kiáltott föl Tom örvendezve. – Épp erre nagy szükség volna. Jöjj, siessünk tehát, hiszen minden percben meghalhat.

– Előre hát!

– Én nem tehetnék szintén valamit? – vágott közbe szolgáltkészen Dick.

– Hogyne, barátom, te is segítségünkre lehetsz. Te amily gyorsan csak elbírák lábaid, szaladj be a városba és keríts elő valami kocsit vagy szánt. Ugye, megteszed?

E szavaknál Tom csillogó ezüstdollárt nyomott Dick markába. Rá is szorult a szegény fiú a kis anyagi segítségre, hiszen ruhája első tekintetre elég kívánnivalót hagyott hátra.

Szerette volna megköszönni a szegény ördög, de bizony nemigen szokott meg ilyféle nemesebb szívugallatokra hallgatni. Így hamarjában nem is talált alkalmas szavakat. Végigtörölt kabátja ujjaival szeméin s szótlanul elindult a város irányába.

Tom és Kracher pedig a szerencsétlen vándorhoz siettek vissza.

*

Sűrű pelyhekben hull a hó. Vastag, fehér lepel borítja el a földet. Ott fekszik a halott. Arcvonásai megbékéltek, a halál küzdelme nem is látszik rajtuk. Mintha ima közben aludt volna el örökre... Nem törődve se hóval, se széllel, mellette térdel Percy s buzgón imádkozik.

Tom és Kracher mindjárt megértették, mi történt. Megrendülve állottak egy pillanatig a megható jelenet előtt. – Azután ők is térdre borultak.

Mikor a kocsi megérkezett s a holttestet felvette, Kracher odafordult Percyhez:

– Ismersz még?

Percy felemelte könnyes szempilláit, igent bólintott fejével s bánatos, szelíd mosollyal kezét nyújtott egykori kínzójának.

*

Mikor Percyvel megismerkedtünk, inkább leánynak, mint fiúnak mondhattuk volna. De feltűnő gyorsan vetkőzött ki minden leányos megszokásából. Most már tekintete, testtartása, járása egyaránt azt árulják el, hogy erősen férfiasodik.

Bebizonyította nem egy alkalommal, hogy hősiesség s áldozatkészség nem hiányzik nála.

Jellemének határozott irányát s befejezettségét annak az órának köszönheti, amelyet a haldokló mellett töltött Isten szabad ege alatt hóban-fagyban. Az a finom, művelt fiúcska életében először pillantott bele a rettenetes valóságba, a véres és kegyetlen küzdelembe, melyet a lét fenntartásáért vív ember ember ellen. Láta, mint szövetkezik a sötétség hatalma, a bűn a szegények nyomorával s a gazdagok keményszívűségével, hogy azt a halhatatlan lelket kiragadja a szeretet s irgalom meleg karjaiból. A gyengéd lelkű fiúban homályos öntudatra ébredt az a gondolat s elhatározás, hogy ebből a küzdelemből, melyet a halhatatlan lelkekért folytatnak Isten hős lelkű harcosai, ő is kiveszi a részét.

Szándéka egyelőre bizonytalan. Még nem tudja, milyen úton-módon fogja nagy eszméjét az életen keresztül megvalósítani. Évek múlnak el, míg végre a lelkek Ura kijelöli majd számára is a helyet. De addig is ez a gondolat vezeti majd őt, mint valami vonzó csillag. Folyton lelke előtt tündökölt tanulói évei fájdalomában, örömeiben.

*

Most búcsúzóul még néhány szót mondunk, s aztán elválunk maurachi kedves barátainktól.

Franci kis idő múlva tagja lett az Anyaszentegyháznak. Keresztatyja Percy lett. Viseletével meg van elégedve. Tanítója azt állítja róla, hogy különösen a mennyiségtan iránt árul el kiváló tehetséget. Szeretete s ragaszkodása Percyhez s Tomhoz nap-nap után növekszik, úgyhogy szünideit is Percy társaságában akarja eltölteni.

Tom megmaradt annak, aki volt: virgonc, nemes lelkű, nyíltszívű fiúnak. Senki sem tudja, hogy már egy esztendeje Percyéhez hasonló, de határozottabb szándék ébredt benne, hogy ti. ő is pap lesz.

A szünidőkre egyelőre hazamegy a jó Anna nénihez. S aztán, ha édesatyja megengedi, néhány napra Percyhez, ahová Franci is szándékozik ellátogatni.

Lehetséges, – legalább ígéretik – hogy Quip Harry, Hodder Willy s Whyte József is eljönnek. Valószínűleg majdcsak összekerülnek valahogyan. Lesz ám öröm s mulatozás! Hiszen mindnyájukban megvan az, ami kell a vidámsághoz: gondtalan lélek s tiszta szív.

Tom, Kansas City-ig Percyvel utazott, hol aztán más-más irányba szétváltak.

– Isten veled, Tom, – szólta Percy meghatva a búcsúzásnál – sohasem fogom elfelejteni, mily jó voltál irányomban. Tényleg fiúvá neveltél engem.

– Eh, hadd el – felelte Tom s melegen megszorította Percy kezét. – Ami most vagy, Isten után csak magadnak köszönheted. De hisz – te már nem is vagy fiú, hanem valóságos kis férfi. Szervusz, Percy!

– Szervusz! – Áldjon meg a jó Isten!